

KO SHICHIDA

NGƯỜI DỊCH: TẠ PHƯƠNG HÀ

33 Bài thực hành theo phương pháp Shichida

GIÚP PHÁT TRIỂN NÃO BỘ CHO TRẺ

Nhà xuất bản
KIM ĐỒNG

***33 Bài thực hành
theo phương pháp Shichida***

GIÚP PHÁT TRIỂN NÃO BỘ CHO TRẺ

33 Bài thực hành theo phương pháp Shichida

GIÚP PHÁT TRIỂN NÃO BỘ CHO TRẺ

Bản quyền © 2010 Viện Giáo dục Shichida Nhật Bản.
Viện Giáo dục Shichida Việt Nam là đại diện về Sở hữu Trí tuệ chính thức
và duy nhất của Viện Giáo dục Shichida Nhật Bản tại Việt Nam

Xuất bản theo Hợp đồng Bản quyền
giữa Viện Giáo dục Shichida Việt Nam và Nhà xuất bản Kim Đồng, 2015

Đồng sở hữu bản quyền bản dịch tiếng Việt này thuộc về
Nhà xuất bản Kim Đồng và Viện Giáo dục Shichida Việt Nam cho đến 28/7/2020

KO SHICHIDA

NGƯỜI DỊCH: TẠ PHƯƠNG HÀ

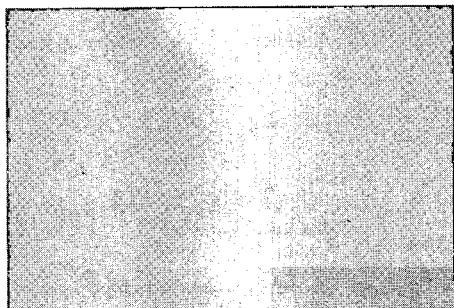
33 Bài thực hành theo phương pháp Shichida

GIÚP PHÁT TRIỂN NÃO BỘ CHO TRẺ

PHỐI HỢP CÙNG VIỆN GIÁO DỤC SHICHIDA VIỆT NAM

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG
VIỆN GIÁO DỤC SHICHIDA VIỆT NAM

Lời tựa

NHÂN DỊP CUỐN SÁCH

"33 BÀI THỰC HÀNH THEO PHƯƠNG PHÁP SHICHIDA

GIÚP PHÁT TRIỂN NÃO BỘ CHO TRẺ" XUẤT BẢN TẠI VIỆT NAM

Mọi đứa trẻ đều được sinh ra cùng vô vàn tài năng tiềm ẩn. Tất nhiên, con của bạn cũng nằm trong số đó - một đứa trẻ sở hữu kho báu tài năng dưới dạng tiềm năng. Song, những tiềm năng đó sẽ không thể nảy mầm nếu không được tác động đúng lúc và đúng cách.

Bạn biết không, trẻ em có tốc độ phát triển não bộ cực kì nhanh chóng, trong vòng 6 năm đầu đời - khi mà cơ thể của trẻ vẫn còn vô cùng non nớt, thì não bộ đã đạt tới trên 80% khả năng phát triển.

Vì thế, điểm mấu chốt trong giai đoạn này là việc cha mẹ truyền cho con tình yêu thương, giúp con khai mở cánh cửa não phải. Sự giao tiếp giữa cha mẹ và con là quá trình không thể thiếu để trao nhận yêu thương.

Trong cuốn sách này, tôi sẽ giới thiệu với các bậc cha mẹ những phương pháp tác động hết sức đơn giản nhưng có hiệu quả cao để phát triển năng lực đa dạng của trẻ, thông qua hình thức trò chơi vui nhộn giữa cha mẹ và bé.

Tài năng của trẻ có được đánh thức hay không hoàn toàn phụ thuộc vào cha mẹ. Đặc biệt là khoảng thời gian trước 2 tuổi của bé.

Thế nhưng điều đó không có nghĩa là bạn sẽ phải bắt trẻ ngồi vào bàn học mấy tiếng mỗi ngày. Chìa khoá nằm ở việc bạn cùng con trải nghiệm những khoảng thời gian vui vẻ bên nhau, cho dù có ngắn ngủi, nhưng hoạt động đó luôn được cố gắng duy trì hàng ngày.

Tương lai rạng ngời của con trẻ sẽ bắt nguồn từ những bài học nhỏ ngày hôm nay.

Tác giả **Ko Shichida**

Lời ngỏ

Bản chất cốt lõi của phương pháp Shichida nằm ở tình yêu và mối liên hệ nguyên thủy sâu sắc giữa cha mẹ và con. Chính mối liên hệ này giúp hình thành và chuyển hoá những khả năng đặc biệt của bé, điển hình như khả năng ghi nhớ nhanh, khả năng trực giác và khả năng tính toán tốc độ cao. Phương pháp Shichida dựa trên nghiên cứu khoa học trong 50 năm và thực hành hơn 30 năm đã tìm ra phương thức hiệu quả nhất cho sự hình thành và chuyển hóa này, tạo ra khác biệt với những nghiên cứu hay thực nghiệm khác đang tồn tại.

Từ khi thành lập Viện Giáo dục (VGD) Shichida đầu tiên tại thành phố Hồ Chí Minh, và phân viện

tại Hà Nội, chúng tôi đã nhận được rất nhiều yêu cầu từ phụ huynh về việc chia sẻ các hoạt động của phương pháp Shichida. Thực tế, việc chia sẻ không chỉ đơn giản là cung cấp thông tin, bởi vì mỗi buổi học trong giáo trình giảng dạy của chúng tôi được thiết kế dựa theo độ tuổi, cũng như sự phát triển của mỗi bé, chi tiết theo từng tuần tuổi. Tại VGD Shichida, bài học diễn ra mỗi tuần một buổi và nội dung mỗi buổi học có sự khác nhau. Việc nghiên cứu để phương pháp này phát triển và tiến bộ vượt bậc hơn nữa vẫn đang diễn ra với sự cộng tác và chia sẻ kinh nghiệm, kiến thức từ hơn 500 trung tâm trên toàn thế giới, hơn 1.000.000 học sinh và các nghiên cứu tại các trường đại học. Điều khác biệt cơ bản giữa phương pháp Shichida là chuyển hóa được các lý thuyết đó trở thành những hướng dẫn thực hành cụ thể và hiệu quả, như trong cuốn sách này.

Chúng tôi hiểu rằng việc thực hành tại nhà giúp củng cố những kiến thức học được tại lớp. Cảm ơn phụ huynh đã kiên nhẫn chờ đợi, và chúng tôi thực sự hạnh phúc khi được giới thiệu đến các bạn “33 hoạt động” mà cha mẹ có thể thực hành với con tại nhà,

theo phương pháp Shichida. Cuốn sách đương nhiên sẽ không thể thay thế những bài học ở trên lớp nhưng sẽ tạo ra những hướng dẫn thiết thực nhất để tạo ra hiệu quả tối ưu. Sự kiên nhẫn trong thực hành hàng ngày là sự khác biệt duy nhất tạo nên thành công.

Chúng tôi sẵn sàng giải đáp thắc mắc của các cha mẹ trong việc thực hành phương pháp Shichida. Quý phụ huynh vui lòng liên lạc qua email thongtin@shichida.edu.vn để được tư vấn trực tiếp. Việc xuất bản cuốn sách này nằm trong nỗ lực của Viện Giáo dục Shichida Việt Nam nhằm phổ cập kiến thức khoa học, chính xác và chuẩn hóa trong việc nuôi dạy con trẻ, góp phần thay thế một phần thông tin sai lệch, sai mục đích của cái gọi là “trường phái Giáo dục sớm” hiện nay. Cuốn sách nằm trong Tủ sách Giáo dục Shichida với hơn 10 cuốn sách sẽ được xuất bản trong năm 2016 này. Các bậc cha mẹ quan tâm có thể tìm đọc những cuốn sách chính thống này với logo “Tủ Sách Giáo dục Shichida” vì hiện tại có nhiều bản sách phi pháp không được cấp phép, cập nhật và hiệu đính bởi Viện Giáo dục Shichida.

Chúc các bậc cha mẹ có một hành trình nuôi dạy con tràn đầy “Yêu thương, Khen ngợi, Nhìn nhận và Hạnh phúc”. Bất cứ thực hành nào, cho dù nghiêm túc, cũng nên đem lại trải nghiệm hạnh phúc và vui vẻ cho con và cha mẹ, các bậc cha mẹ hãy nhớ điều này.

Jeannie Ho-Chan

Viện Giáo dục Shichida Việt Nam

Lời giới thiệu

33 bài học đầu tiên giúp các bậc cha mẹ nuôi dạy con trở thành thiên tài

Câu nói “Con giỏi hay kém là do cha mẹ” có thể làm nhiều bậc phụ huynh sững sốt, nhưng đó là sự thật không thể phủ nhận.

Cuốn sách này giới thiệu 33 bài thực hành mà cha mẹ, đặc biệt là các bà mẹ, có thể thực hiện một cách dễ dàng ngay tại nhà. Các bài tập cũng được thiết kế phù hợp, giúp bé hưởng ứng và tham gia một cách tự nhiên, đầy hứng thú.

33 bài thực hành này được phát triển dựa trên lý luận của cha tôi - giáo sư Makoto Shichida - người khởi xướng phương pháp giáo dục não phải, gọi tắt là “Phương pháp Shichida”, nên quý vị phụ huynh hoàn toàn có thể tin tưởng được.

Giai đoạn trẻ từ 0 đến 6 tuổi được gọi là “thời kì vàng trong đời người”, bởi đây là giai đoạn mà những khả năng tiềm ẩn trong não phải phát triển mạnh mẽ nhất. Những đứa trẻ thiên tài sẽ xuất hiện nhờ quá trình kích thích não phải trong giai đoạn này.

Xin được nhắc lại một lần nữa: Cha mẹ chính là người khơi dậy những tố chất thiên tài của con cái mình. Cũng chính là bạn! Xin đừng có ý nghĩ giờ trễ quá rồi, mà hãy bắt đầu ngay từ ngày mai, ngay sau khi bạn đọc xong cuốn sách này, vì theo cấu trúc phát triển của não thì bắt đầu sớm ngày nào tốt ngày ấy.

Tôi rất mong các bà mẹ hãy bắt đầu các bài thực hành cùng con với tâm trạng vui thích nhất có thể. Bởi niềm vui ấy sẽ được lan truyền sang trẻ một cách nhanh chóng, đó chính là nguyên tắc căn bản của cuốn sách này.

Chúng ta cùng bắt đầu nhé!

Mục lục

MỞ ĐẦU: TÀI NĂNG CỦA CON PHÁT TRIỂN HAY KHÔNG LÀ TÙY THUỘC VÀO CHA MẸ

- Mọi đứa trẻ đều là thiên tài 22
- Giáo dục năm giác quan ngay từ những năm tháng đầu đời 24
- Vì sao phải bắt đầu càng sớm càng tốt? 26
- Bài thực hành giúp trẻ phát triển “não bộ thiên tài” là gì? 28

CHƯƠNG I: 33 BÀI THỰC HÀNH GIÚP TRẺ PHÁT TRIỂN NÃO BỘ

- **Bài 1: Trò chơi cảm âm** 32
Rèn luyện khả năng cảm nhận âm thanh, nâng cao năng lực nhận thức và biểu hiện

- **Bài 2: Đọc sách tranh . . . . .** 36
Rèn luyện khả năng tập trung,
trí tưởng tượng và đọc hiểu
- **Bài 3: Trò chơi với những tấm thẻ . . . . .** 40
Rèn luyện trí nhớ tức thời,
năng lực nhận thức và vốn từ vựng
- **Bài 4: Trò chơi màu sắc . . . . .** 44
Giúp trẻ phân biệt màu sắc, khả năng
cảm thụ nghệ thuật và năng lực biểu hiện
- **Bài 5: Trò chơi hình khối . . . . .** 48
Giúp trẻ có khái niệm hình khối,
khả năng tưởng tượng, nhận biết không gian
- **Bài 6: Trò chơi lớn nhỏ . . . . .** 52
Khái niệm lớn nhỏ, trình tự và
khả năng xử lí vấn đề
- **Bài 7: Trò chơi với bàn tay. . . . .** 56
Rèn luyện sự khéo léo, tinh xảo,
khả năng tập trung
- **Bài 8: Trò chơi tiếp xúc . . . . .** 60
Rèn luyện năng lực đánh giá,
tự nhận thức bản thân và động lực hành động

- **Bài 9: Trò chơi với những con số.** 64
Khái niệm về con số, năng lực tưởng tượng,
ghi nhớ hình ảnh
- **Bài 10: Trò chơi số lượng** 68
Khái niệm số lượng, mối tương quan phân số,
khả năng quan sát trực quan
- **Bài 11: Trò chơi kích thích năm giác quan.** . . . 72
Rèn luyện cảm giác, cảm âm,
khả năng cân bằng cảm xúc
- **Bài 12: Trò chơi ghi nhớ hình ảnh** 76
Rèn luyện khả năng ghi nhớ hình ảnh,
tái hiện hình ảnh, quan sát nhanh
- **Bài 13: Trò chơi xếp hình** 80
Rèn luyện năng lực nhận biết không gian,
xử lí thông tin, giải quyết vấn đề
- **Bài 14: Trò chơi giác quan não phải** 84
Rèn luyện năng lực cảm nhận, trực quan,
tri giác, xúc giác
- **Bài 15: Trò chơi ghép hình** 88
Rèn luyện năng lực tưởng tượng, phán đoán, tư duy

- **Bài 16: Trò chơi trí nhớ . . . . .** 92
Rèn luyện trí tưởng tượng, khả năng tập trung, ghi nhớ
- **Bài 17: Trò chơi ám thị tích cực . . . . .** 96
Nâng cao khả năng tự nhận thức, động lực và tâm hồn
- **Bài 18: Trò chơi rèn luyện trí tưởng tượng . . .** 100
Rèn luyện năng lực biểu hiện và miêu tả bằng hình ảnh, khả năng ngôn ngữ
- **Bài 19: Trò chơi liên tưởng . . . . .** 104
Rèn luyện tư duy khái quát, khả năng ngôn ngữ và năng lực biểu hiện
- **Bài 20: Trò chơi vẽ tranh . . . . .** 108
Luyện cách cầm bút, năng lực biểu hiện và sáng tạo
- **Bài 21: Trò chơi mê cung . . . . .** 112
Rèn luyện khả năng cầm bút, khả năng tập trung và xử lí thông tin
- **Bài 22: Trò chơi tự giới thiệu . . . . .** 116
Rèn luyện năng lực biểu hiện, khả năng thuyết phục và tự chủ

- **Bài 23: Trò chơi cảm thụ ngôn ngữ . . . . .** 120
Rèn luyện khả năng ghi nhớ, biểu hiện
và hiểu vấn đề
- **Bài 24: Trò chơi làm thơ. . . . .** 124
Rèn luyện khả năng sáng tạo,
biểu hiện và sáng tác văn học
- **Bài 25: Trò chơi tính toán . . . . .** 128
Rèn luyện khả năng phản ứng nhanh,
tập trung và kĩ năng xử lí thông tin
- **Bài 26: Trò chơi đồng hồ . . . . .** 132
Khái niệm thời gian, cảm giác về thời gian
và thói quen sinh hoạt
- **Bài 27: Trò chơi so sánh . . . . .** 136
Khái niệm so sánh, khả năng quan sát
và lí giải từ trái nghĩa
- **Bài 28: Trò chơi định vị . . . . .** 140
Khái niệm về thứ tự, năng lực nhận thức
không gian và vị trí
- **Bài 29: Trò chơi mua bán . . . . .** 144
Khái niệm về tiền, tiền trả lại, cảm giác về tiền bạc

- **Bài 30: Trò chơi tìm điểm sai khác** 148
Rèn luyện năng lực nhận thức,
quan sát và tập trung
- **Bài 31: Trò chơi tập làm văn** 152
Rèn luyện năng lực tưởng tượng,
biểu hiện và viết văn
- **Bài 32: Trò chơi nâng cao năng lực xử lí** 156
Rèn luyện năng lực viết, tính toán và tập trung
- **Bài 33: Trò chơi tái hiện** 160
Rèn luyện khả năng hình tượng hoá,
tập trung và năng lực tinh thần

NHẬT KÍ LỚP HỌC

- **Bé gái trở nên ngoan hiền
nhờ sự ám thị tích cực** 164

CHƯƠNG II: PHƯƠNG PHÁP SHICHIDA GIÁO DỤC NÃO PHẢI LÀ GÌ?

- **Phương pháp giáo dục não phải
của Shichida là gì?** 168

- **Giáo trình và kĩ thuật kết nối hai bán cầu não 171**
- **Thể thao rèn luyện thân thể và nuôi dưỡng tâm hồn 174**
- **Serotonin khiến tinh thần trở nên mạnh mẽ . . 178**
- **Những đứa trẻ biết cách thở sâu luôn tràn đầy năng lượng 180**
- **Trò chơi gồng mình và thả lỏng giúp tăng năng lực tư duy và sáng tạo 184**
- **Khả năng ngôn ngữ của trẻ tăng dần đều . . . 186**
- **Giáo dục não phải sớm sẽ tăng cường khả năng ghi nhớ 190**
- **Cách tăng cường trí nhớ theo khoa học não bộ. 192**
- **Con trẻ lớn lên cùng lời ngợi khen và sự công nhận 194**
- **Phát triển khả năng tưởng tượng bằng Thẻ màu cam (Thẻ tái hiện) 196**

- Lí thuyết về não phải - *Flashcard* của Shichida đang được thế giới quan tâm . . . 200
- Hệ thống hoá phương pháp Shichida tương ứng với các giai đoạn phát triển của trẻ . 202
- Yêu thích đọc sách là nuôi dưỡng thiên tài. . . 206
- 10 nguyên tắc vun đắp tình yêu thương giữa cha mẹ và con cái theo phương pháp giáo dục não phải 208

NHẬT KÍ LỚP HỌC

- Trò chơi với con số giúp trẻ hiểu rất nhanh các phép cộng có tổng bằng 10 210
- Trò chơi ghi nhớ hình ảnh có thể rèn luyện khả năng đánh vần tiếng Anh 211

LỜI KẾT

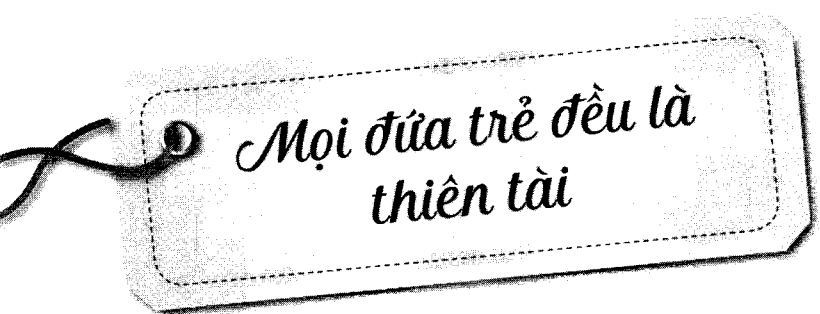
ĐỊA CHỈ LIÊN HỆ 217

Mở đầu

TÀI NĂNG
CỦA CON
PHÁT TRIỂN
HAY KHÔNG LÀ
TUỖ THUỘC VÀO
CHA MẸ

*Mọi đứa trẻ đều là
thiên tài*

“Tôi muốn phát triển tối đa năng lực của con mình” - đó là mong muốn của hầu hết các bậc cha mẹ. Nhưng có một thực tế là chúng ta không biết làm thế nào để biến điều đó trở thành hiện thực. Năng lực của trẻ phụ thuộc rất nhiều vào nhận thức của cha mẹ, và thật đáng tiếc nếu chúng ta cứ chấp nhận tình trạng do không biết mà để mặc con mình phát triển đến đâu thì đến.

Hãy lần lượt tháo gỡ hai câu hỏi “Khi nào?” và “Như thế nào?”. Khoa học não bộ đã chứng minh được rằng càng gần mốc tuổi sơ sinh thì năng lực hấp thu của não càng cao. Điều đó có nghĩa là: chúng ta cần tranh thủ quãng thời gian này sớm ngày nào tốt ngày ấy.

Giai đoạn 0 đến 3 tuổi là thời kì não trẻ có khả năng hấp thu cao nhất. Còn từ 3 đến 6 tuổi là giai đoạn vô cùng quan trọng để phát triển các tố chất của trẻ. Lấy ví

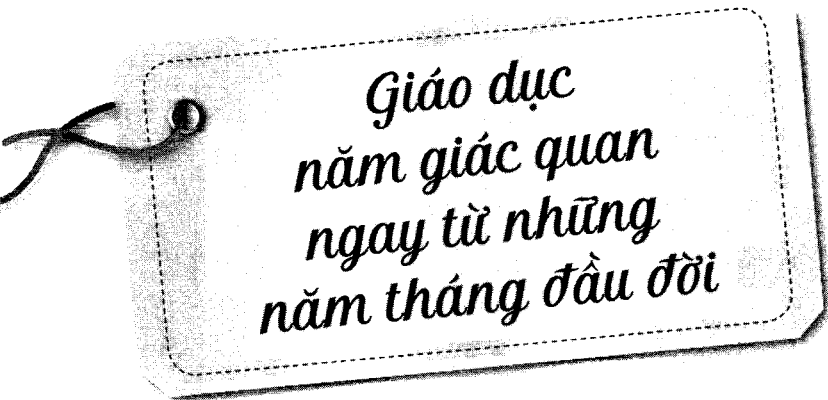
dự, năng lực cảm âm như là nghe và phân biệt các thanh âm “đồ, rê, mi” sẽ phát triển tốt nhất trong khoảng 3-4 tuổi, còn khả năng ghi nhớ ngôn ngữ kéo dài tới 6 tuổi.

Hiểu biết đúng đắn về giai đoạn này sẽ ảnh hưởng trực tiếp tới việc nuôi dưỡng và phát triển tài năng của trẻ. Đặc biệt là nhận thức: Chìa khoá mở ra thiên tài trong những đứa trẻ nằm ở giai đoạn từ 0 đến 6 tuổi.

Bạn có biết tất cả các bậc thiên tài đều có một điểm chung là khả năng sử dụng đồng đều não phải và não trái. Trong khi đó, chúng ta sử dụng tới 90% não trái, còn não phải chỉ vồn vẹn 10%. Chúng ta đã dùng não phải quá ít so với não trái.

Lí do là bởi việc kích hoạt não phải - tức là giáo dục não phải đã bị bỏ qua. Trong khi đó, nếu kích hoạt tối đa não trái thì năng lực tư duy được giải phóng cũng chỉ giới hạn trong khoảng 10% còn lại mà thôi. Điều này cho chúng ta một nhận thức quan trọng rằng: Đồng thời kích hoạt cả hai bán cầu não mới là cách phát triển năng lực trí tuệ toàn diện nhất.

*Giáo dục
năm giác quan
ngay từ những
năm tháng đầu đời*

Chìa khoá của việc phát triển đồng đều não trái và não phải nằm ở giai đoạn trẻ từ 0 đến 6 tuổi. Chúng ta hãy lần lượt xem xét các ví dụ cụ thể.

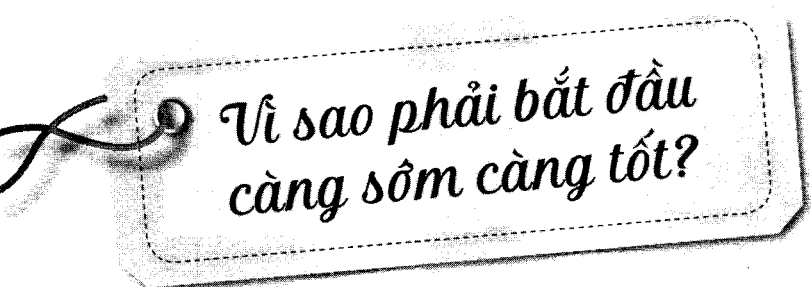
Tiến trình phát triển của bộ não bắt đầu ngay sau khi đứa trẻ chào đời và những tác động bên ngoài là vô cùng cần thiết cho sự phát triển đó. Các hoạt động: nhìn, nghe, chạm,... sẽ kích thích năm giác quan và mở ra các đường dẫn truyền cảm giác, gọi là dẫn truyền đầu vào - INPUT.

Ví dụ như từ ngữ, khi cha mẹ tích cực nói chuyện với bé thì các đường INPUT ngôn ngữ sẽ được hình thành một cách nhanh chóng. Khả năng sử dụng từ ngữ và diễn đạt sau này của trẻ hoàn toàn phụ thuộc vào hệ thống dẫn truyền này. Phát triển hệ thống dẫn truyền đầu vào hoàn hảo sẽ giúp cho hệ thống dẫn truyền đầu ra - OUTPUT

phát triển tương ứng. Hệ thống dẫn truyền đầu ra này chính là khả năng nói của trẻ. Như vậy, việc cha mẹ tích cực trò chuyện với trẻ sẽ giúp trẻ tăng cường khả năng tiếp thu ngôn từ, đồng thời phát triển khả năng nói và diễn đạt.

Việc kể chuyện cũng tương tự như vậy. Các bạn đừng băn khoăn con quá nhỏ liệu có hiểu được hay không, hãy cứ kể chuyện cho con nghe ngay từ khi bé mới lọt lòng. Thậm chí nếu có thể, hãy bắt đầu từ khi em bé vẫn còn trong bụng (khoảng từ 5 tháng tuổi). Dù chưa nhìn thấy mẹ, nhưng qua giọng kể, bé có thể cảm nhận được tình yêu thương và hình thành nên sợi dây kết nối thiêng liêng với mẹ. Về phía mình, bạn cũng có một khoảng thời gian để làm quen và luyện tập việc kể chuyện trước khi bé chào đời.

Một lưu ý quan trọng là chúng ta không nên giới hạn việc kể chuyện cho bé chỉ nhằm kích thích đôi tai (thính giác) phát triển, mà nên kết hợp với cả việc kích thích đôi mắt (thị giác), qua đó đạt hiệu quả tối đa trong việc khai mở các kênh dẫn truyền cảm giác bằng cách sử dụng các cuốn sách tranh có nội dung dễ hiểu, thích hợp với từng độ tuổi và kiên nhẫn duy trì việc kể chuyện bằng tranh như vậy trong một khoảng thời gian đủ dài. Bạn cũng có thể tranh thủ cho bé làm quen với mặt chữ để giúp bé phát triển khả năng đọc sau này. Thông qua các hoạt động như vậy, năng lực ngôn ngữ của bé sẽ được tạo điều kiện phát triển vượt trội.

*Vì sao phải bắt đầu
càng sớm càng tốt?*

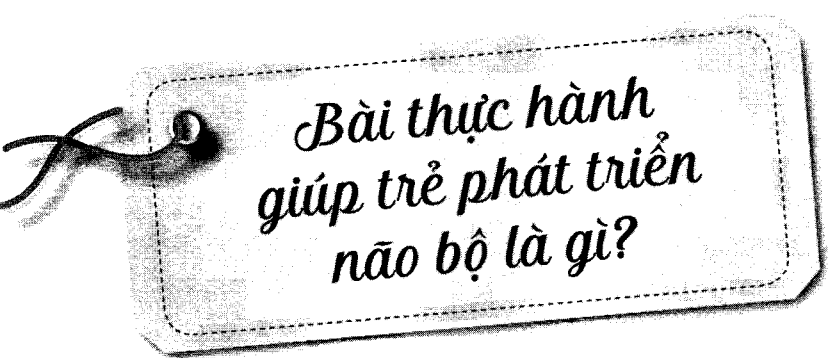
Có không ít cha mẹ cho rằng giai đoạn thơ ấu không cần thiết đặt nặng vấn đề tài năng hay năng lực, chỉ cốt sao trẻ phát triển khoẻ mạnh bình thường. Suy nghĩ như vậy là bởi họ đã không biết tới quy luật tài năng thuyên giảm.

Theo quy luật này, năng lực và tài năng của trẻ sẽ giảm theo quá trình trưởng thành, tuổi càng tăng thì tài năng và năng lực mà trẻ sở hữu sẽ càng giảm và dần biến mất. Chính vì vậy, giai đoạn từ 0 đến 6 tuổi càng trở nên đặc biệt quan trọng, bởi việc phát triển chúng bị giới hạn trong khoảng thời gian này. Trong đó, môi trường mà trẻ được nuôi dạy sẽ trực tiếp quyết định tới sự phát triển trí tuệ. Không chỉ có vậy, sự hình thành nhân cách và tính cách của trẻ cũng chịu ảnh hưởng mạnh mẽ từ môi trường đó.

Cụ thể hơn, càng sát mốc tuổi sơ sinh thì khả năng phát triển tài năng cho trẻ càng cao. Vì vậy, không có gì là quá sớm trong việc tạo ra môi trường giúp trẻ phát triển. Theo dõi diễn tiến chỉ số thông minh IQ, chúng ta cũng thấy ngay điều này: IQ tăng dần đều cho đến khi trẻ 6 tuổi, còn từ đó trở đi thì giảm dần.

Theo những nghiên cứu trong lĩnh vực khoa học não bộ thì các nhạc sĩ thiên tài trải qua khổ luyện từ thời ấu thơ, hoặc được tạo môi trường luyện tập thường xuyên, đều có số lượng tế bào thần kinh vượt trội. Nhờ vậy, họ có khả năng lĩnh hội những kĩ thuật cao cấp và sau đó phát huy chúng. Đây cũng là một minh chứng rõ nét cho quy luật tài năng thuyên giảm.

Tôi rất mong các bậc phụ huynh sẽ có sự nhìn nhận đúng đắn rằng không có mâu thuẫn nào giữa sự phát triển bình thường của trẻ với việc chúng ta tạo ra một môi trường giúp trẻ phát huy tối đa năng lực và năng khiếu cá nhân. Những năng lực và năng khiếu tiềm ẩn luôn cần một môi trường phù hợp để phát triển, và việc tạo ra môi trường đó chính là xuất phát điểm của việc nuôi dạy trẻ.

*Bài thực hành
giúp trẻ phát triển
não bộ là gì?*

Cuốn sách này giới thiệu 33 bài học “Phát triển não phải” mà cha mẹ có thể hướng dẫn bé một cách dễ dàng ngay tại nhà. 33 bài thực hành này được đúc kết từ những thực nghiệm dựa trên Lí thuyết giáo dục não phải. Đây cũng là cuốn sách đầu tiên có những kiến giải hết sức chi tiết và cụ thể.

Những năm gần đây, xuất hiện khá nhiều chương trình truyền hình, tạp chí, sách,... giới thiệu về “Giáo dục tuổi đầu đời” hay “Não bộ thiên tài” và đã thu hút được đông đảo sự quan tâm. Phương pháp Shichida chính là lí thuyết tiên phong trong nội dung đó. Thông qua cuốn sách này, tôi hi vọng quý vị độc giả sẽ được tiếp cận một cách chính xác những đặc tính và hiệu quả của phương pháp Shichida.

Trong Chương II, phương pháp này sẽ được giới thiệu một cách chi tiết. Còn ở đây, tôi xin được giải thích về sự cần thiết của việc phát triển não phải trong quá trình nuôi dạy trẻ.

Cấu trúc của não được chia làm hai phần là não trái và não phải: Đối ngược với não trái - phần não của ngôn ngữ và phép tính chỉ có tính ba chiều, thì não phải lại có tính đa chiều và tiềm ẩn những khả năng vô hạn. Nếu như não phải được ưu tiên phát triển trong giai đoạn ấu thơ thì quá trình đó sẽ tác động sang não trái, và từ tuổi thứ 6 trở đi não trái lại có khả năng phát triển vượt trội hơn. Như vậy, ưu tiên phát triển não phải trước não trái sẽ tạo ra những thiên tài trong con cái chúng ta.

Việc hé lộ thiên tài trong một đứa trẻ theo cách như vậy cần tới sự kết hợp chặt chẽ giữa trẻ với cha mẹ, dựa trên nguyên tắc cơ bản là phát triển tài năng thông qua nuôi dưỡng tâm hồn. Cha mẹ và con cần trao nhận tình yêu thương, kiến tạo mối quan hệ tin tưởng và như vậy, trẻ sẽ được phát triển đồng đều cả về trí tuệ lẫn tâm hồn.

Cha mẹ có thể làm được rất nhiều cho con, trong chính ngôi nhà của mình. Cuốn sách này chỉ góp một phần nhỏ bé vào quá trình đó mà thôi. Cha mẹ chính là cuốn sách quý giá nhất đối với sự phát triển của trẻ.

Tuy nhiên, có một số điều mà các bậc phụ huynh cần lưu ý trước khi thực hành theo cuốn sách này. Điều đầu tiên là quý vị không nên sốt ruột. Những bài thực hành tuy đơn giản nhưng có thể sẽ không suôn sẻ ngay trong lần đầu tiên. Cũng giống như việc nuôi dạy trẻ luôn

cần sự kiên trì, ngày hôm nay trẻ chưa làm được cũng không sao, ngày mai có thể bắt đầu lại. Đây là một tiến trình đôi khi phải lặp đi lặp lại, từng bước từng bước một, cho đến khi trẻ thực hiện được.

Điều thứ hai là cha mẹ không dùng những từ ngữ có tính tiêu cực như hối thúc hay phủ nhận đối với trẻ. Những câu như “Nào nào...!”, “Mau lên...!”, “Tại sao con không làm được nhỉ?” cần tuyệt đối tránh, vì chúng chỉ khiến trẻ có cảm giác bị tạo áp lực, bị phủ nhận mà thôi. Đó là những ngôn từ có thể gọi chính xác là “lợi bất cập hại”.

Giờ thì chúng ta có thể bắt đầu các bài học được rồi. Hãy cùng trải nghiệm 33 bài thực hành giúp trẻ phát triển não phải, thông qua các hoạt động cùng cha mẹ ngay tại nhà.

Chương 1

33 BÀI THỰC HÀNH
GIÚP TRẺ
PHÁT TRIỂN
NÃO BỘ

BÀI 1

TRÒ CHƠI CẢM ÂM

Rèn luyện khả năng cảm nhận âm thanh, nâng cao năng lực nhận thức và biểu hiện

Nếu trẻ em lắng nghe từ ngữ qua đôi tai, ghi nhớ và sau đó biết nói một cách hết sức tự nhiên, thì với âm thanh, chúng cũng phản ứng giống hệt như vậy. Vì thế, chúng ta có thể tạo ra môi trường để trẻ tiếp xúc với âm thanh ngay từ nhỏ và thông qua đó, giúp trẻ có một “đôi tai hoàn hảo”. Đó chính là tác dụng của Trò chơi cảm âm.

Để giúp trẻ có được khả năng nghe hoàn hảo thì chúng ta nên bắt đầu càng sớm càng tốt, bằng cách bật nhạc trong phòng trẻ ngay từ khi trẻ mới chỉ biết ti mẹ, ngủ và khóc. Những bài hát dành cho trẻ em tất nhiên là cũng tốt, nhưng nếu có thể, bạn hãy cho trẻ nghe nhạc hoà tấu với nhiều loại nhạc cụ, như baroque hay nhạc cổ điển.

Trong thời kì này, khả năng cảm âm tuyệt vời của trẻ sẽ được hình thành và chịu ảnh hưởng bởi “lượng” và “chất” của môi trường âm nhạc mà bạn tạo ra cho trẻ. Những âm thanh sẽ được đôi tai tiếp nhận, sau đó kích hoạt tối đa khả năng tưởng tượng của não phải và

lưu trữ liên tục tại đó. Còn các bà mẹ, khi ngắm con say ngủ trong căn phòng ngập tràn những thanh âm tuyệt vời như thế, chắc hẳn sẽ cảm thấy lâng lâng hạnh phúc.

Sau tuổi lên 3, những kích thích ghi nhập vào não phải rồi dẫn truyền sang não trái - phần não biểu hiện, sẽ tạo nên đường dẫn truyền biểu hiện. Vì thế, khi bạn muốn cho trẻ học chơi một nhạc cụ nào đó thì nên bắt đầu vào giai đoạn 3 tuổi. Nếu bạn cho trẻ làm quen với nhạc cụ từ 2 tuổi thì việc học nhạc sau này sẽ thuận lợi hơn rất nhiều.

Cảm nhận âm nhạc bằng cơ thể cũng là một trò chơi rất thú vị đối với trẻ. Trẻ lắng nghe âm thanh, tưởng tượng, rồi thể hiện bằng vận động cơ thể. Thông qua âm nhạc, trò chơi này giúp trẻ cảm nhận niềm vui trong việc tự thể hiện, nuôi dưỡng khả năng cảm thụ âm nhạc, và quan trọng nhất là trải nghiệm cảm giác vui thích. Nếu có thể, các bà mẹ hãy tham gia để cùng trẻ cảm nhận niềm vui trong trò chơi này nhé.

Cho trẻ học chơi nhạc cụ hay cho trẻ vận động cùng âm nhạc cũng đều phải dựa trên nguyên tắc cơ bản là sự hứng thú của trẻ. Chúng ta cần lựa chọn theo phản ứng chứ tuyệt đối không ép buộc. Bởi vì nếu trẻ cảm thấy “mình phải làm” thì có thể sẽ dẫn tới cảm giác “mình ghét âm nhạc” sau đó.

TRÒ CHƠI CẢM ÂM

• Bật nhạc trong phòng trẻ.

• Hãy tận dụng tối đa cây đàn piano, nếu nhà bạn có.

• Mẹ hãy chơi trò cảm nhận âm nhạc bằng cơ thể cùng bé.

• Cho bé học chơi nhạc cụ là một phương pháp tốt. Tuy nhiên, không nên quá ép buộc vì có thể khiến trẻ ghét âm nhạc.

BÀI 2

ĐỌC SÁCH TRANH

Rèn luyện khả năng tập trung, trí tưởng tượng và đọc hiểu

Nghe đọc truyện có minh họa là một trong những hoạt động được trẻ con đặc biệt yêu thích. Tôi biết có khá nhiều gia đình vẫn thường xuyên kể chuyện bằng sách tranh cho con nghe trước giờ đi ngủ. Và chắc hẳn cũng không ít lần bạn “bị” trẻ cầm cuốn sách yêu thích tới vòi vĩnh phải đọc cho bằng được, bởi đó chính là một cách cảm nhận tình yêu thương mà bạn dành cho chúng.

Trẻ thích được bạn đặt ngòi lên đùi và cảm nhận bàn tay bạn vỗ nhẹ nhẹ lên lưng trong lúc lắng nghe - tựa hồ như bạn đang nói chuyện với chúng vậy. Những hành động đó gọi chung là tiếp xúc cơ thể (skin-ship). Hoạt động đọc sách hàm chứa hành vi xác nhận tình yêu thương thông qua tiếp xúc cơ thể cho trẻ cảm giác dễ chịu, sự dễ chịu sẽ dẫn đến sự thích thú, bởi hầu hết mọi nhận thức của trẻ đều thông qua trực cảm. Vì vậy có thể nói: Trẻ thích thú với việc nghe đọc sách bởi chúng cảm nhận được tình yêu thương từ hoạt động này.

Ngôn từ mà trẻ tiếp nhận qua đôi tai với tâm trạng thích thú sẽ được tích lũy một cách tự nhiên. Khi lượng từ ngữ tích lũy đủ lớn sẽ tạo nên khả năng biểu đạt, khả năng viết lách và đọc hiểu.

Ngoài ra, tốc độ đọc cũng được hình thành thông qua hoạt động này. Tốc độ không chỉ là khả năng đọc nhanh mà còn liên quan tới năng lực hiểu và xử lý thông tin trong quá trình đó. Tuy nhiên, ở giai đoạn này, quan trọng nhất vẫn là tạo hứng thú cho trẻ khi nghe đọc sách rồi từ đó trở nên yêu thích việc đọc sách.

Bạn cứ để trẻ tự do lựa chọn cuốn sách mà chúng thích. Những cuốn sách có độ dày khoảng 10 trang, với cỡ chữ to và có sự lặp lại các tình tiết là lựa chọn lí tưởng nhất với trẻ ở độ tuổi này. Mỗi ngày một trang sách là chưa đủ, bạn nên đọc khoảng 10 trang cho trẻ mỗi ngày. Và một lưu ý quan trọng là bạn có thể sẽ phải đọc đi đọc lại trang mà trẻ yêu cầu, kể cả khi nó không theo trình tự câu chuyện. Nếu bạn trả lời: “Trang này mình đọc xong rồi, giờ phải đọc trang tiếp theo” - trẻ chắc chắn sẽ không thích thú chút nào đâu. Trẻ có thể đòi bạn đọc đi đọc lại một trang hoặc chỉ thích xem trang bìa thì cũng hoàn toàn không có vấn đề gì bạn nhé!

ĐỌC SÁCH TRANH

- Lí tưởng nhất là trẻ tự đem cuốn sách đến đòi bạn đọc cho nghe.

- Hãy đọc như thể đang trò chuyện với trẻ. Bạn cho trẻ ngồi lên đùi, vỗ vỗ nhẹ lên lưng theo nhịp kể,... hành động tiếp xúc cơ thể như vậy rất cần thiết.

Mẹ đọc nữa, đọc nữa đi!

Mẹ đọc trang này này!

Ừ ừ...

• Mỗi ngày một trang là chưa đủ. Bạn hãy đọc cho bé nhiều hơn.

• Khi trẻ đòi bạn đọc đúng “trang này” thì hãy đọc cho trẻ, bất kể đó là trang đã đọc rồi.

• Những tình tiết câu chuyện được lặp đi lặp lại sẽ khiến trẻ ghi nhớ và đọc theo một cách tự nhiên.

BÀI 3:

TRÒ CHƠI VỚI NHỮNG TẤM THẺ

Rèn luyện trí nhớ tức thời, năng lực nhận thức và vốn từ vựng

Đây là trò chơi mà bạn cho trẻ xem rất nhanh những tấm thẻ có chữ hoặc hình vẽ, nhằm kích hoạt và thúc đẩy phản ứng mau lẹ của não phải. Chìa khoá nằm ở việc bạn đưa thông tin - yếu tố kích thích cho trẻ với tốc độ thật nhanh: Không quá một giây cho mỗi tấm thẻ. Bên cạnh đó, để rèn luyện khả năng ghi nhớ thông tin chất lượng cao cho não phải, bạn cần đưa ra đủ nhiều: tối thiểu từ 50 đến 100 tấm thẻ, lí tưởng nhất là khoảng 200 tấm với mỗi lần chơi. Như vậy, bạn hãy ghi nhớ hai từ khoá của trò chơi này là: “tốc độ” và “số lượng”.

Thời ấu thơ, đặc biệt là giai đoạn từ 0 đến 3 tuổi, não phải của trẻ luôn trong trạng thái vượt trội hơn não trái. Bạn đã từng thấy hiện tượng này chưa: Một đứa trẻ chẳng hề doái hoài đến cái tivi đang bật, bỗng nhiên dán mắt vào màn hình ngay khi xuất hiện một đoạn quảng cáo. Quảng cáo chính là hình thức đưa thông tin với số lượng

lớn và tốc độ nhanh, nên gây tác động mạnh mẽ đến não phải. Trẻ con luôn thích thú xem quảng cáo chính là bằng chứng cho thấy não phải của đứa bé đang ở trạng thái vượt trội hơn. Cũng dựa trên nguyên tắc này, trò chơi với những tấm thẻ vô cùng hiệu quả cho việc phát triển não phải của trẻ trong giai đoạn ấu thơ.

Có một số lưu ý khi cha mẹ cùng bé chơi trò chơi này. Thứ nhất là không để ngón tay cầm thẻ che mất một phần chữ hay hình ảnh trên tấm thẻ trong lúc thao tác. Bởi vì toàn bộ tấm thẻ là một đơn vị thông tin, nên khi bị khuyết đi một phần nghĩa là thông tin đó đã không còn được truyền đi một cách toàn vẹn.

Lưu ý thứ hai là phải truyền đi hình ảnh, chữ và ngôn ngữ cùng lúc. Nếu bạn nói “táo” rồi sau đó mới giơ tấm thẻ có hình trái táo ra thì sẽ khiến đứa trẻ bối rối. Bạn phải đưa ra cùng lúc cả từ “táo” lẫn “hình trái táo” để trẻ đồng thời thu nạp khái niệm bằng cả tai và mắt.

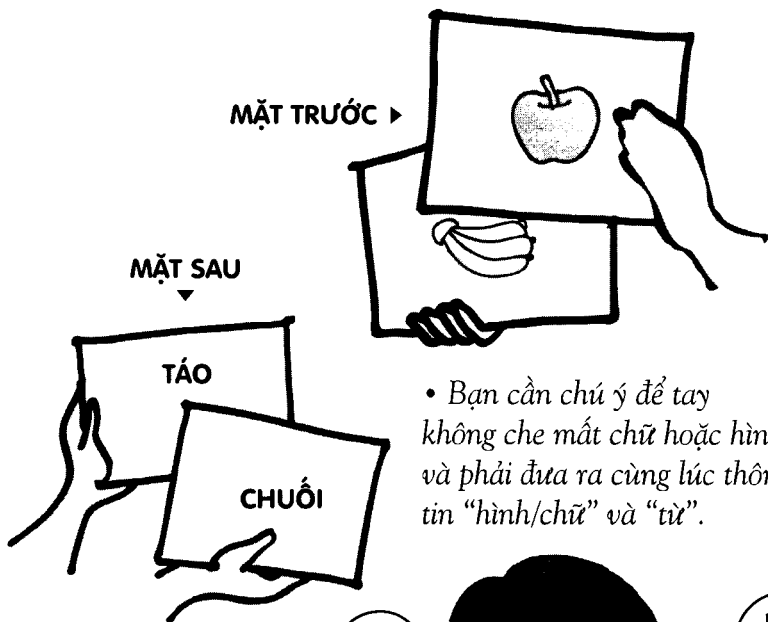
Thứ ba là nên tránh những định kiến. Ví dụ như: Quan niệm chữ Hán là quá khó đối với trẻ 1 tuổi chẳng hạn, trong khi sự thật là với trẻ con thì chữ Hán hay bảng chữ cái “a,b,c” cũng đều giống nhau với tính chất là một đơn vị thông tin. Vì vậy, hoàn toàn không nên phán đoán hay đánh giá mức độ khó dễ theo quan niệm của người lớn chúng ta.

TRÒ CHƠI VỚI NHỮNG TẮM THẺ

- Mẹ nên luyện tập nhuần nhuyễn trước khi chơi với trẻ.

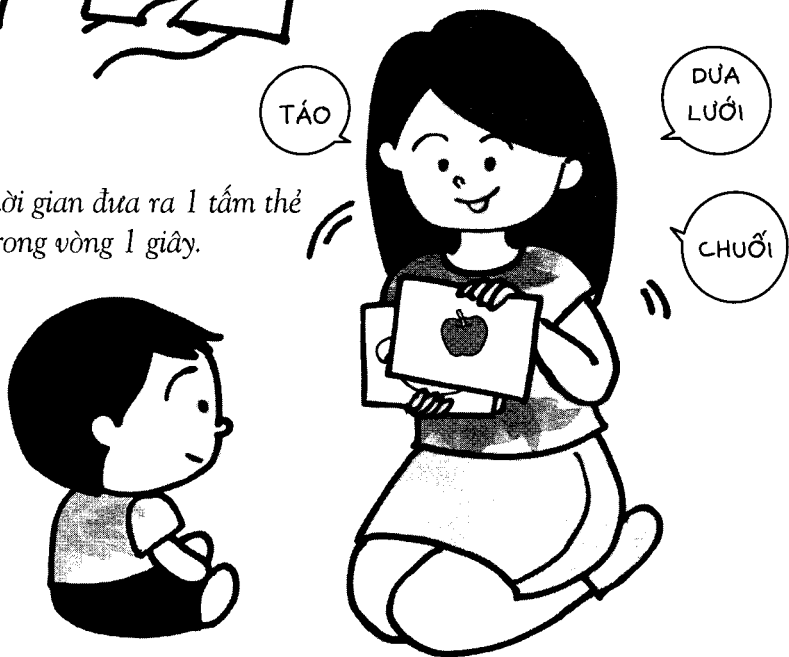

- Nguyên tắc cơ bản của trò chơi này là "tốc độ" và "số lượng".

• Bạn cần chú ý để tay không che mất chữ hoặc hình, và phải đưa ra cùng lúc thông tin “hình/chữ” và “từ”.

• Thời gian đưa ra 1 tấm thẻ chỉ trong vòng 1 giây.

BÀI 4: TRÒ CHƠI MÀU SẮC

Giúp trẻ phân biệt màu sắc, khả năng cảm thụ nghệ thuật và năng lực biểu hiện

Nuôi dưỡng khả năng cảm thụ hội hoạ từ sự cảm nhận những biến đổi nhỏ nhất của màu sắc là mục đích cuối cùng của trò chơi này. Với một màu mà trẻ đã biết, chỉ cần chút thay đổi nhỏ của sắc độ cũng sẽ đem tới cảm xúc khác. Ở trò chơi này, chúng ta hãy bắt đầu bằng ba màu cơ bản: Đỏ, xanh dương, vàng.

Để ba trái bóng đỏ, xanh dương, vàng vào trong hộp rồi nói: “Lấy cho mẹ trái bóng đỏ!”. Sau khi trẻ đã lấy ra được trái bóng màu đỏ, bạn hãy tiếp tục: “Trái bóng xanh dương!”, rồi cuối cùng là: “Trái bóng vàng!”.

Sau khi trẻ đã thuộc hết ba màu cơ bản trên, bạn hãy cho trẻ chơi trò bỏ bóng màu nào vào cốc màu đó, bằng cách đặt những cái cốc có màu tương ứng cạnh những trái bóng. Bạn cũng có thể cho trẻ lựa chọn một màu nhất định, ví dụ: “Hãy lấy trái bóng màu đỏ”. Cứ như vậy, bạn cho trẻ làm quen với các màu cơ bản, rồi tiến tới bảng màu sáp 12 màu và nếu có thể thì hãy

cho trẻ thử sức với bảng 24 màu. Bạn có thể dùng bất cứ món đồ chơi nào để thực hiện bài tập này, nhưng có một thực tế là các loại đồ chơi thông dụng trên thị trường hiện nay rất hiếm có đủ bảng màu, nên có thể bạn sẽ phải mua bộ giáo cụ chuyên dụng.

Thêm một gợi ý nữa là sử dụng ngay các đồ vật trong nhà, như là: Bìa sách, giấy dán tường, các món đồ trang trí... Bạn trở vào đồ vật và hỏi bé: “Cái này màu gì?”. Lặp đi lặp lại quá trình này sẽ giúp tăng sự quan tâm của trẻ đối với màu sắc và sự hứng thú đó sẽ là những hạt mầm đầu tiên hình thành khả năng cảm thụ nghệ thuật của trẻ.

Cho trẻ tự tay tạo ra màu sắc cũng là một cách khá thú vị. Ví dụ: Bạn trở vào một món đồ trong nhà có màu đỏ rượu chát, và đưa ra câu hỏi: “Màu này được tạo thành từ màu gì pha với màu gì nhỉ? Màu đỏ đậm thế này chắc là màu đỏ trộn với một ít màu xanh dương chẳng?” và khuyến khích bé thử nghiệm pha màu bằng hộp màu nước. Cách này vừa tạo nên bối cảnh vui chơi rất thú vị giữa cha mẹ và con, đồng thời giúp bé rèn luyện khả năng cảm thụ nghệ thuật.

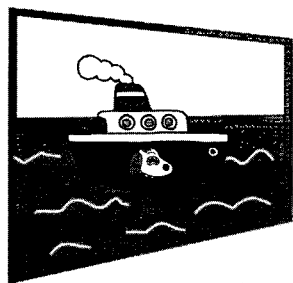
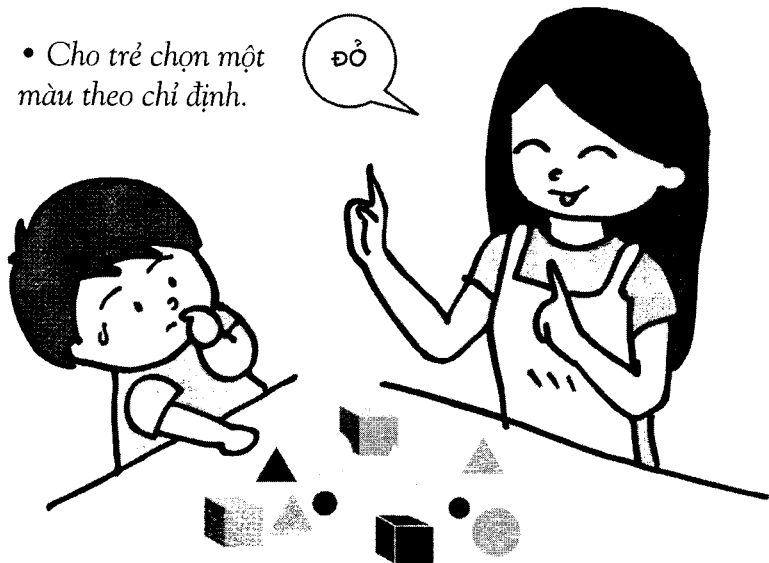
Vẽ cũng là một hoạt động tự biểu hiện giống như nói và viết. Khi trẻ biết thêm nhiều màu sắc thì sự hứng thú với việc sử dụng những màu sắc đó để vẽ cũng tăng lên một cách tự nhiên. Vì vậy trò chơi này còn giúp trẻ nuôi dưỡng năng lực biểu hiện phong phú.

TRÒ CHƠI MÀU SẮC

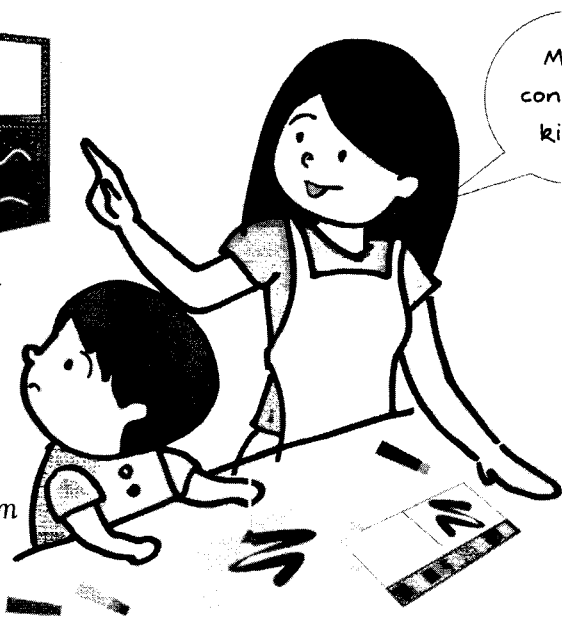
• Cho trẻ chơi trò
nhặt bóng màu nào
bỏ vào cốc màu đó.

• Cho trẻ chọn một màu theo chỉ định.

Màu con tàu kia...

• Cho bé trải nghiệm thực tế việc pha màu để rèn luyện khả năng cảm thụ nghệ thuật.

BÀI 5: TRÒ CHƠI HÌNH KHỐI

Giúp trẻ có khái niệm hình khối, khả năng tưởng tượng, nhận biết không gian

Mục đích của trò chơi này là trang bị cho trẻ khả năng nhận biết hình dạng một vật từ nhiều góc nhìn khác nhau khi quan sát vật thể đó.

Giai đoạn từ 0 đến 3 tuổi, bạn cần dạy trẻ nhận biết 10 hình cơ bản sau đây: Hình tròn, hình tam giác, hình vuông, hình chữ nhật, hình bầu dục, hình sao, hình chữ thập, hình ngũ giác, hình lục giác, hình thang.

Hãy bắt đầu với câu hỏi: “Hình tròn đâu?”, rồi tiếp tục: “Mẹ nói hình nào bé đưa mẹ hình đó nhé! Đầu tiên là hình tam giác!”. Những câu hỏi này sẽ giúp trẻ ghi nhớ hình dạng và tên gọi các hình.

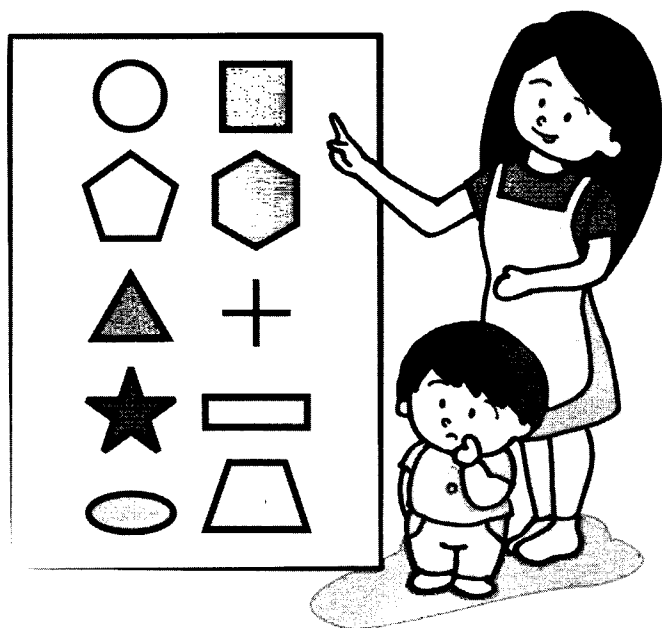
Trong quá trình chơi, bạn nên kết hợp dạy trẻ về cấu trúc của hình. Ví dụ như: Hình tròn được tạo nên từ hai hình bán nguyệt, hình vuông được tạo thành từ hai hình tam giác. Bạn có thể cắt đôi hình vuông thành hai hình tam giác rồi bảo bé: “Mình thử ghép hai hình tam giác này thành một hình vuông nhé!”.

Đồng thời, bạn hãy để ý tận dụng các giáo cụ trực quan gần gũi trong cuộc sống đời thường để dạy bé, kiểu như: “Nhìn cái đồng hồ nhà mình xem, nó hình tròn đấy!”; “Cái tivi là hình chữ nhật”; “Bé thử đi tìm những đồ vật có hình tam giác trong nhà mình xem nào!”...

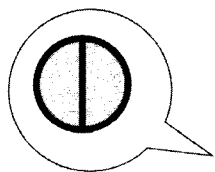
Sau khi trẻ đã nắm được khái niệm về hình phẳng, ta có thể chuyển qua các khái niệm về hình khối. Cho trẻ xem và thậm chí sờ các hình khối như: Khối hộp vuông, khối hộp chữ nhật, khối hình trụ, khối hình tam giác... giúp trẻ có những ấn tượng đầu tiên về hình khối lập thể. Bạn cũng đừng quên dạy trẻ về cấu trúc hình khối, như: khối hình hộp vuông được tạo thành từ sáu mặt hình vuông, khối tam giác được tạo thành từ hai hình tam giác và ba hình chữ nhật... Giúp trẻ hiểu được cấu trúc hình khối sẽ gắn với khả năng hình dung các bản vẽ thiết kế.

Trong đề thi đầu vào tiểu học thường có đề bài: “Hãy chọn bản vẽ khối hộp vuông trong số các bản vẽ sau đây”. Vì vậy, phụ huynh nào tính đến việc chuẩn bị cho bé các kiến thức trước kì thi này càng nên lưu ý để tập luyện cho bé.

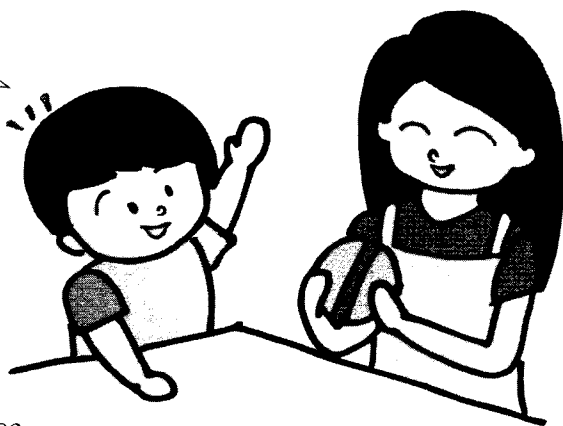
TRÒ CHƠI HÌNH KHỐI

- Hãy luyện cho trẻ nhớ được 10 hình cơ bản.

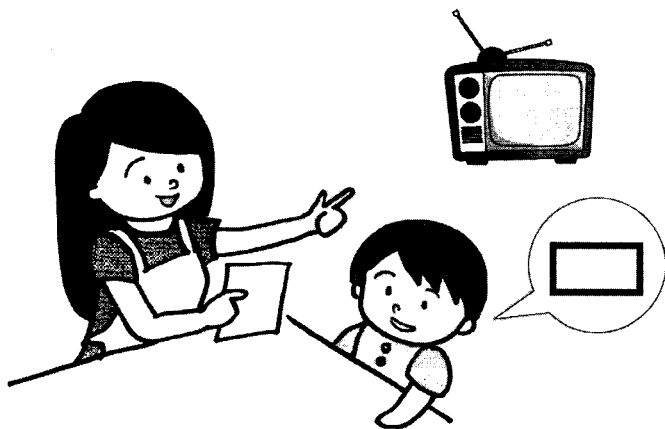
- Việc giúp trẻ hiểu được cấu trúc của hình cũng là một nội dung rất quan trọng của bài học.

- Sau khi trẻ nắm được hình phẳng, hãy cho trẻ làm quen với hình khối.

- Hãy sử dụng các đồ vật trong nhà làm giáo cụ trực quan.

BÀI 6: TRÒ CHƠI LỚN NHỎ

Khái niệm lớn nhỏ, trình tự và khả năng xử lí vấn đề

Đúng như tên gọi, trò chơi này nhằm mục đích dạy cho trẻ khái niệm về độ lớn nhỏ của đồ vật, và chúng ta có thể dùng ngay đồ đạc trong nhà để làm giáo cụ. Ví dụ, đặt những trái bóng lớn nhỏ cạnh nhau rồi hỏi: “Đâu là trái bóng lớn?”; “Hãy đưa trái bóng nhỏ cho mẹ!”. Bước đầu, bạn cần chọn các đồ vật có độ lớn nhỏ chênh nhau rõ rệt.

Những con thú bông sẽ khiến trò chơi thêm phần hấp dẫn. Bạn chọn những con thú bông có kích cỡ khác nhau để trẻ so sánh và chơi với trẻ theo nhiều cách khác nhau, như là:

“Mẹ con mình xếp các bạn thú bông từ lớn đến nhỏ nhé!”

“Hãy lấy cho mẹ bạn thú bông lớn nhất nào, còn bé giữ lấy bạn nhỏ nhất nhé!”

“Ồ, không biết bạn gấu và bạn thỏ, bạn nào lớn, bạn nào nhỏ nhỉ?”

Phát triển tiếp trò chơi này, chúng ta có thể cho trẻ hiểu được chính xác khái niệm đồ vật lớn thứ hai, lớn thứ ba trong rất nhiều đồ vật. Bạn có thể dùng các khối xếp hình, các viên gạch trong bộ trò chơi xây nhà để trẻ phân biệt lớn nhỏ với độ khác biệt thu hẹp dần.

Mặt khác, vì trò chơi nhằm mục đích giúp trẻ nắm được khái niệm lớn nhỏ nên chúng ta không nên chỉ giới hạn việc dạy trẻ bằng trực quan, mà cần mở rộng sang cả khái niệm trừu tượng, như so sánh các nhân vật xuất hiện trong những cuốn sách tranh mà bé yêu thích - voi và kiến chẳng hạn.

Nhận thức về sự lớn nhỏ của đồ vật là một quá trình được bắt đầu từ não phải với vai trò của thị giác, rồi chuyển tới não trái với chức năng phán đoán. Trò chơi này sẽ thúc đẩy quá trình liên kết đó, bằng cách làm dày thêm đường kết nối giữa hai bán cầu não. Đứa trẻ được chơi liên tục trò này ở tuổi ấu thơ thì khi trưởng thành sẽ có những ý tưởng rộng mở trước một vấn đề, đồng thời có khả năng phát huy năng lực giải quyết vấn đề một cách vượt trội.

Vì vậy, mong các vị phụ huynh hãy nhìn nhận trò chơi lớn nhỏ này như những viên gạch đầu tiên đặt nền móng giúp não bộ của trẻ đạt tới những khả năng xuất sắc sau này.

TRÒ CHƠI LỚN NHỎ

- Đây là trò chơi về khái niệm lớn nhỏ. Cha mẹ hãy khéo léo sử dụng các đồ vật ngay trong nhà mình để chơi cùng trẻ.

- Bạn có thể dùng nhiều đồ vật có kích cỡ khác nhau và cho trẻ so sánh cái nào lớn thứ hai, lớn thứ ba,...

- Không chỉ dùng các đồ vật thật, bạn hãy cho trẻ so sánh các con vật trong sách tranh, như voi và kiến chẳng hạn.

BÀI 7: TRÒ CHƠI VỚI BÀN TAY

Rèn luyện sự khéo léo, tinh xảo, khả năng tập trung

Được ví như “bộ não thứ hai”, bàn tay giữ vai trò quan trọng trong cả việc tư duy lẫn vận động của con người. Trò chơi sử dụng bàn tay sẽ tạo nên nền tảng đầu tiên cho những vai trò quan trọng đó.

Ngay trong năm đầu đời, bạn hãy cho bé cầm bút vẽ nguệch ngoạc trên một tờ giấy to để bé trải nghiệm cảm giác “cầm nắm”. Vận động cầm nắm này bắt đầu bằng cả bàn tay, rồi ứng theo từng giai đoạn phát triển mà chuyển dần sang các ngón tay: Đầu tiên là toàn bộ năm ngón, rồi bốn ngón, ba ngón và giảm xuống hai ngón. Khả năng sử dụng thành thạo bàn tay và các ngón tay liên quan mật thiết tới khả năng cầm kéo hay cầm bút viết, và bạn nên đặt ra mục tiêu là bé sẽ hoàn thiện khả năng đó khi tròn 3 tuổi. Để được như vậy, bạn phải cho bé tập luyện thường xuyên trò chơi này ngay từ năm đầu và năm tuổi thứ 2.

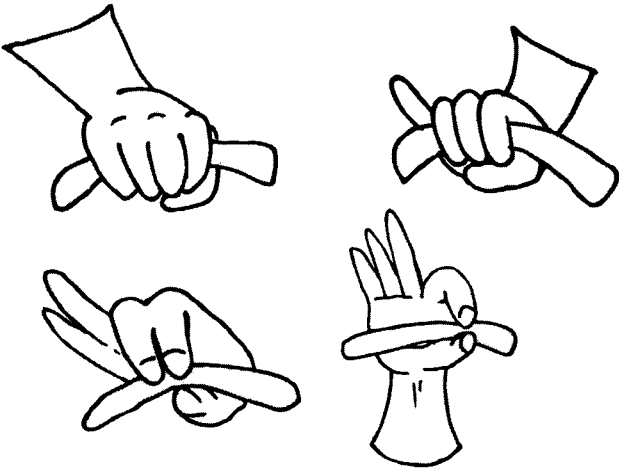
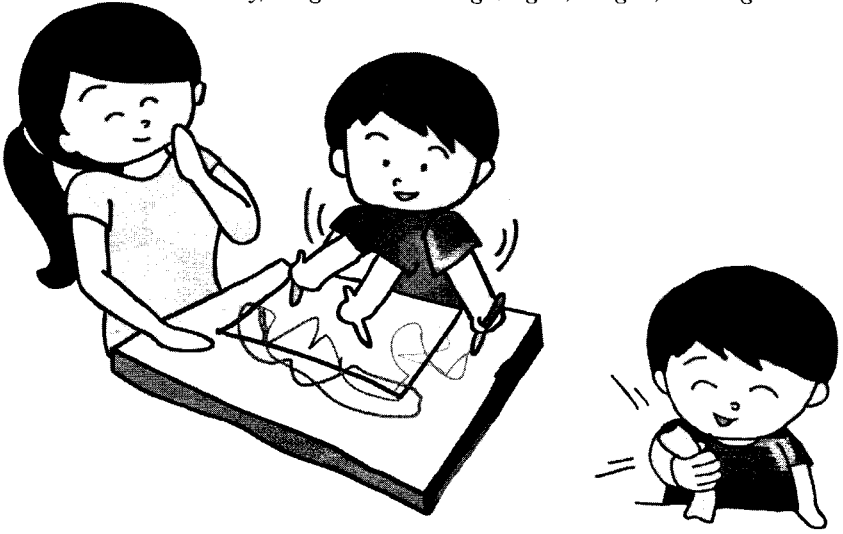
Bạn có thể cho bé luyện vận động các ngón tay bằng cách chơi với những viên bi: Bé nhặt bi thả vào lọ, và sau đó, lấy bi ra khỏi lọ. Chỉ một trò chơi đơn giản vậy thôi cũng đủ giúp bé làm quen với cảm giác sử dụng các ngón tay của mình để cầm nắm đồ vật.

Tất nhiên là bạn không bắt buộc phải cho bé chơi đúng trò nhặt bi, mà có thể tự sáng tạo ra trò chơi tương tự với những đồ vật quen thuộc và gần gũi trong chính ngôi nhà của mình. Ví dụ như: Cho bé mân mê hay giật giật một cái nút trên tạp dề bạn mặc, dính những miếng dính magic (có thể gỡ ra dán lại nhiều lần) lên đầu đó để bé bóc ra rồi dính lại, hay trò chơi luồn dây qua lỗ cũng là một cách luyện ngón tay rất tốt.

Để ứng dụng trò chơi này một cách hiệu quả, bạn cần ghi nhớ nguyên tắc: Trò chơi cần được thiết kế phù hợp với từng giai đoạn phát triển của trẻ. Ví dụ như trò luồn dây qua lỗ: Với trẻ dưới 1 tuổi mà dùng dây nhỏ thì khó, nhưng với trẻ 3 tuổi mà dùng dây to thì lại thành dễ. Bạn cần quan sát khả năng của trẻ để thiết kế trò chơi sao cho luôn ở mức “vừa tầm” đối với trẻ.

TRÒ CHƠI VỚI BÀN TAY

- Hãy bắt đầu từ khi trẻ tập cầm nắm bằng cả bàn tay, rồi giảm dần xuống 4 ngón, 3 ngón, rồi 2 ngón.

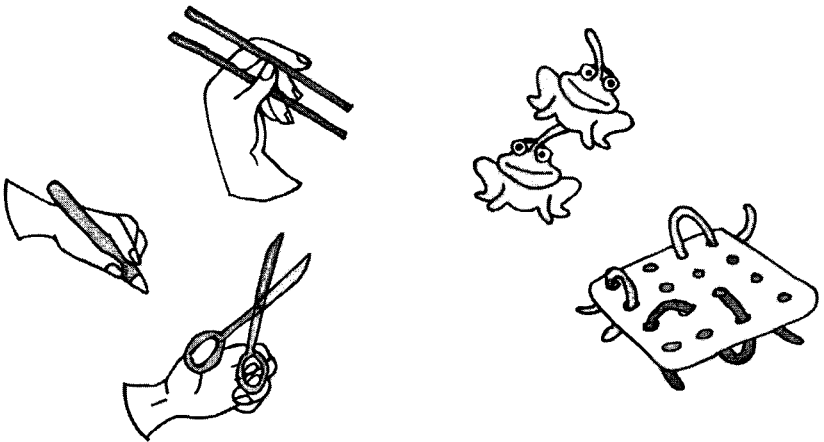

• Cho trẻ chơi trò thả bi vào lọ rồi lấy bi ra khỏi lọ. Trò chơi này giúp bé cảm nhận được cách sử dụng các ngón tay.

• Bé biết cách sử dụng bàn tay và các ngón tay của mình sẽ liên quan đến khả năng thực hiện các vận động tinh xảo như cầm kéo cắt, cầm bút viết, cầm đũa ăn cơm...

BÀI 8: TRÒ CHƠI TIẾP XÚC

Rèn luyện năng lực đánh giá, tự nhận thức bản thân và động lực hành động

Câu thành ngữ “Trẻ lên ba, mẹ cha trăm đường vất vả” ngoài lớp nghĩa thông thường còn ngụ ý tới sự quan trọng của việc nuôi dạy con thời thơ bé.

Một đứa trẻ 3 tuổi được nuôi dạy tốt thật sự là điều tuyệt vời mà bất cứ bậc cha mẹ nào cũng mong muốn. Và có một thứ không thể thiếu được trong quá trình đó: Tình yêu của cha mẹ dành cho đứa bé. Khi cảm nhận được thương yêu, trẻ sẽ có sự bình an trong tâm trí. Một đứa trẻ cảm thấy mình được bao bọc trong tình yêu thương vô điều kiện, được bảo vệ và chở che sẽ có cảm giác yên bình tuyệt đối. Tất cả những cảm xúc đó đều kết nối với sự tự tin bởi “mình được chấp nhận”. Như vậy, có thể nói trẻ tìm thấy giá trị bản thân từ tình yêu thương của cha mẹ.

Cha mẹ có thể dùng lời nói để truyền tải tình yêu của mình tới đứa trẻ, nhưng cần thiết hơn ngôn từ là những tiếp xúc cơ thể (skin-ship). Khi được mẹ ôm ấp,

bế bông, nựng nịu, những xúc cảm mạnh mẽ sẽ được lưu giữ trong tâm hồn trẻ. Và não phải - vùng não của trí tưởng tượng sẽ được dẫn nhập (input) cảm giác “niềm hạnh phúc ấm áp” từ hơi ấm của mẹ.

Bàn tay mẹ luôn hiện diện quanh đứa bé từ lúc chào đời. Nhưng sau đó, khi trẻ đã cứng cáp hơn, bắt đầu nảy sinh tâm lí tự chủ muốn được tự mình khám phá thế giới, thì những cơ hội tiếp xúc cơ thể giữa mẹ và bé ngày càng giảm. Thay vào đó là những phát ngôn nghiêm khắc, kiểu như: “Con không được...” hay “Phải nói bao nhiêu lần thì con mới nghe...” ngày một nhiều lên. Chính vì vậy, đây là thời kì cần hơn bao giờ hết những tiếp xúc cơ thể giữa bạn và trẻ. Tất nhiên là bạn không nên làm điều đó một cách gò bó. Trẻ cần bạn ôm ấp một cách tự nhiên, nghe những lời âu yếm hoàn toàn chân thật, bởi đứa trẻ nào cũng thèm khát hơi ấm và giọng nói dịu dàng của người mẹ.

Bên cạnh người mẹ, trẻ cũng rất cần tới sự hiện diện của người cha, đặc biệt là tâm lí muốn được cha công nhận. Vì vậy, các ông bố hãy để ý quan sát và trao tặng trẻ những lời ngợi khen đúng lúc nhé.

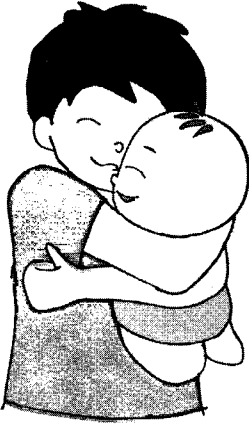
TRÒ CHƠI TIẾP XÚC

- Tiếp xúc cơ thể với mẹ sẽ cho trẻ cảm giác tự tin bởi “bản thân được chấp nhận”.

• Đứa trẻ cảm nhận mình được yêu thương sẽ có cảm giác bình an tuyệt đối.

• Trẻ cũng rất cần được cha khen ngợi.

BÀI 9: TRÒ CHƠI VỚI NHỮNG CON SỐ

Khái niệm về con số, năng lực tưởng tượng, ghi nhớ hình ảnh

Trò chơi này nhằm mục đích tạo sự hứng thú đối với các con số, phát triển những cảm nhận cơ bản liên quan tới khả năng tưởng tượng, trực cảm, ghi nhớ hình ảnh và số học - toán học.

Bạn hãy bắt đầu bằng hai tấm thẻ dot (thẻ có chấm tròn) có số lượng các chấm tròn khác nhau (ví dụ như 79 và 74), bạn cho trẻ xem thật nhanh “79”, “74”, rồi đặt câu hỏi: “79 là cái nào?”. Mục đích của trò chơi này là cho trẻ ghi nhớ con số bằng một “tập hợp”, trẻ nắm bắt các điểm bằng thị giác, rồi sau đó nhận thức bằng tưởng tượng. Với tính chất là cách tiếp cận bằng não phải, bạn không thể dùng phương pháp kích hoạt não trái như giảng giải cho trẻ: “Đây là 74, đây là 79. Nào, giờ hãy nói đâu là 79?”. Ngược lại, bạn buộc phải giơ tấm bìa cho trẻ xem thật nhanh, với tốc độ chỉ đủ để trẻ nắm bắt được cảm giác mà thôi. Lặp đi lặp lại nhiều

lần như vậy, trẻ sẽ đoán được chính xác chỉ sau một vài tích tắc quan sát.

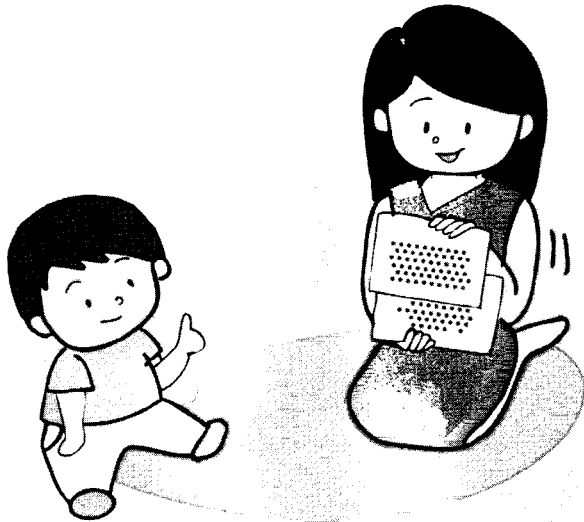
Khái niệm con số nên bắt đầu từ số 1 đến số 10. Bạn có thể bày ra một đám thú bông rồi cho bé tập đếm: “Thử đếm xem có bao nhiêu con thú nhé! Một, hai, ba,...”, vừa đếm vừa cho trẻ chạm tay vào từng con thú. Bài học sẽ thú vị với trẻ hơn nếu bạn gia tăng yếu tố trò chơi, ví dụ như bạn nói: “Số 5 là bạn gấu này, con hãy ôm chặt bạn xem nào!”...

Sau khi trẻ đã quen với các con số từ 1 đến 10, bạn hãy chuyển qua các tập hợp số 5, 10, 100 trên bàn tính để trẻ làm quen với khái niệm “tập hợp, phân chia”. Ví dụ, chia 5 nút trên bàn tính thành hai nhóm 3 và 2, rồi nói: “Mình đếm đến 3 nhé: 1, 2, 3. Còn 2 nút nữa nè, vậy tất cả là 5 đấy!”

Sử dụng bàn tính theo cách như vậy sẽ giúp trẻ thu nhận thông tin bằng hình ảnh. Nếu như trẻ không thể hình dung với những con số in trên giấy, thì qua trò chơi bàn tính này, trẻ có thể dễ dàng thu nạp vào trí não hình ảnh số 5 được tạo thành từ 2 và 3. Tương tự như vậy, bạn hãy cho bé chơi trò “tập hợp, phân chia” nhiều số khác nhau, như 10 là 9 và 1; là 2 và 8; là 3 và 7;...

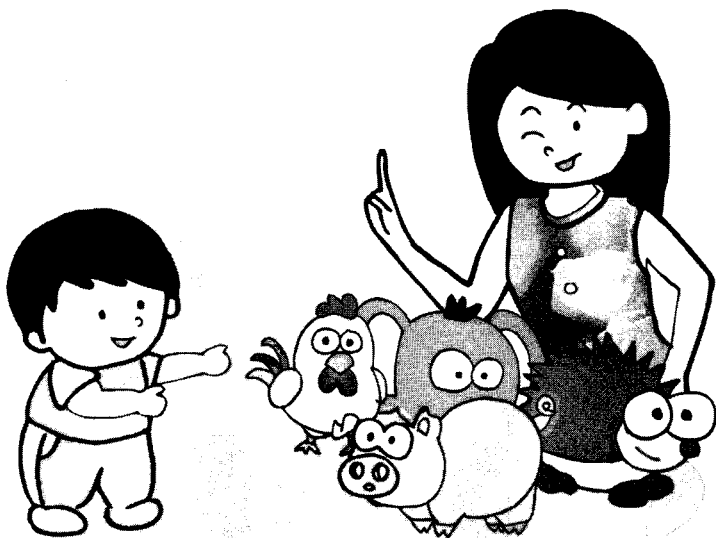
Nếu không có bàn tính, bạn có thể sử dụng các khối gỗ xếp hình và cho bé chơi theo cách tương tự.

TRÒ CHƠI VỚI NHỮNG CON SỐ

• Hãy đưa cho bé xem thật nhanh tấm thẻ dot với tốc độ chỉ đủ nắm bắt bằng cảm giác, rồi cho bé trả lời ngay sau đó.

• Dạy bé khái niệm con số từ 1 đến 10. Bạn nên dùng bàn tính cỡ lớn với 100 đơn vị để dạy bé khái niệm “tập hợp, phân chia”.

BÀI 10: TRÒ CHƠI SỐ LƯỢNG

Khái niệm số lượng, mối tương quan phân số, khả năng quan sát trực quan

Đây là trò chơi giúp bé hiểu được khái niệm về “lượng”. Bạn có thể bắt đầu bằng hộp màu vẽ: Cho bé pha màu yêu thích với nước, “Con thích pha nước màu gì nào? Màu hồng phải không? Vậy mình cùng làm nhé!”. Hầu như đứa trẻ nào cũng thích thú với trò chơi này.

Sau khi pha xong một cốc nước màu hồng, bạn trút một ít qua cốc khác, vừa làm vừa cho bé xem “Cốc này nhiều”, “Cốc này ít”, bé sẽ hiểu khái niệm nhiều và ít. Rồi bạn trút hết nước từ cốc này sang cốc kia, giơ chiếc cốc không lên cho bé thấy “Cốc này hết sạch rồi”. Bạn có thể chia nước ra nhiều cốc, với các mức chênh lệch nhau, rồi cho bé sắp xếp các cốc theo lượng nước giảm dần. Câu hỏi đưa ra trong tình huống này là “Cốc nhiều thứ ba là cốc nào?”. Vì đây là trò chơi với nước màu, phải san nước ra nhiều cốc nên bạn lưu ý lựa chọn địa điểm chơi (trong bếp hoặc nơi nào đó) có thể cho phép bé làm dấy ra hoặc đổ nước cũng không sao.

Ngoài ra, bạn có thể cho bé chơi đất nặn. Cho bé chia đất nặn thành các khối khác nhau, bạn hỏi: “Cục nào nhiều hơn?” hoặc: “Con chia đôi ra xem nào!”... Khái niệm về lượng sẽ được bé thu nhận một cách tự nhiên và dễ dàng.

Khái niệm “lượng” còn gắn với phân số, và một thực tế là có không ít trẻ gặp khó khăn với các phép tính phân số khi đi học. Nếu bạn cho bé làm quen với trò chơi này từ khi còn nhỏ thì việc hiểu và hình dung phân số sẽ không còn là điều khó khăn đối với bé nữa.

Bạn nên tranh thủ mọi cơ hội để bé chơi bằng những trải nghiệm thực tế cuộc sống. Ví dụ như khi cho bé ăn bữa xế bằng một cái bánh ngọt, bạn nói với bé: “Con phần chị một nửa nhé, mình sẽ chia cái bánh thành hai phần bằng nhau”, hay: “Có ba người nên mình chia đều làm ba phần nhé”.

Những trải nghiệm thực tế như vậy sẽ giúp bé nhớ lại khi tiếp xúc với khái niệm phân số sau này. “ $1/2$ ư, giống như khi mình chia cái bánh làm hai để phần chị một nửa. À, mình hiểu rồi, $1/2$ chính là một nửa!”

Như vậy, trò chơi này sẽ giúp đưa khái niệm phân số rất trừu tượng trở thành những trải nghiệm thực tế vô cùng dễ hiểu.

TRÒ CHƠI SỐ LƯỢNG

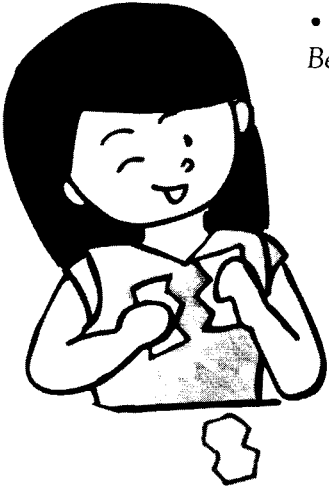
- Trò chơi pha cốc nước màu từ màu vẽ sẽ khiến bé thích thú.

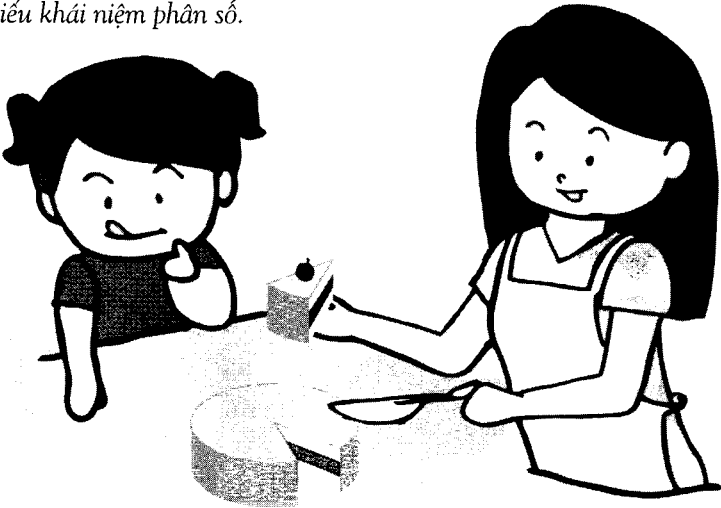
- Chia cốc nước màu ra nhiều cốc khác nhau, với lượng nước chênh lệch rồi cho bé làm quen với khái niệm cốc ít nước, cốc nhiều nước.

- Có thể cho bé chơi tương tự với đất nặn. Bé sẽ làm quen với khái niệm phân số.

- Tình huống thực tế như chia cái bánh ngọt cũng là một cách giúp bé hiểu khái niệm phân số.

BÀI 11: TRÒ CHƠI KÍCH THÍCH NĂM GIÁC QUAN

**Rèn luyện cảm giác, cảm âm,
khả năng cân bằng cảm xúc**

Năm giác quan giúp chúng ta cảm nhận cuộc sống hằng ngày: Vị giác sử dụng khi ăn, thị giác để nhìn thấy các hình ảnh phản chiếu tới mắt, rồi thính giác, khứu giác, xúc giác, đều là những giác quan không thể thiếu để chúng ta nắm bắt được những sự vật trong cuộc sống. Đây là khả năng mà bất cứ ai cũng có, tuy nhiên “chất lượng” của chúng ra sao thì lại tùy thuộc nhiều vào việc chúng được kích thích như thế nào ở thời thơ ấu. Năm giác quan này cũng liên quan trực tiếp tới “năng lực trực giác” trong trò chơi ESP ở bài học số 14, là khả năng hình tượng hoá năm giác quan này ở não phải.

Trò chơi kích thích năm giác quan rất cần được cho con trải nghiệm trong thời thơ bé: Cha mẹ đưa trẻ đi dạo ngoài trời, tới vườn bách thú, bỏ qua suy nghĩ “bé thế này thì đã biết gì” để đưa trẻ tham quan bảo tàng. Hít hà hương hoa mỗi mùa, chạm tay vào chiếc lá khô, bắt gặp bóng dáng một con thú lướt qua, đắm mình trong

không gian tĩnh mịch... Khi đó, năm năng lực cảm nhận của não phải sẽ kết nối với năm giác quan thực tế này.

Cha mẹ có thể kích thích thính giác trẻ bằng cách cho trẻ nghe các bài hát thiếu nhi, nhạc cổ điển và các loại âm thanh đa dạng khác. Những kích thích âm thanh này sẽ kết nối với khả năng cảm âm tuyệt đối của não phải. Nếu muốn cho trẻ học ngoại ngữ thì cũng nên bắt đầu từ thời thơ ấu, nếu ngôn ngữ của bạn là loại ngôn ngữ có âm vực thấp thì bạn sẽ thấy rất khó khăn với các ngoại ngữ có âm vực cao như tiếng Anh, Pháp, Trung. Chính vì thế nếu cho trẻ làm quen với các âm thanh có âm vực cao bằng cách bật đĩa CD cho trẻ nghe thường xuyên từ khi còn bé thì khi lớn trẻ thường được khen là có khả năng học ngoại ngữ nhanh.

Những cảm giác thông qua tiếp xúc cơ thể, như: mềm mại, ấm áp, mạnh mẽ... là những cảm giác thể hiện mối quan hệ giữa con người với con người và gắn liền với cảm xúc. Bạn có thể cho trẻ trải nghiệm những cảm giác đó bằng cách cho bé chạm tay vào những con thú bông, những đồ vật gần gũi xung quanh. Nhưng hơn hết, không sự tiếp xúc nào có thể sánh bằng sự tiếp xúc giữa da với da. Những đứa trẻ thường xuyên được gần gũi với bàn tay mềm mại và ấm áp của mẹ, vòng ôm mạnh mẽ của cha sẽ luôn cảm thấy sự bình an trong tâm hồn và khả năng điều khiển cảm xúc sẽ được phát triển một cách tích cực.

TRÒ CHƠI KÍCH THÍCH NĂM GIÁC QUAN

- Đi dạo giữa thiên nhiên sẽ giúp kích thích năm giác quan một cách hiệu quả.

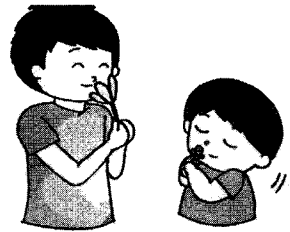
- Cảm giác mạnh mẽ, cứng rắn từ người cha cũng rất cần thiết đối với trẻ.

- Tiếp xúc với động vật cũng là cảm giác ngạc nhiên đầy lạ lẫm.

- Không gian tĩnh lặng của viện bảo tàng, với những màu sắc đa dạng của tranh, tượng trưng bày cũng là một trải nghiệm không gian hữu ích cho trẻ.

- Hương hoa là yếu tố kích thích khứu giác vô cùng mạnh mẽ.

- Trẻ em đặc biệt thích thú khi được chơi đùa ngoài trời cùng cha mẹ.

BÀI 12: TRÒ CHƠI GHI NHỚ HÌNH ẢNH

**Rèn luyện khả năng ghi nhớ hình ảnh,
tái hiện hình ảnh, quan sát nhanh**

Có thể nói khả năng ghi nhớ là năng lực nền tảng của việc học tập, tuy nhiên, chất lượng ghi nhớ cũng muôn hình muôn vẻ. Ví dụ như việc đọc sách, quá trình ghi nhớ thông qua việc hiểu từ ngữ bằng não trái có chất lượng rất kém nên khiến chúng ta nhanh quên, trái lại, trí nhớ được tạo thành từ khả năng hình dung của não phải là loại ghi nhớ có chất lượng cao, sắc nét nên rất khó quên.

Khái niệm ghi nhớ của Shichida là sử dụng hình ảnh. Đó là loại ghi nhớ được não phải xử lý tương tự như quy trình chụp hình để lưu giữ và có thể tái hiện lại bất cứ lúc nào khi cần. Phương pháp Shichida quan niệm toàn bộ chuỗi liên hoàn đó là ghi nhớ.

Nếu như máy ảnh có thể ghi lại hình ảnh sự vật trong một tích tắc thì ghi nhớ cũng xảy ra tương tự. Chúng ta nhìn sự vật trong một vài tích tắc và ghi lại

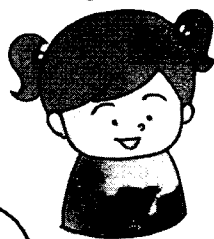
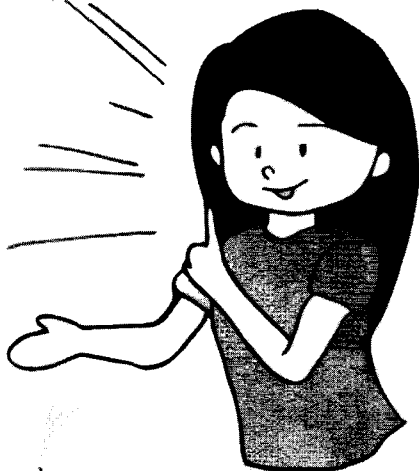
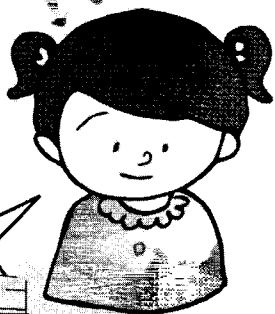
hình ảnh trong khoảnh khắc đó. Hình ảnh đó được gọi là hình ảnh trực quan.

Khả năng này nếu được rèn luyện tích cực từ thời ấu thơ - giai đoạn não phải chiếm ưu thế thì sẽ vô cùng hiệu quả. Để nắm bắt được hình ảnh sự vật trong tích tắc thì không thể không nhắc tới vai trò của đôi mắt. Tuy nhiên, có một sự khác biệt ở thời kì thơ ấu này là “góc nhìn mở rộng” tức là kiểu nhìn bao quát sự vật chứ không tập trung vào một điểm. Càng trưởng thành thì góc nhìn càng có xu hướng thu hẹp lại, và kiểu nhìn tiêu điểm trở nên trội hơn, đó là lí do vì sao khả năng này trở nên khó rèn luyện khi đã ở tuổi trưởng thành.

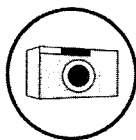
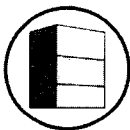
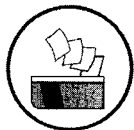
Điểm lưu ý khi áp dụng trò chơi này để luyện khả năng ghi nhớ hình ảnh trực quan là cho trẻ xem thật nhanh và tạo ấn tượng mạnh. Ví dụ đưa thật nhanh tờ giấy có vẽ hình trái táo cho trẻ xem rồi hỏi: “Hình gì?”. Nếu cho trẻ thời gian đủ để “nghĩ - hiểu” thì trò chơi này sẽ không còn ý nghĩa gì nữa.

Những khả năng được rèn giũa và hình thành từ thời thơ ấu sẽ phát huy tác dụng vào bất cứ lúc nào cần thiết ở tuổi trưởng thành. Khi đó thì việc đọc sách, viết văn hay ghi nhớ cả trang giấy cũng không còn là việc khó khăn nữa.

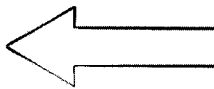
TRÒ CHƠI GHI NHỚ HÌNH ẢNH

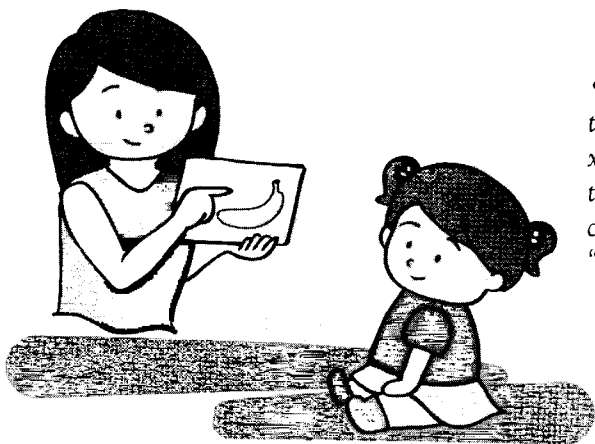

• Khái niệm ghi nhớ theo phương pháp Shichida là ghi nhớ bằng hình ảnh.

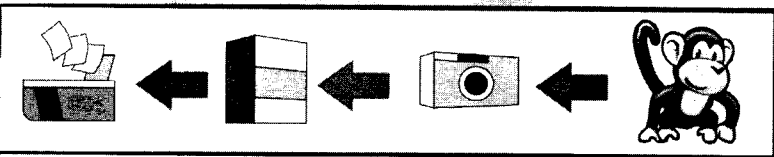
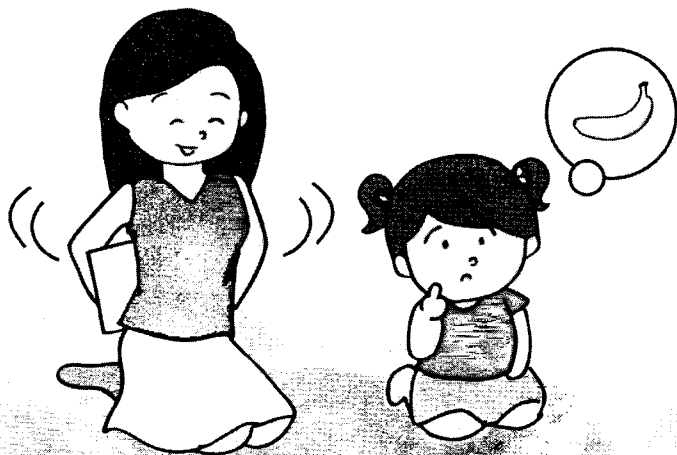

• Hình ảnh ghi nhớ được “chụp lại và lưu giữ” như những tấm ảnh và tái hiện khi cần thiết.

• Điểm lưu ý trong trò chơi này là cho trẻ xem thật nhanh và ẩn tượng. Tuyệt đối không cho trẻ đủ thời gian để “nghĩ - hiểu”.

BÀI 13: **TRÒ CHƠI XẾP HÌNH**

**Rèn luyện năng lực nhận biết không gian,
xử lí thông tin, giải quyết vấn đề**

Bộ xếp hình có lẽ là món đồ chơi phổ biến nhất của trẻ em. Khi trẻ đã biết điều khiển ngón tay một cách khéo léo thì bộ xếp hình thường được trẻ chơi bằng cách tháo ra lắp vào, và trẻ luôn tỏ ra thích thú với mớ lộn xộn các khối hình sau khi tháo rời. Cha mẹ hãy bắt đầu bằng việc cho trẻ chơi tùy hứng như vậy, việc tháo lắp sẽ khiến trẻ trở nên hứng thú với những khối hình.

Bước tiếp theo, chúng ta hãy tính tới các “khả năng”. Theo phương pháp Shichida, trò chơi xếp hình có thể bắt đầu bằng nâng cao năng lực nhận thức không gian, từ đó dẫn tới nâng cao năng lực xử lí thông tin. Và cuối cùng, nuôi dưỡng khả năng nắm bắt sự vật một cách đa chiều, từ đó tạo tiền đề cho khả năng giải quyết vấn đề. Có thể bạn sẽ hồ nghi: “Điều đó thì liên quan gì đến trò chơi xếp hình?”. Câu trả lời là tùy thuộc vào cách chơi ra sao mà những khả năng đó sẽ được mở ra.

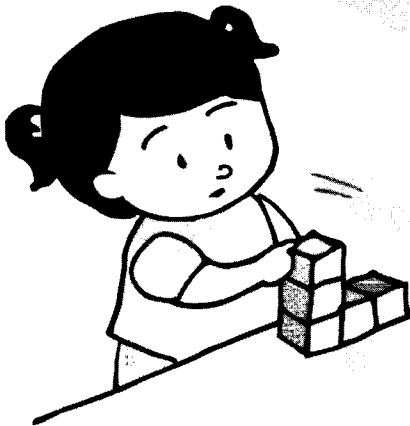
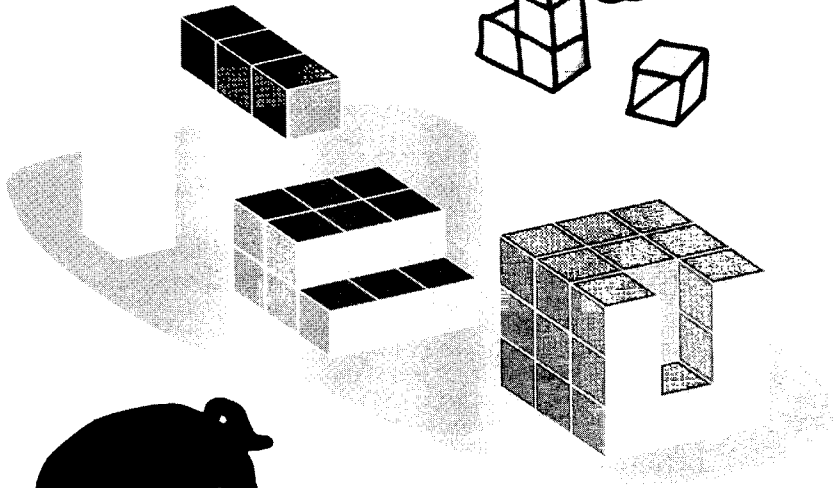
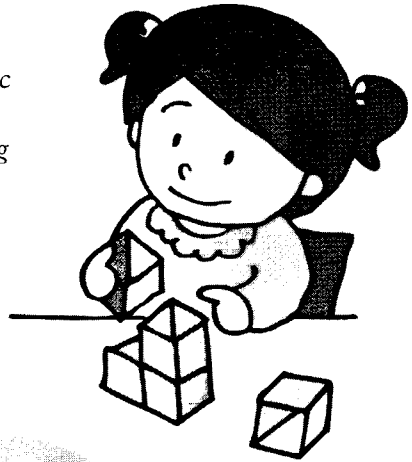
Bạn có thể cho trẻ bắt đầu chơi bằng cách: “Hãy xếp hình theo mẹ nhé!”. Bạn cho trẻ quan sát thật kỹ khối hình bạn đã xếp, sau đó cho trẻ bắt chước theo và đừng quên khen ngợi: “Ồ, con giỏi quá!” khi bé hoàn thành.

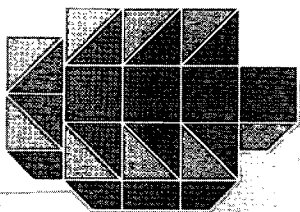
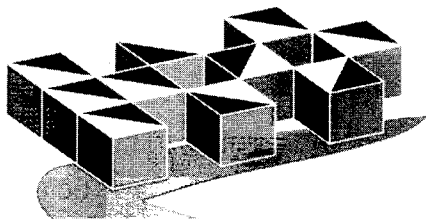
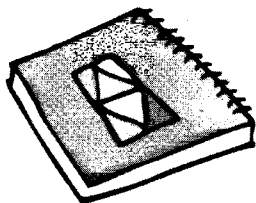
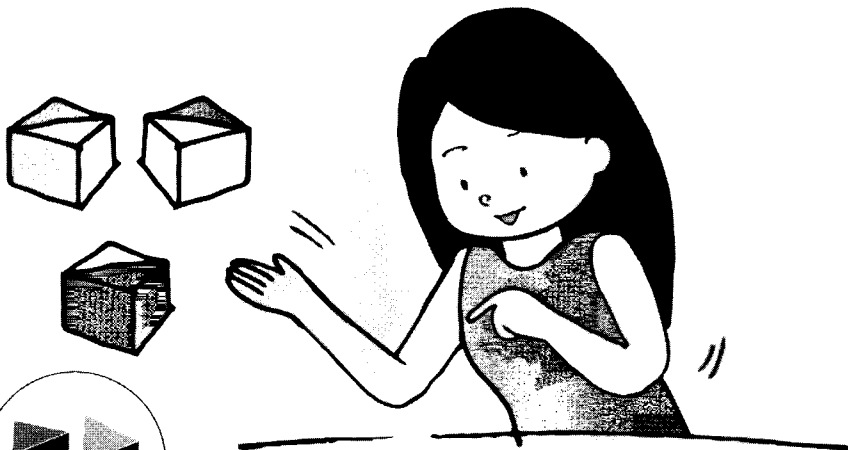
Tiếp theo, bạn vẫn cho bé quan sát kỹ hình đã xếp, nhưng sau đó bỏ khối hình ra khỏi tầm nhìn của bé - có thể bằng cách dùng một tờ giấy che lại và khuyến khích bé thử tự xếp theo trí nhớ. Tất nhiên đối với một đứa trẻ, mô hình mẫu bỗng nhiên biến khỏi tầm mắt sẽ khiến trẻ bối rối. Vì vậy, bạn nên có sự chuẩn bị tinh thần cho trẻ, kiểu như: “Khối hình này sẽ biến mất sau khi mẹ đếm đến 10, nên con hãy nhìn thật kỹ nhé!”. Khi đó, đứa trẻ sẽ có phản ứng tâm lý tự nhiên là tập trung quan sát trong khoảng thời gian mẹ đếm từ 1 đến 10. Có thể ban đầu, kết quả hình xếp sẽ không giống được hình mẫu, nhưng càng lặp đi lặp lại trò chơi này thì khả năng xử lý thông tin của bé ngày càng tăng và bạn cũng nên giảm dần thời gian cho bé quan sát hình mẫu.

Với bé trong độ tuổi từ 0 đến 3 thì bạn nên dùng bộ xếp hình không màu, bắt đầu từ hai khối, sau tăng dần lên sáu khối là vừa.

TRÒ CHƠI XẾP HÌNH

• Bộ xếp hình là món đồ chơi được nhiều trẻ yêu thích. Việc tháo lắp lặp đi lặp lại sẽ giúp trẻ tăng cường khả năng trí não.

• Bạn có thể sử dụng sách hướng dẫn xếp hình để bé nhìn hình mẫu và xếp theo. Sau khi đã quen, bạn cho bé xem một lần rồi gấp lại để bé tự xếp theo trí nhớ.

BÀI 14: TRÒ CHƠI GIÁC QUAN NÃO PHẢI

**Rèn luyện năng lực cảm nhận,
trực quan, tri giác, xúc giác**

Bạn hãy nắm một chú thỏ đồ chơi nhỏ trong lòng bàn tay rồi giơ cả hai bàn tay nắm chặt ra trước mặt trẻ: “Đố con, bạn thỏ ở tay nào?”. Quan sát bằng mắt, trẻ không thể nhìn thấy con thỏ đang trong tay nào. Khi đó, đứa trẻ sẽ nghĩ: “Um, tay nào nhỉ?”, và đó chính là lúc “năm giác quan não phải” được kích hoạt.

“Năm giác quan não phải” nói một cách dễ hiểu là khả năng cảm nhận đối với những sự vật không thể nhìn thấy hoặc nghe thấy. Khả năng này được gọi tắt là ESP - lấy từ ba chữ cái đầu tiên của cụm từ Extra Sensory Perception (Năng lực trực giác). Mọi người đều sở hữu ít nhiều khả năng này, ví dụ như khi quan sát thái độ của người đối diện, cảm giác hoà hợp với một ai đó, hay cái mà chúng ta hay gọi là trực cảm, linh cảm... chắc chắn bất cứ ai cũng đều đã từng trải qua. Tất cả những cảm

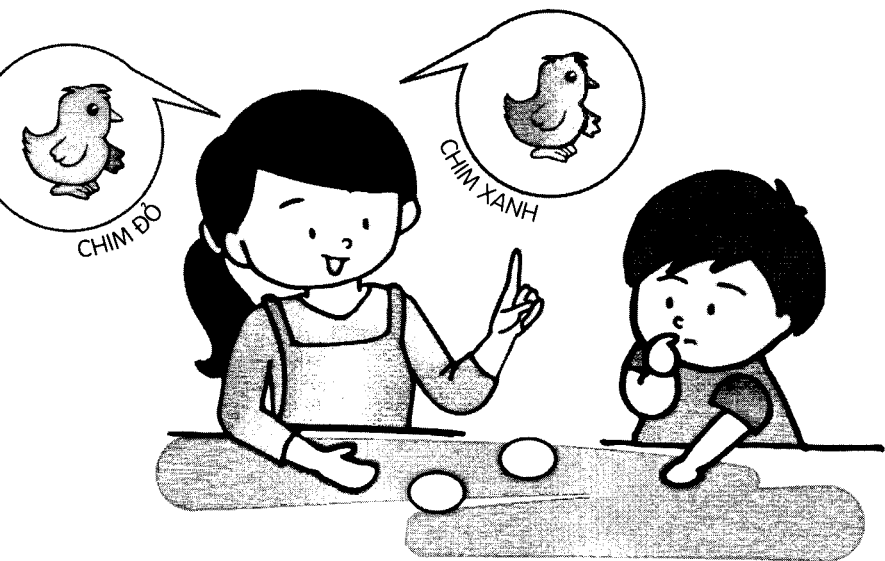
giác đó đều là ESP. Khả năng này càng phong phú thì bạn càng có khả năng thấu hiểu người khác, hoặc nắm được bản chất sự vật chính xác hơn. Khả năng dễ dàng kết bạn với mọi người hay khả năng thấu cảm với thế giới động thực vật xung quanh cũng đều có liên quan tới năng lực ESP này.

Trò chơi ESP là chơi với những thứ không nhìn thấy được, nên bạn có thể dễ dàng cho bé chơi ở nhà và cả khi đi ra ngoài. Ví dụ như: “Đố con biết mẹ đang nghĩ đến màu gì?”, hay “Thử đoán xem đoàn tàu sẽ từ hướng nào chạy tới?” trong lúc đứng chờ tàu...

Nếu thiết kế trò chơi này kết hợp với xúc giác (sờ chạm) thì năm giác quan não phải sẽ được kích thích mạnh mẽ hơn. Ví dụ như: Bạn nói với bé rằng con chim màu xanh là lạnh, con màu đỏ là nóng, rồi giấu vào lòng bàn tay và cho bé sờ vào tay mẹ, “Con sờ thử xem, tay mẹ nóng hay lạnh nhỉ?”.

Lặp đi lặp lại trò chơi này, bạn sẽ ngạc nhiên khi bé đoán càng ngày càng trúng, hết như khi bạn dò kênh tivi vậy.

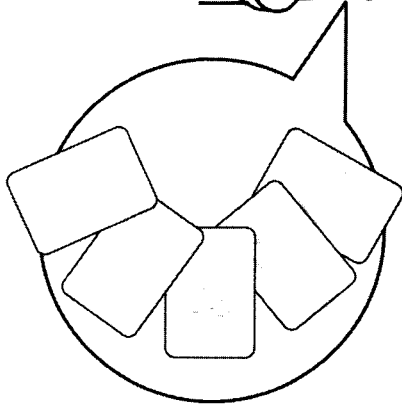
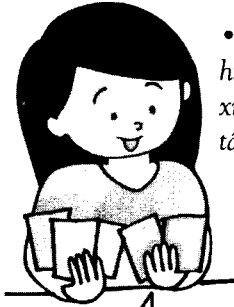
TRÒ CHƠI GIÁC QUAN NÃO PHẢI

- Bí mật bỏ con chim xanh và chim đỏ vào hai hộp hình trứng rồi cho bé đoán trứng nào có chim xanh, trứng nào chim đỏ.

• Làm những tấm thẻ với các kí hiệu ở một mặt, tráo đều và úp xuống trước mặt bé, mẹ chỉ một tấm thẻ và cho bé đoán.

BÀI 15: TRÒ CHƠI GHÉP HÌNH

**Rèn luyện năng lực tưởng tượng,
phán đoán, tư duy**

Đây là trò chơi nuôi dưỡng một cách toàn diện khả năng tưởng tượng, suy đoán, năng lực tư duy và cảm nhận đối với các hình ảnh. Để hoàn thành một bức ghép hình thì cần sự tư duy về quan hệ giữa hình ảnh tổng thể và bộ phận (miếng ghép), tưởng tượng về sự ghép nối giữa các bộ phận với nhau (các miếng ghép sẽ ráp nhau như thế nào). Nếu phân tích vai trò “não phải - não trái” trong hoạt động này, ta thấy não phải sẽ dự đoán vị trí của miếng ghép đó trong tổng thể bức tranh, còn não trái sẽ làm nhiệm vụ tìm ra cách ghép chính xác miếng ghép đó. Và như vậy, não phải và não trái cùng hoạt động một cách cân bằng trong trò chơi này.

Bắt đầu, bạn hãy tập cho trẻ tháo ra rồi ghép lại một cách đơn giản để làm quen. Chúng ta vẫn thường hình dung trò ghép hình là từ không có ghép thành một thứ hoàn chỉnh, nhưng cách tiếp cận này sẽ khiến trẻ không mấy hứng thú tham gia. Ngược lại, hãy đi từ bức ghép hoàn chỉnh gồm hai miếng, bạn cho trẻ tách

chúng ra, rồi đặt tình huống: “Ồ, miếng này ghép vào đâu nhỉ?”. Khi đó, trẻ sẽ tự động tìm cách ghép lại.

Chọn bộ ghép hình có những hoạ tiết hay hình ảnh mà trẻ yêu thích sẽ khiến trẻ hứng thú với trò chơi hơn. Bạn cũng nên chọn những bộ ghép hình nặng tay một chút, vì đôi khi nó sẽ giúp miếng ghép lọt vào đúng vị trí trong lúc trẻ dùng tay di chuyển.

Tiếp theo, bạn có thể cho trẻ thử sức với những bức tranh ghép hình, với số lượng miếng ghép tăng dần phù hợp với độ tuổi của trẻ, ví dụ với trẻ 3 tuổi là khoảng chín miếng.

Điểm lưu ý ở trò chơi này là trẻ phải được tự do với sự tưởng tượng, hình dung của chúng. Bạn hãy để trẻ bắt đầu bằng miếng ghép mà chúng thích, bất kể ở vị trí nào. Người lớn chúng ta đã nắm được quy luật là ghép từ ngoài rìa vào thì dễ hơn, nên thường có xu hướng gợi ý cho trẻ: “Sao con không bắt đầu từ đây?”. Nhưng đó là việc hoàn toàn không nên, vì mục đích của trò chơi này không nhằm trang bị cho trẻ kĩ thuật hoàn thành một hình ghép.

- Miếng đó có vẻ giống với chỗ này nhỉ!

- Ô, vậy là không vừa rồi. Thử xoay ngang ra xem nào!

Đó mới chính là mục tiêu của trò chơi này: Nuôi dưỡng những ý tưởng tự do. Và bạn đừng quên mục tiêu quan trọng này mỗi khi chơi cùng bé nhé!

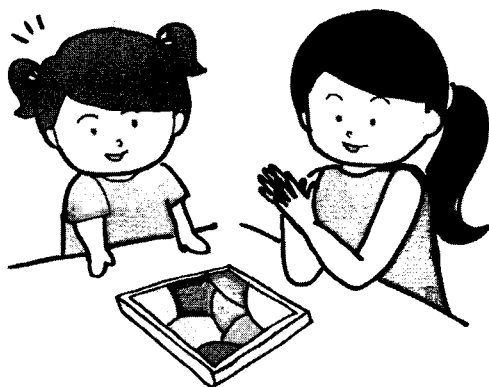
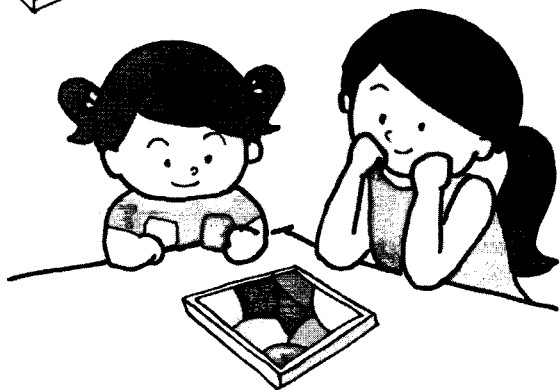
TRÒ CHƠI GHÉP HÌNH

• Cho trẻ bắt đầu chơi bằng việc tháo 1-2 miếng ghép ra, rồi đặt câu hỏi: “Miếng ghép này ở đâu nhỉ?”, trẻ sẽ tìm cách ghép lại đúng chỗ.

• Mục đích của trò chơi này không phải là kỹ thuật ghép hình chính xác, mà là nuôi dưỡng những ý tưởng tự do của trẻ.

BÀI 16: TRÒ CHƠI TRÍ NHỚ

Rèn luyện trí tưởng tượng, khả năng tập trung, ghi nhớ

Hầu hết các bé đều rất thích thú khi được mẹ đọc sách tranh hay kể chuyện cho nghe. Trò chơi này nhằm sử dụng niềm yêu thích này của trẻ để mở ra những đường dẫn truyền ghi nhớ hiệu quả. Và từ khoá của trò chơi này là những câu chuyện hấp dẫn. Vâng, đúng vậy: Hồi hộp và bất ngờ chính là những yếu tố quan trọng nhất.

Khi dạy trẻ ghi nhớ trình tự theo cách thông thường, bạn sẽ giơ những bức hình ra trước mắt trẻ: “Đầu tiên là trái táo này!”, “Còn đây là trái chuối!”,... Nhưng ở trò chơi này, ngoài những tấm hình, bạn còn cần phải nghĩ ra những câu chuyện mà trẻ có thể dễ dàng hình dung, và đặc biệt, câu chuyện đó phải đủ ấn tượng để trẻ lưu giữ lại trong trí nhớ.

Ví dụ như khi bạn muốn trẻ ghi nhớ: “mưa, đồn cảnh sát, quần vợt, xúc xắc, dưa chuột”, thì bạn sẽ có một câu chuyện theo trình tự kiểu như là:

- Trời mưa rất to.

- Mưa rơi xuống đồn cảnh sát.
- Bên trong đồn có một chú cảnh sát đang tập chơi quần vợt.
- Nhìn kĩ thì tay chú ấy không cầm vợt, mà lại cầm xúc xắc mới lạ chứ.
- Xúc xắc dói bụng sau buổi tập luyện, nên nhai ngon lành trái dưa chuột to bự.

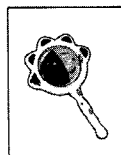
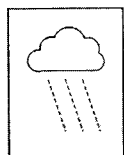
Câu chuyện cần phải có nội dung ẩn tượng và súc tích. Diễn biến không tuân theo logic thông thường thì càng giúp trẻ ghi nhớ hiệu quả. Sau khi kết thúc câu chuyện, bạn hãy úp những tấm ảnh xuống và nêu câu hỏi: “Tấm này là hình ảnh gì nhỉ?” khi giờ một tấm ảnh bất kì lên. Vì trong đầu trẻ vẫn đang vương vấn câu chuyện thú vị và ẩn tượng đó, nên dù những tấm ảnh khác có bị lật úp thì bé vẫn nhớ ra chi tiết liên quan đến tấm hình mà bạn giờ lên.

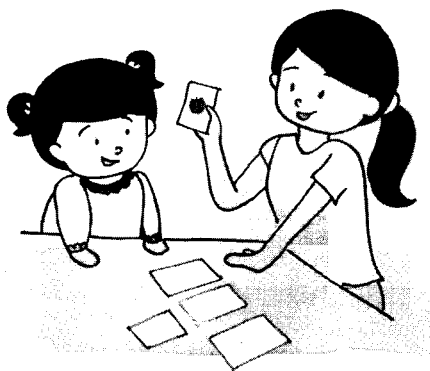
Việc “nhớ” này có thể kéo dài đến ngày mai, hoặc sau một tuần nữa, và đó chính là mục đích của trò chơi này. Bạn nên bắt đầu với hai tấm hình, sau khi bé đã quen thì có thể tăng lên 10 tấm hay 20 tấm. Điều rất thú vị là sau một thời gian cho bé chơi nhiều lần trò chơi này, thì tới lúc - mặc dù không có câu chuyện đi nữa, đường dẫn truyền ghi nhớ vẫn hình thành và bé vẫn ghi nhớ tốt các từ đơn một cách độc lập. Đó là bằng chứng cho thấy đường dẫn truyền ghi nhớ đã được hình thành và phát huy tác dụng.

TRÒ CHƠI TRÍ NHỚ

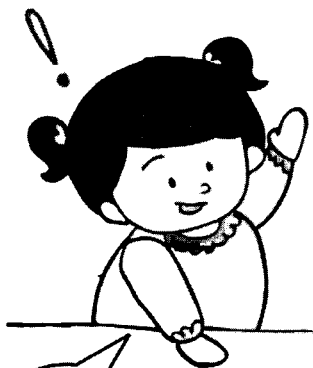
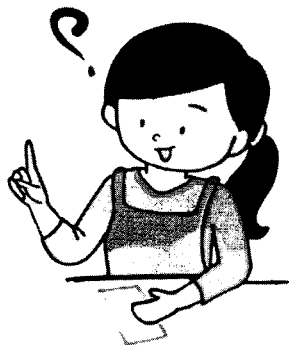

• Trẻ rất thích những cuốn truyện có tranh minh họa, nên có thể sử dụng tâm lý này để gắn với trò chơi ghi nhớ.

• Khi dùng các bức hình chơi trò ghi nhớ với trẻ, bạn nên nghĩ ra một câu chuyện ẩn tượng, dễ nhớ và diễn tiến theo trình tự từ ngữ bạn muốn trẻ học.

• Trẻ sẽ nhớ chi tiết “cái xúc xắc nhai ngon lành trái dưa chuột to bự” và trả lời được từ “dưa chuột”.

BÀI 17: TRÒ CHƠI ÁM THỊ TÍCH CỰC

Nâng cao khả năng tự nhận thức, động lực và tâm hồn

Nguyên lí khởi điểm của việc nuôi dưỡng tâm hồn trẻ chính là sự chăm sóc của cha mẹ. Cha mẹ ôm ấp yêu thương sẽ cho đứa trẻ cảm nhận đủ đầy về tình yêu và có một quá trình trưởng thành hoàn hảo.

Nhưng thực tế quả là không đơn giản như vậy. Liệu có bao nhiêu ông bố bà mẹ thấy mình trong tình huống này:

- Đừng có làm vậy!
- Nhanh lên chứ!
- Đừng có hấp tấp thế!
- Sao con cứ không chịu nghe lời thế hả?

Đó là những lời trách mắng mà chúng ta thường vô thức thốt lên khi con không hành động đúng theo mong muốn của mình? Hay là những lời than vãn khi chúng ta quá bực bội và thiếu kiềm chế?

Theo thống kê thì những lời lẽ tiêu cực (bad-word) chiếm vị trí thứ nhất và thứ hai mà các bà mẹ nói với

con là: “Mau lên” và “Không được”. Và chúng ta không thể phủ nhận ảnh hưởng tiêu cực của chúng lên những đứa trẻ. Không chỉ riêng trẻ nhỏ mà ngay cả người lớn chúng ta khi phải nghe những lời tiêu cực cũng sẽ cảm thấy tự ti hay tức giận. Đó được gọi là “tiềm thức”, nằm ẩn sâu trong tâm hồn đứa trẻ và khiến trẻ tự xây cho mình hình ảnh bản thân tiêu cực “mình là một đứa chả ra gì, một đứa bỏ đi...”.

Trưởng thành là một quá trình chứ không phải là chuyện một sớm một chiều. Một đứa trẻ hay hấp tấp, bồn chồn cũng là sự phản ánh tâm lí cố gắng thoả mãn mong muốn vô cơ của cha mẹ.

Tất cả những lời nói của cha mẹ sẽ được trẻ tự động tiếp thu và sau đó biến thành hành động. Chính vì vậy, những lời nói tích cực có tác dụng xây dựng tiềm thức tích cực là vô cùng cần thiết đối với trẻ.

- Bạn X đi giày giỏi quá!
- Bạn X dọn dẹp sạch sẽ ghê!
- Bạn X làm được rồi!

Nghe những lời nói như vậy, trẻ sẽ tự xây dựng cho mình hình ảnh bản thân: Giỏi giang, làm việc gọn gàng, rất cố gắng. Vì vậy, trò chơi này có thể gọi là “trò chơi âm thị” - tạo ra những yếu tố vun đắp, để tâm hồn trẻ luôn đầy ắp sự năng nổ và tự tin.

TRÒ CHƠI ẨM THỊ

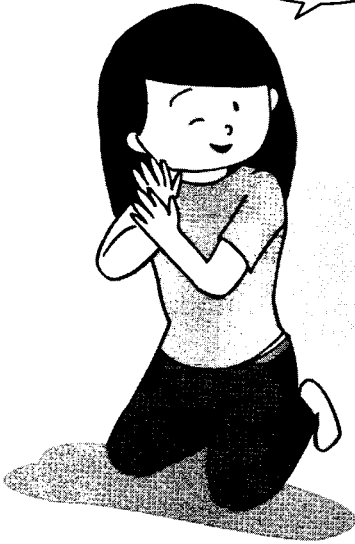
- Trẻ sẽ tiếp thu những lời nói của cha mẹ và biến chúng thành hành vi.

- Những lời nói khơi gợi tiềm thức tích cực rất quan trọng đối với trẻ.

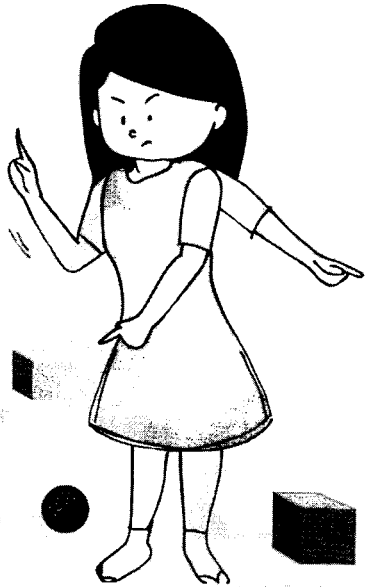
Bạn X
làm được rồi!

• Trẻ sẽ xây dựng hình ảnh bản thân “tự tin vào khả năng của mình”.

• Những lời nói tiêu cực như “Mau lên” hay “Không được” sẽ khiến trẻ cảm thấy buồn bực và có thể dẫn tới tâm lý phản kháng.

BÀI 18: TRÒ CHƠI RÈN LUYỆN TRÍ TƯỞNG TƯỢNG

Rèn luyện năng lực biểu hiện và miêu tả bằng hình ảnh, khả năng ngôn ngữ

Mục đích của trò chơi này là biến những năng lực tiềm ẩn của não phải trở thành nguồn “động lực”, nói theo cách hiểu của chúng ta là “rèn luyện tinh thần”. Tức là sử dụng phương pháp “thị giác hoá” để nâng cao khả năng tư duy hình tượng, nhằm hiện thực hoá những mơ ước và mục tiêu cá nhân. Ví dụ như các vận động viên marathon thường tưởng tượng cảnh mình bước lên bục nhận huy chương vàng, và thực tế thì rất nhiều hình ảnh tưởng tượng đó đã trở thành hiện thực. Trò chơi này cũng dựa trên nguyên lí và cách thức giống hệt như vậy.

Trò chơi bắt chước được đánh giá là rất hiệu quả đối với việc kích thích trí tưởng tượng cho trẻ ở thời kì này. Hãy bắt đầu bằng trò mô tả hình thái: Bạn có thể mở đĩa bài hát trẻ em, rồi nói với bé: “Mình làm con bướm nào!”, hay: “Mình làm con voi nào!” và làm các động tác cơ thể cho bé bắt chước theo. Hoặc nếu có một

vật hình tròn tựa như cái vô-lăng, bạn hãy cho trẻ cầm và nói: “Ồ, mình làm chú lái xe”. Chơi đồ hàng cũng là một trò rèn luyện trí tưởng tượng rất tốt: “Bé thái cà rốt này, cờ-rốp, cờ-rốp, cờ-rốp”; “Rồi cho vào chảo xào nhé, xào xào xào”. Trò chơi đồ hàng có thể giúp bạn dễ dàng đề cập tới mọi chủ đề cuộc sống.

Lưu ý quan trọng khi hướng dẫn trẻ chơi đồ hàng là không nên quá chú trọng vào yếu tố khiến trẻ vui thích, mà hãy tập trung vào việc khuyến khích trẻ vận dụng năm giác quan để kích thích trí tưởng tượng. Ví dụ: “Mình làm con bướm nào!Ồ, là một con bướm thì mình sẽ thấy thế nào nhỉ?”, hay “Món cà rốt xào có ngon không vậy?”.

Những lời nói như vậy có một ý nghĩa vô cùng quan trọng: Nó dẫn lối cho những hình ảnh tưởng tượng trong đầu trở thành hiện thực. Nó là cơ sở để tạo ra đường dẫn truyền output, biến những ý tưởng đó trở thành hiện thực, như là: Biến ý tưởng trở thành một bức tranh, một bài văn...

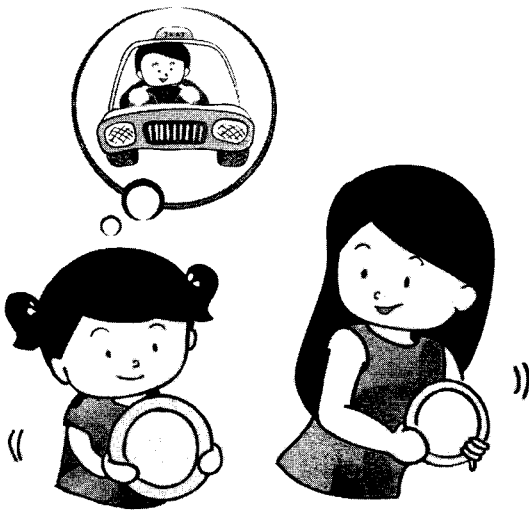
Bạn hãy cố gắng dành thời gian để chơi đồ hàng với trẻ - trò chơi giúp tăng cường năng lực tưởng tượng và biến những ý tưởng trở thành hiện thực.

TRÒ CHƠI RÈN LUYỆN TRÍ TƯỞNG TƯỢNG

• Bạn có thể mở đĩa bài hát thiếu nhi, rồi làm các động tác mô phỏng con vật trong bài hát đó.

• Để kích thích năm giác quan, bạn hãy nói với trẻ: “Mình xoay vô-lăng lái xe nào!”, “Món ăn có mùi vị thế nào nhỉ?”. Những câu nói như thế sẽ giúp trẻ biến “tưởng tượng” thành “hiện thực”.

BÀI 19: **TRÒ CHƠI LIÊN TƯỞNG**

Rèn luyện tư duy khái quát, khả năng ngôn ngữ và năng lực biểu hiện

Nối từ là một trò chơi khá hồi hộp và hấp dẫn đối với trẻ. Khi mới bắt đầu chơi, bạn có thể cho trẻ lặp đi lặp lại một số từ có hai âm tiết đơn giản, kiểu như: ăn cơm - cơm nóng - nóng bức, mặc dù đôi khi trò chơi sẽ bị tạm ngưng khi gặp các đuôi từ khó, nhưng khi đó, trẻ sẽ cố gắng để tìm các từ thay thế và việc đó sẽ làm tăng vốn từ cho trẻ.

Vì thế, trò chơi liên tưởng kiểu như nối từ nêu trên, hay trò giải ô chữ (Crossword) còn có tác dụng tăng vốn từ cho trẻ. Phương pháp Shichida đặt mục tiêu 3.600 từ cho trẻ 3 tuổi - tức là gấp bốn lần so với tiêu chuẩn thông thường. Bạn thấy vậy là nhiều quá ư? Hoàn toàn không phải vậy đâu.

Thông qua các hoạt động: Tự trải nghiệm, cha mẹ đọc sách kể chuyện cho nghe, lắng nghe những câu chuyện xung quanh..., một số lượng từ ngữ đã được tích lũy trong đầu trẻ. Khi trẻ còn nhỏ, những từ ngữ ấy chỉ

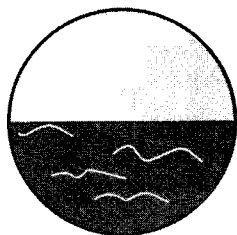
nằm nguyên trong đầu, mặc dù rất muốn nói ra, nhưng trẻ chỉ có thể “à à, ưm ưm” mà thôi. Những lúc như thế, cả trẻ lẫn cha mẹ đều cảm thấy thật khó khăn để hiểu nhau.

Hoạt động “nghe-nhìn” sẽ mở ra hoạt động “nói”. Và trò chơi liên tưởng này sẽ giúp đưa kho từ ngữ lưu giữ trong đầu trẻ được ứng dụng vào thực tế. Luyện tập tích cực trò chơi này sẽ giúp trẻ có khả năng biểu đạt phong phú và phát triển năng lực đọc hiểu sau này.

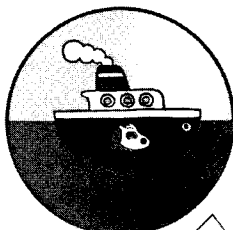
Ví dụ với một từ “biển”, bạn hãy cho trẻ liên tưởng đến nhiều sự vật bằng cách đặt câu hỏi: “Con nghĩ tới gì khi nghe từ BIỂN?”. Trong đầu trẻ sẽ hiện lên rất nhiều sự liên tưởng: Biển có bãi cát, nhà mình đi biển vào mùa hè, biển màu xanh,... những liên tưởng đó đều bắt nguồn từ những trải nghiệm của trẻ, những cuốn sách tranh bố mẹ cho trẻ xem, những câu chuyện xung quanh mà trẻ nghe thấy... Khi cùng trẻ chơi trò này, bạn có thể bắt đầu bằng các danh từ, rồi dần dần tăng độ khó lên bằng các tính từ, động từ...

TRÒ CHƠI LIÊN TƯỜNG

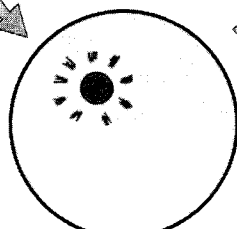
- Hãy bắt đầu với một từ rồi nghĩ ra từ có liên quan.

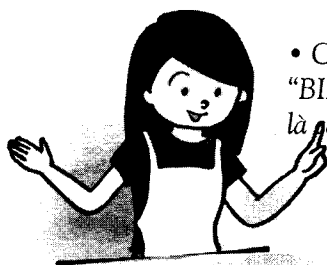
BIỂN

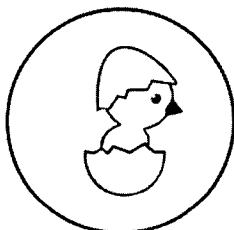
TÀU

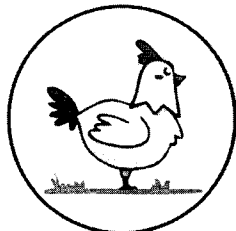
TRỜI

- Có thể bắt đầu với từ “BIỂN” và “TÀU”, đều là các danh từ đm.

Trứng gà

Gà mái

Mái tóc

BÀI 20: TRÒ CHƠI VẼ TRANH

Luyện cách cầm bút, năng lực biểu hiện và sáng tạo

Mọi đứa trẻ sau khi biết cầm chì màu hay bút vẽ đều say mê với trò vẽ tranh. Ban đầu có thể chỉ là một hình tròn nguệch ngoạc, nhưng khi bạn hỏi: “Con vẽ gì vậy?”, bé sẽ trả lời: “Mẹ đấy!”. Đối với người lớn chúng ta thì những hình vẽ ấy không có gì đặc biệt cho lắm, nhưng lại là một thứ rất nghiêm túc đối với con trẻ. Bạn hãy phát triển tình hướng nêu trên thành một câu chuyện vui vui kiểu như: “Ồ, con vẽ giỏi đấy, nhưng mẹ xinh hơn thế cơ mà?”, khi đó vẽ tranh sẽ biến thành một trò chơi mang đầy niềm vui và cảm xúc đối với trẻ.

Lưu ý đối với trò chơi vẽ tranh này là bạn hãy cố gắng cho trẻ vẽ trên khổ giấy to nhất có thể. Thông thường thì các khổ phổ biến để trẻ vẽ là A4, B4 như mặt sau tờ lịch treo tường, giấy in một mặt, tập vở vẽ... Vì trẻ ở lứa tuổi nhỏ không có khái niệm về căn lề nên nhiều lúc sẽ vẽ tràn ra ngoài mép giấy, làm dây bẩn ra bàn, thậm chí tô màu lên tường.

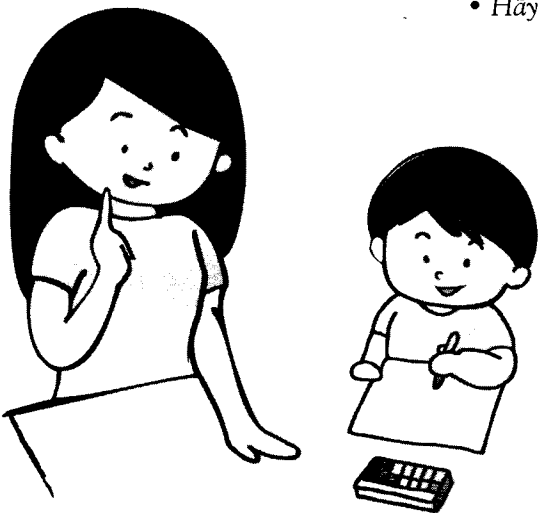
Những lúc như vậy, liệu bạn có thốt lên: “Ôi, con làm bẩn tường rồi! Khổ quá mất thôi!”? Đối với trẻ, mọi trò chơi đều là “niềm vui”, nên nếu bị trách mắng thì trẻ có thể sẽ trở nên ghét vẽ tranh. Chính vì vậy nên bạn hãy cố gắng kiếm được những tờ giấy thật to cho trẻ tha hồ vẽ vờn nguệch ngoạc với cảm giác không giới hạn. Thậm chí, bạn có thể dán những tấm giấy A3 lên tường để trẻ có thể tự do trải nghiệm, còn bạn thì từ biệt nỗi lo trẻ có thể làm bẩn tường.

Thêm một lưu ý nữa là bạn đừng cố gắng “lái” trẻ theo những quan niệm thông thường, kiểu như mặt trời màu đỏ, núi màu xanh... Ở lứa tuổi này thì mặt trời hoàn toàn có thể màu xanh, còn núi màu đỏ, bởi vì đó là những hình dung do não phải điều khiển. Vì vậy, hãy để con trẻ tự do với sáng tạo của mình chứ đừng tìm cách ép trẻ vào những khuôn mẫu có sẵn.

Vẽ cũng là một phương thức biểu đạt cá nhân. Những biểu đạt đó được xung quanh chấp nhận sẽ đem đến cho trẻ cảm giác tự tin vào bản thân. Khi được khen: “Ồ, con vẽ đẹp quá” trẻ sẽ thấy yêu thích việc vẽ tranh hơn. Vì vậy, bạn hãy để trẻ tự do vẽ vờn và hãy ngợi khen tất cả mọi tác phẩm của con.

TRÒ CHƠI VẼ TRANH

- Hãy đưa cho trẻ giấy và bút vẽ.

- Hãy đặt câu hỏi: “Con vẽ gì vậy?” và để trẻ tự do vẽ bất kể thứ gì mình thích.

• Hãy tạo cho trẻ những không gian để được vẽ với thoải thích.

• Ngay cả khi trẻ vẽ ra ngoài mép giấy, dây bản lên bàn hay sàn nhà thì bạn cũng đừng trách mắng.

BÀI 21: TRÒ CHƠI MÊ CUNG

**Rèn luyện khả năng cầm bút,
khả năng tập trung và xử lí thông tin**

Có hai loại trò chơi mê cung: Loại thứ nhất nhằm mục đích “xử lí đường đi”, loại thứ hai nhằm mục đích “tư duy”. Tuy nhiên, cả hai đều hướng tới việc nâng cao năng lực xử lí thông tin và tăng cường khả năng tập trung cho trẻ.

Với trẻ từ 0 đến 3 tuổi, hãy bắt đầu với trò “mê cung đường đi”, mục đích là trẻ có thể vẽ được đường đi từ vạch xuất phát tới điểm đích.

Để chơi được trò này, trẻ cần phải trải qua Bài 20 - Trò chơi vẽ tranh. Sau khi bạn cho trẻ tập cầm bút, vẽ nguệch ngoạc để cảm nhận được đường đi của những nét chì thì có thể bắt đầu chuyển sang trò chơi này bằng cách cho trẻ vẽ đường đi tuân theo một quy tắc. Khi đó, trẻ sẽ nâng cao khả năng điều khiển cây bút để nối được điểm đầu với điểm cuối tạo thành một đường đi. Trong quá trình đó, khả năng tư duy “về đích” sẽ được hình thành một cách tự nhiên.

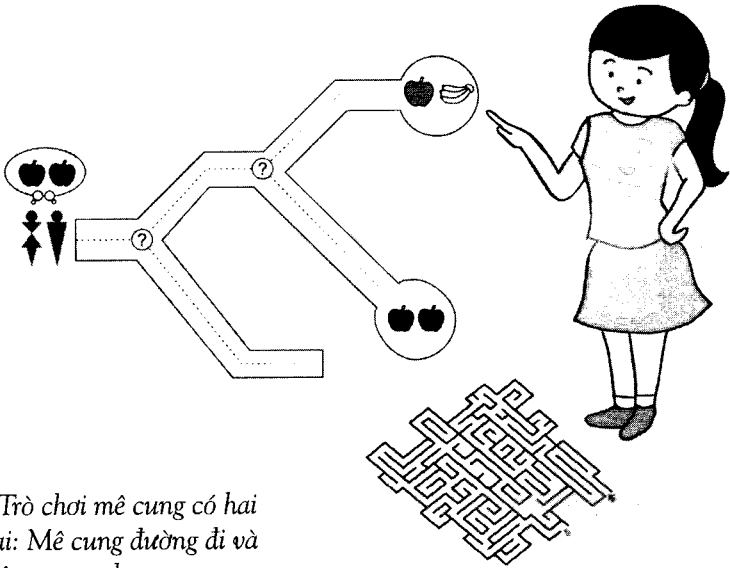
Sau khi trẻ đã thành thạo trò “mê cung đường đi”, khoảng từ 4 đến 6 tuổi cũng là thời gian hợp lí để nâng lên cấp độ “mê cung tư duy”. Với mục tiêu rèn luyện khả năng tư duy, trẻ sẽ phải chọn lựa “phải hay trái” trong hành trình tới đích. Thông thường, bạn có thể bảo: “Con thử xem nào!” và để trẻ chơi thoải mái. Nhưng phương pháp Shichida với mục đích nâng cao năng lực xử lí thông tin và khả năng tập trung cần bạn hướng dẫn trẻ như sau:

“Nào, con hãy nhìn thật kĩ nhé!” - bạn cho trẻ xem sơ đồ mê cung trong vòng năm giây và để trẻ nhìn một cách tổng thể để nắm được cấu tạo toàn cảnh mê cung. Trong khoảng thời gian giới hạn đó, trẻ sẽ phải tập trung để thu thập thông tin và vì vậy não phải - phần não hình ảnh, sẽ được kích hoạt thành trạng thái hoạt động hết công suất.

Nếu cách chơi mê cung thông thường tập trung vào cách quan sát, thì chơi theo phương pháp Shichida lại tập trung vào ý thức mục đích (đích đến) thông qua việc nắm bắt hình ảnh toàn cảnh, vì vậy năng lực xử lí thông tin được tăng cường, thời gian hoàn tất trò chơi cũng vì thế mà giảm xuống đáng kể.

Nhìn toàn cảnh - Ý thức về đích đến - Phân tích - Xử lí thông tin; đó là các bước khi chơi trò mê cung theo phương pháp Shichida. Bạn hãy cùng bé thử sức với trò chơi này nhé!

TRÒ CHƠI MÊ CUNG

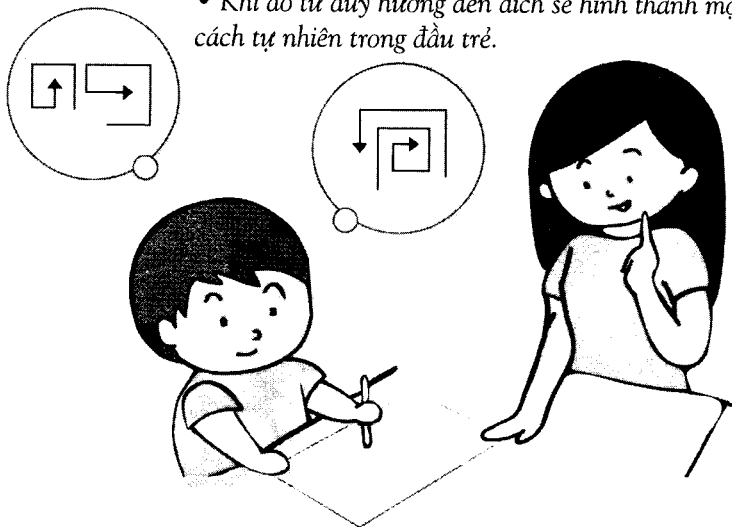

- Trò chơi mê cung có hai loại: Mê cung đường đi và Mê cung tư duy.

- Sau khi cho trẻ tự do vẽ các đường ngoặc ngoác, bạn hãy dạy trẻ vẽ đường đi tuân theo nguyên tắc.

- Khi đó tư duy hướng đến đích sẽ hình thành một cách tự nhiên trong đầu trẻ.

- Hãy bắt đầu trò Mê cung tư duy bằng cách yêu cầu trẻ quan sát toàn cảnh. Sau đó là: ý thức về đích đến, phân tích, xử lý thông tin - một quá trình nâng cao khả năng tư duy của trẻ.

BÀI 22:

TRÒ CHƠI TỰ GIỚI THIỆU

Rèn luyện năng lực biểu hiện, khả năng thuyết phục và tự chủ

Hãy thử cho trẻ chơi trò tự giới thiệu khi bé lên 2 hay 3 tuổi. Mặc dù trẻ vẫn thường được người lớn hỏi: “Cháu tên gì?”, “Cháu mấy tuổi?”, nhưng ngoài những tình huống đó ra thì cơ hội để trẻ nói về mình không có nhiều. Vì vậy, khả năng tự giới thiệu này có thể nói là loại năng lực cần phải tạo ra môi trường thì mới có thể xuất hiện.

Mặc dù vậy, năng lực thể hiện bản thân hay truyền đạt chính xác ý kiến cá nhân lại vô cùng cần thiết sau này. Vì thế, việc rèn luyện kỹ năng này cho trẻ từ thuở ấu thơ có một ý nghĩa vô cùng tích cực. Điểm lưu ý đối với cha mẹ khi hướng dẫn con trò chơi này là cần tăng dần yêu cầu đối với các lứa tuổi khác nhau hay còn gọi là công thức “tuổi + 1”: Với trẻ 2 tuổi thì đơn giản là giới thiệu 3 yếu tố (tên/tuổi/món đồ ăn yêu thích), như: “Con tên là Mamoru, con 2 tuổi, con thích... ừm... táo”. Với trẻ 3 tuổi thì tăng lên 4 yếu tố (tên/tuổi/món đồ ăn

yêu thích/sở thích), kiểu như: “Con tên là Yoko, 3 tuổi, con thích ăn táo, và con thích chơi xếp hình”.

Để đạt hiệu quả trong việc tăng cường khả năng thuyết trình và biểu đạt, bạn nên cho trẻ tự giới thiệu với nội dung theo công thức “tuổi + 1”. Tới 6 tuổi thì luyện cho trẻ tự giới thiệu về mình trong vòng một phút: “Con hãy nói về mình trong vòng một phút, cứ nói thoải mái tùy thích”. Tới đây thì hiệu quả của việc tập cho con tự giới thiệu từ nhỏ mới phát huy tác dụng, và cha mẹ nhận thức được rằng việc rèn luyện năng lực cho con theo từng nấc thang là rất quan trọng.

Tất nhiên, yếu tố “niềm vui” trong một trò chơi bao giờ cũng cần được quan tâm hàng đầu. Bạn có thể đưa cho con cái micro đồ chơi để con có cảm giác phấn chấn khi tự giới thiệu. Hoặc dùng quả trứng cắm vào cây dứa làm micro, đèn pin làm đèn sân khấu để trẻ thêm yêu thích vai diễn của mình.

Để ra hiệu bắt đầu, bạn có thể cùng mọi người trong gia đình vỗ tay hoặc cổ động bé: “Mọi người đang chờ xem bạn X giới thiệu nè!”. Chắc chắn là bạn có thể “thiết kế” ra rất nhiều hoàn cảnh khác nhau để bé cảm thấy vui thích với màn giới thiệu của mình, dù chỉ vồn vện trong vòng một phút.

TRÒ CHƠI TỰ GIỚI THIỆU

• Bạn hãy rèn luyện cho trẻ khả năng thể hiện bản thân và truyền đạt chính xác ý kiến của mình ngay từ khi còn nhỏ.

• Nội dung giới thiệu nên theo công thức “tuổi + 1”.

- Không khí vui vẻ của trò chơi rất quan trọng. Hãy thiết kế cho trẻ một không gian để trẻ có thể vui thích “diễn xuất”.

BÀI 23: TRÒ CHƠI CẢM THỤ NGÔN NGỮ

**Rèn luyện khả năng ghi nhớ,
biểu hiện và hiểu văn đề**

Trẻ con rất giỏi nghe các âm thanh rồi bắt chước theo. Nếu bạn cho chúng nghe đi nghe lại một bài hát thiếu nhi thì tự nhiên đến một lúc nào đó, trẻ có thể hát y hệt. Trong suốt thời thơ ấu, giọng nói thân thương của mẹ sẽ được “hút” vào đường dẫn truyền ghi nhớ ở não phải, trẻ từ từ bắt chước theo và phát ra ngôn ngữ giao tiếp. Tất nhiên ở thời kì này, trẻ vẫn chưa hiểu được nội dung ẩn chứa trong ngôn ngữ đó, đơn giản chỉ là bắt chước những âm thanh mà mình yêu thích. Nếu được động viên: “Ồ, con giỏi quá, con nói được rồi đấy!” thì chắc chắn trẻ sẽ vui thích và phấn khởi hơn nữa.

Trò chơi cảm thụ ngôn ngữ có tác dụng kích thích đường dẫn truyền ghi nhớ não phải, qua đó nâng cao chất lượng não bộ. Có một điều thú vị là càng được kích thích thì đường dẫn truyền ghi nhớ này càng được mở rộng. Những kí ức ghi nạp trong thời kì này sẽ trở thành

nền móng cho năng lực tư duy và hiểu biết sự vật sau này. Có thể nói, đường dẫn truyền ghi nhớ càng chất lượng bao nhiêu thì bộ não càng phát triển thuận lợi bấy nhiêu.

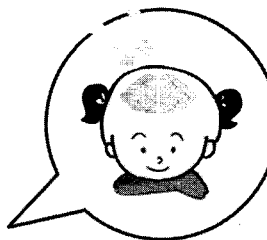
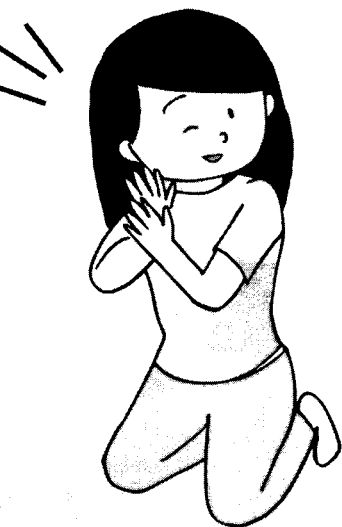
Bạn nên chọn gì cho trò chơi cảm thụ ngôn ngữ? Rất nhiều, từ ca dao, tục ngữ, luận ngữ⁽¹⁾, đến những câu nói có giá trị trong lịch sử, những câu nói có sức ảnh hưởng sâu rộng đến mọi người, hoặc những gì có liên tưởng tới “sự sống”.

Có thể bạn sẽ thắc mắc: Dạy trẻ con luận ngữ ư? Nhưng sự thật đáng ngạc nhiên là chỉ cần cho trẻ nghe đi nghe lại thì tới một ngày chúng có thể sử dụng những từ ngữ ấy một cách tự nhiên vô cùng. Và lưu ý quan trọng ở đây là bạn đừng yêu cầu con trẻ phải hiểu ý nghĩa của ngôn từ, cũng không ép trẻ phải học thuộc lòng, mục tiêu duy nhất là cho trẻ cảm nhận ngôn từ bằng nhịp điệu. Những kích thích lặp đi lặp lại sẽ có tác dụng nuôi dưỡng đường dẫn truyền ghi nhớ não phải. Và muốn trở thành người hướng dẫn trò chơi một cách điêu luyện, cha mẹ cũng cần tập luyện để có thể truyền đạt ngôn từ với tốc độ nhanh và trôi chảy.

---

(1): Người Nhật vẫn dạy trẻ luận ngữ (của Khổng Tử). Để gần gũi, bố mẹ Việt có thể dạy trẻ các bài thơ của các tác giả viết cho thiếu nhi như Trần Đăng Khoa, Xuân Quỳnh..., các câu ca dao, tục ngữ quen thuộc...

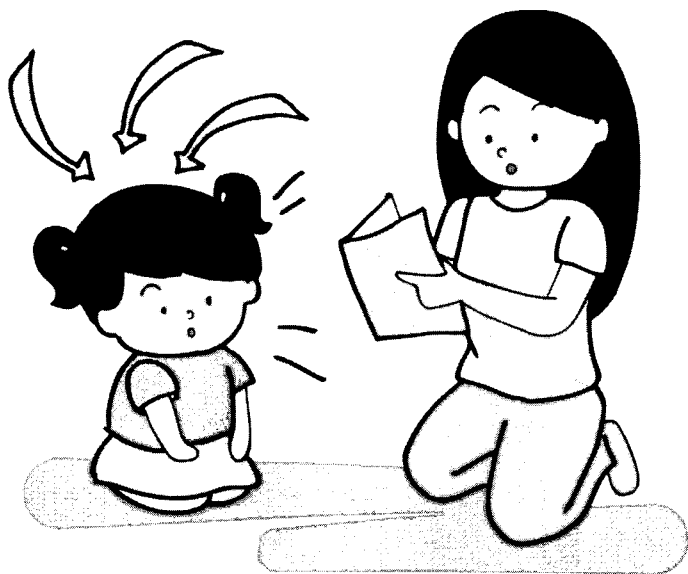
TRÒ CHƠI CẢM THỤ NGÔN NGỮ

• Có một điều thú vị là càng được kích thích thì đường dẫn truyền ghi nhớ não phải càng được mở rộng.

• Ưu tiên việc trẻ cảm nhận nhịp điệu ngôn từ hơn là thuộc lòng chúng.

- Cũng đừng bắt trẻ phải hiểu ý nghĩa của những từ ngữ đó.

- Bạn có thể lấy các bài thơ, ca dao, tục ngữ, những câu danh ngôn,... để chơi cùng trẻ.

BÀI 24: TRÒ CHƠI LÀM THƠ

Rèn luyện khả năng sáng tạo, biểu hiện và sáng tác văn học

“Dạy trẻ làm thơ? Sao thế được, người lớn chúng ta còn chưa làm nổi nữa là...”. Chắc sẽ có rất nhiều bà mẹ đặt câu hỏi như trên. Nhưng bạn biết không, tại lớp học ở Nhật, bọn trẻ đã sáng tác thơ Haiku một cách cực kì dễ dàng.

Lí do bởi Haiku là thể loại thơ ngắn với nhịp 5-7-5 [trong tiếng Nhật - BT] và nhịp điệu ấy có ảnh hưởng rất lớn đối với trẻ.

古池や (fu-ru-i-ke ya)

蛙飛込む (ka-wa-zu to-bi-ko-mu)

水の音 (mi-zu no o-to)

(Tạm dịch: “Ao xưa/ Con ếch nhảy vào/ Tiếng nước xao” (theo Wikipedia))

Nhịp điệu 5-7-5 này đối với trẻ không có nghĩa là “quy tắc gieo vần” như cách hiểu của chúng ta, mà trẻ chỉ đơn giản chấp nhận bởi cảm nhận về nhịp điệu. Ở

lứa tuổi 2 hay 3, trong đầu trẻ đã tích lũy một vốn từ ngữ khá lớn, nhưng chúng vẫn chưa biết cách thể hiện ra bằng lời nói. Và trò chơi này sẽ đóng vai trò là một yếu tố kích thích tiến trình biểu đạt ngôn ngữ của trẻ.

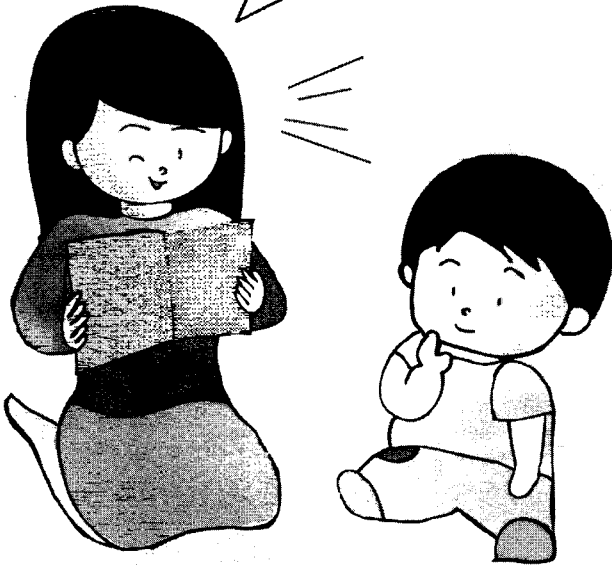
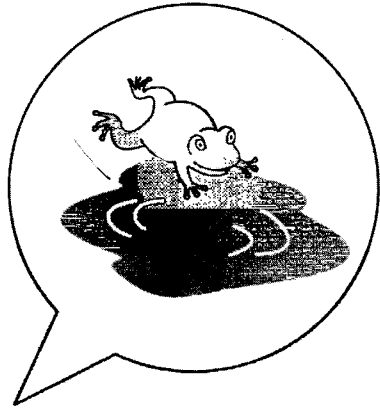
Lưu ý cho trò chơi này là bạn hãy bắt đầu bằng thị giác. Ví dụ như khi đọc cho trẻ bài thơ Haiku nổi tiếng bên trên, người Nhật cho trẻ xem bức tranh chú ếch đang nhảy xuống ao, rồi vừa đọc vừa dùng thước gõ nhịp. Nếu bạn nói với trẻ: “Con học thuộc nhé” thì trò chơi sẽ trở nên chán ngắt, nhưng thay vào đó là nhịp gõ thước ăn khớp với nhịp bài thơ rất vui tai thì trẻ sẽ đón nhận những âm thanh ấy một cách vui vẻ hết như vậy.

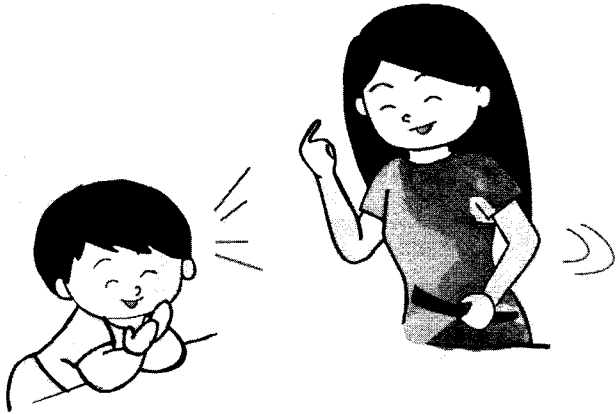
Người lớn chúng ta thường cho rằng nói và viết mới là sự biểu hiện, nhưng sự thật là tiếp nhận âm thanh hay dùng ngón tay chỉ trở cũng là một cách biểu hiện bản thân.

Dạy trẻ làm thơ ở thời kì này bạn cần bỏ qua mọi quy tắc gieo vần. Và tất nhiên là ban đầu, mẹ phải làm những câu thơ mẫu cho trẻ. Bạn nhớ dùng một cây thước gõ nhịp, và tất cả chỉ cần như vậy. Lặp đi lặp lại trò chơi này, tới một lứa tuổi nhất định, trẻ bắt đầu biết làm thơ. Đây cũng là trò chơi tạo cơ sở cho khả năng văn chương sau này của bé. Hãy chơi thật vui trò chơi làm thơ cùng bé các cha mẹ nhé!

TRÒ CHƠI LÀM THƠ

- Làm thơ không quá khó. Bạn hãy kích thích thị giác bằng cách cho trẻ xem tranh trong lúc đọc bài thơ.

• Các bà mẹ Việt Nam có thể tham khảo một số bài đồng dao, thơ dành cho trẻ mẫu giáo và tiểu học, có nhịp điệu ngắn và dễ hiểu. Ví dụ như bài thơ “Mời vào” của nhà thơ Võ Quảng:

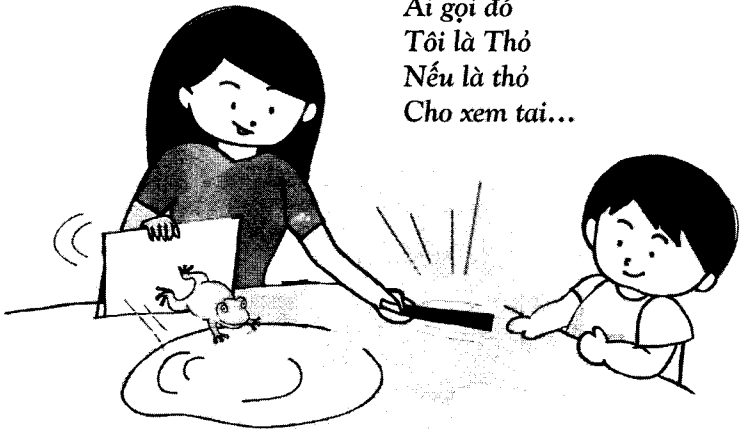
Cốc cốc cốc

Ai gọi đó

Tôi là Thỏ

Nếu là thỏ

Cho xem tai...

• Diễn tả nhịp điệu bài thơ bằng nhịp gõ thước giúp trẻ cảm nhận đây là một trò chơi thú vị.

BÀI 25: TRÒ CHƠI TÍNH TOÁN

**Rèn luyện khả năng phản ứng nhanh,
tập trung và kĩ năng xử lí thông tin**

Khi trẻ đã biết cầm bút, bắt đầu viết được chữ số hoặc chữ cái chính là lúc thích hợp để hướng dẫn trẻ trò chơi tính toán này. Vì vậy, đối tượng của trò chơi này là trẻ lớn, và đây là trò chơi tạo tiền đề cho khả năng học môn toán của trẻ ở bậc học phổ thông.

Có thể nhiều bà mẹ nghĩ rằng làm phép tính thì chờ sau khi trẻ vào lớp 1 cũng đâu có trễ. Đúng là với khái niệm “học” thì để trẻ vào lớp 1 cũng hoàn toàn không trễ, nhưng phương pháp Shichida thì không chỉ dạy trẻ “làm phép tính”, mà thông qua trò chơi này, kĩ năng cầm bút, khả năng tập trung, năng lực xử lí vấn đề của trẻ - tất cả đều được nuôi dưỡng một cách hiệu quả. Và cuối cùng là cảm giác hoàn thành: “Ồ, mình đã làm được!” sẽ đem tới cho trẻ một sự tự tin rất lớn. Chính vì vậy, ở những bước đầu tiên, cha mẹ không cần đặt nặng mục tiêu câu trả lời chính xác, mà nên tập trung hướng dẫn trẻ thực hiện đến cùng mục tiêu, sau khi làm được

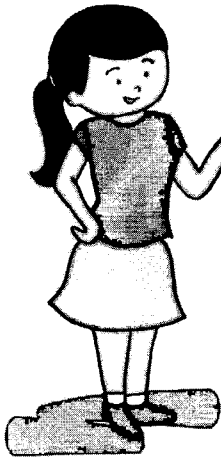
việc này rồi thì mới quay lại nâng cao khả năng tính toán chính xác cho trẻ.

Đầu tiên, bạn hãy tạo ra bảng tính “100 phép tính cộng” bằng cách dùng một tờ giấy ca-rô khổ vuông, kẻ các đường dọc và ngang tạo thành 10 hàng và 10 cột trắng, điền các số từ 1 đến 10 vào các ô theo lề dọc và ngang (xem hình trang sau). Tất nhiên, nếu thấy 10 số là quá khó đối với con, bạn hoàn toàn có thể cho bé bắt đầu với chỉ ba số, rồi sau đó nâng lên từng chút một.

Điều lưu ý trong trò chơi này là tốc độ. Với trẻ 6 tuổi thì thời gian lí tưởng để trẻ lấp đầy kết quả 100 ô trong bảng tính là hai phút. Ngoài tốc độ tính toán thì bạn cũng nên yêu cầu trẻ tăng tốc độ viết số. Tất nhiên là ban đầu thì trẻ khó mà đảm bảo được mục tiêu thời gian này, nên bạn có thể đặt ra các nấc mục tiêu, bắt đầu là từ ba đến năm phút chẳng hạn.

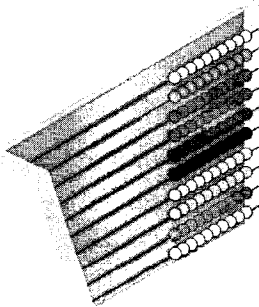
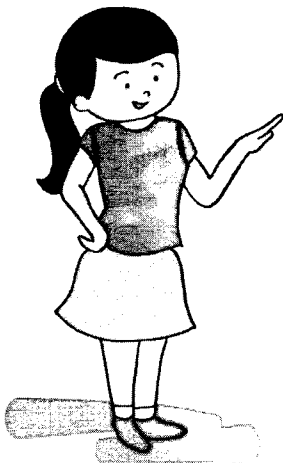
Nếu cho trẻ luyện tập trò chơi này sau khi đã thuần thục Bài 9 - Trò chơi với những con số, thì trẻ sẽ hiểu nhanh và thực hiện hiệu quả hơn.

TRÒ CHƠI TÍNH TOÁN

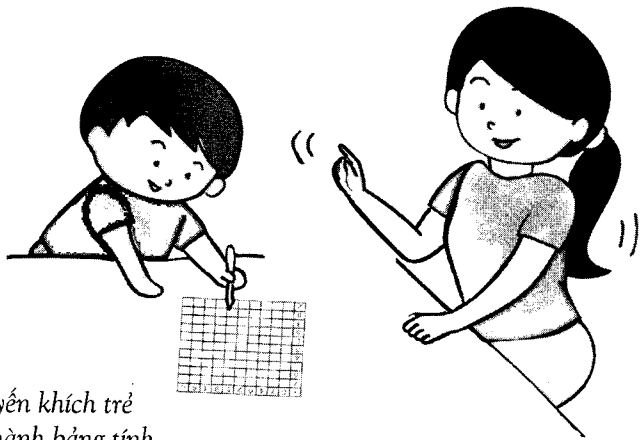

+	3	7	4	0	2	5	8	1	9	6
7										
9										
1										
4										
5										
0										
6										
3										
8										
2										

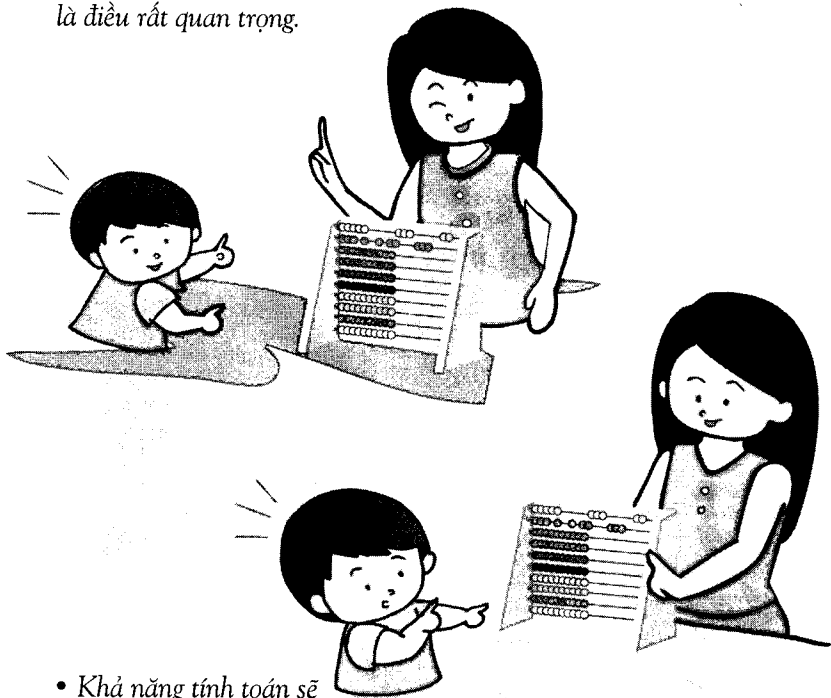
• Hãy bắt đầu với bảng “100 phép tính cộng”.

• Hoặc bạn có thể sử dụng bàn tính 100 đơn vị như thế này làm giáo cụ.

• Khuyến khích trẻ hoàn thành bảng tính là điều rất quan trọng.

• Khả năng tính toán sẽ tăng lên nếu trẻ được chơi trò này thường xuyên.

BÀI 26: TRÒ CHƠI ĐỒNG HỒ

Khái niệm thời gian, cảm giác về thời gian và thói quen sinh hoạt

Trò chơi này có mục đích trang bị cho trẻ khả năng nhận thức về thời gian, như: giờ, ngày hôm nay, ngày mai, ngày kia, một tuần, hai tuần, một tháng, một năm... Người lớn chúng ta coi khái niệm này như một sự thật hiển nhiên, nên sẽ có xu hướng nghĩ rằng khả năng nhận thức về thời gian sẽ hình thành một cách tự nhiên cùng với nhịp sống hằng ngày của trẻ. Nhưng sự thật là trẻ sẽ không hiểu được khái niệm thời gian nếu không được dạy.

Hãy chú tâm dạy trẻ từ sớm, tức là khi trẻ lên 2 tuổi. Bạn có thể sử dụng một cái đồng hồ đồ chơi và dạy trẻ giờ chẵn, bằng cách kết hợp với những thói quen sinh hoạt của trẻ, kiểu như:

- Ô, bạn X thức dậy rồi. Bây giờ là 9 giờ mà.
- Nhìn xem, 12 giờ rồi. Chúng mình đi ăn cơm thôi!
- 3 giờ rồi kìa. Mình ăn bữa xế nhé!

- 7 giờ tối rồi đấy. Chúng mình phải ăn tối thôi.

- 9 giờ tối rồi, đến giờ mình phải đi ngủ rồi.

Những mốc thời gian đó gắn với sinh hoạt hàng ngày của trẻ nên sẽ được trẻ tiếp nhận một cách dễ dàng. Mục tiêu lí tưởng là khi tròn 6 tuổi trẻ sẽ nắm được khái niệm một phút.

Dạy trẻ về thời gian không chỉ là để trẻ hiểu được khái niệm thời gian, mà còn xây dựng cho trẻ những nền móng đầu tiên để hình thành các thói quen tốt, như: Có nếp sinh hoạt lành mạnh, biết giữ lời hứa đến đúng giờ...

Ngoài ra, trò chơi này cũng gắn với kĩ năng lập mục tiêu cá nhân và lập kế hoạch thời gian để hoàn thành mục tiêu đó. Và bạn hãy nhớ, khi dạy trẻ về thời gian thì chúng ta không thể nào vì sốt ruột mà đốt cháy giai đoạn được.

TRÒ CHƠI ĐỒNG HỒ

• Hãy bắt đầu với việc dạy trẻ giờ giấc

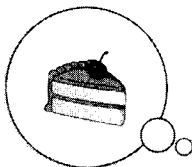
09:00

12:00

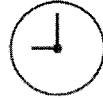
03:00

07:00

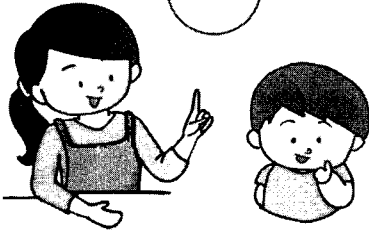
09:00

• Kết hợp thói quen và giờ giấc sinh hoạt gia đình để dạy trẻ nếp sinh hoạt lành mạnh, đúng giờ.

12:05

• Sau khi trẻ đã quen, bạn có thể tăng dần mức độ khó, dạy tới "... giờ, ... phút".

BÀI 27:

TRÒ CHƠI SO SÁNH

Khái niệm so sánh, khả năng quan sát và lí giải từ trái nghĩa

Đây là trò chơi giúp trẻ hiểu về việc so sánh các sự vật, như: Cái này dài - cái kia ngắn; cái này to - cái kia nhỏ; cái này cao - cái kia thấp... Ngoài các cặp so sánh dài-ngắn, to-nhỏ, cao-thấp, chúng ta còn có thể dạy cho trẻ phép so sánh số và lượng.

Hãy bắt đầu bằng phép so sánh hai đồ vật, là những thứ gần gũi với trẻ, ví dụ như cây sáp màu chẳng hạn: “Mình so cây màu đỏ này với cây màu xanh nhé! Cây đỏ dài hơn cây xanh này!”. Hay thú bông: “Bạn gấu này to hơn bạn thỏ nhỉ!”. Hoặc sử dụng ngay bộ xếp hình: “Khối xanh cao hơn khối đỏ này!”. Có rất nhiều thứ xung quanh, gần gũi với cuộc sống có thể sử dụng để dạy trẻ phép so sánh.

Hay trong lúc ăn:

- Mẹ đổ bé: Bát ăn cơm của mẹ và của bé thì bát nào to hơn?

- Nhìn xem này: Đũa của bố dài ghê, còn đũa của bé thì ngắn nhỉ!

Khi cùng bé đi ngoài đường:

- Xe buýt tới rồi kìa. À, xe buýt to hơn xe hơi nhà mình nhỉ!

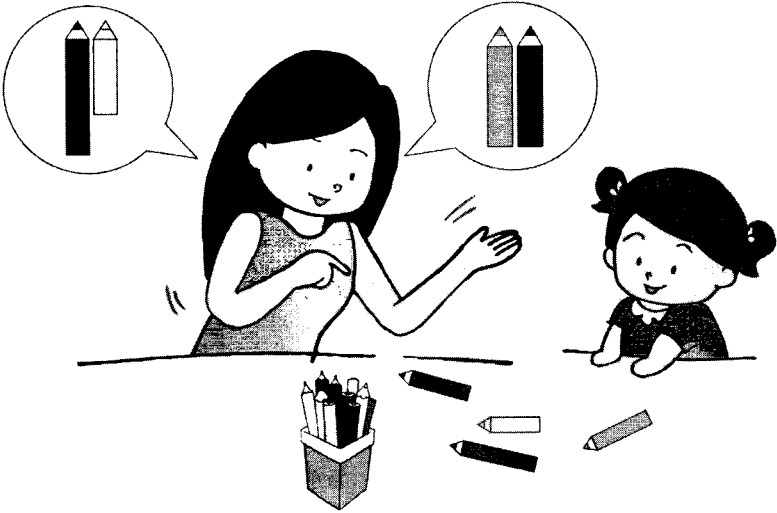
- Xem kìa, con thấy hai toà nhà kia toà nào cao hơn?

Bạn có thể tận dụng mọi nơi, mọi lúc để dạy bé theo cách như trên.

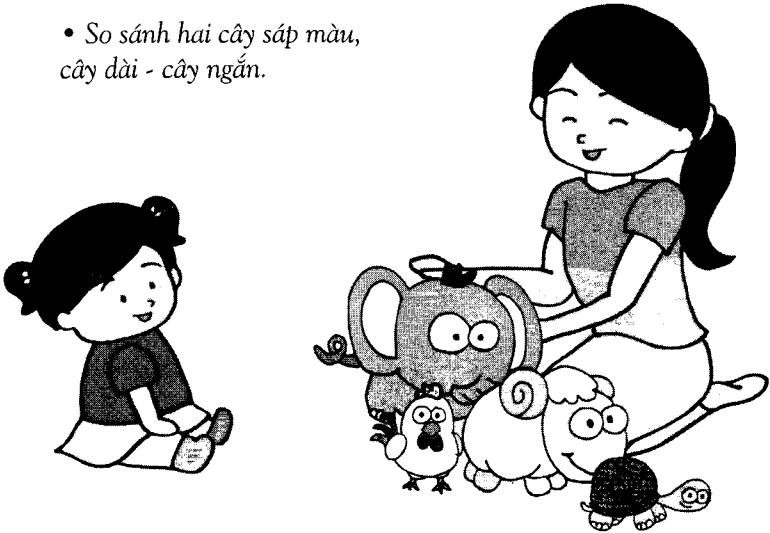
Sau khi bé nắm vững phép so sánh hai đồ vật, bạn có thể nâng dần số lượng đối tượng so sánh lên và sắp xếp thứ tự cho chúng, ví dụ như: xem trong ba đồ vật cái nào dài nhất, cái nào dài thứ hai, cái nào ngắn nhất.

Hoặc vừa sai bé giúp việc nhà, vừa dạy bé: “Bé xếp đôi đũa dài nhất cho bố, đôi dài thứ nhì cho mẹ, còn đôi ngắn nhất là của bé”. Trò chơi sẽ diễn ra thật tự nhiên và dễ hiểu như vậy.

TRÒ CHƠI SO SÁNH

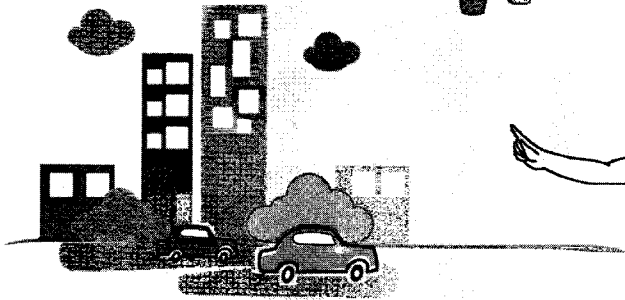

- So sánh hai cây sáp màu, cây dài - cây ngắn.

- So sánh hai con thú bông, con to - con nhỏ.

• Khi bé giúp mẹ dọn cơm, có thể dạy bé so sánh to - nhỏ; dài - ngắn.

• Khi đi ra ngoài cùng bé, bạn có thể dạy bé so sánh độ lớn của những chiếc xe.

1

2

3

• Khi bé đã hiểu về phép so sánh, bạn nên tăng dần số đồ vật và xếp thứ tự cho chúng.

BÀI 28:

TRÒ CHƠI ĐỊNH VỊ

Khái niệm về thứ tự, năng lực nhận thức không gian và vị trí

Để trẻ hiểu về vị trí một vật thì cần giải thích cho trẻ khái niệm “định vị”. Ví dụ như vị trí một điểm trên bản đồ được xác định bằng vĩ độ, kinh độ; vị trí một ngôi sao cũng được xác định qua toạ độ thiên thể.

Trò chơi này sẽ giúp trẻ hiểu khái niệm định vị. Giáo cụ đầu tiên chúng ta sử dụng là toà nhà của các loài thú. Bạn có thể dùng một cái hộp được chia làm nhiều ngăn, nhiều tầng theo chiều dọc-ngang để chia thành các ô nhà cho các con thú đồ chơi. Sau đó đặt mỗi con thú vào một ô, coi như đó là căn phòng của chúng.

Ngoài sử dụng toà nhà đồ chơi có sẵn, bạn có thể tự tạo toà nhà theo cách trên, với mỗi ô có kích cỡ phù hợp với con thú bạn muốn đặt vào. Bạn hãy đặt các câu hỏi cho trẻ:

- Căn phòng ở tầng trên cùng, ở giữa là phòng của ai?

- Căn phòng ở giữa, tầng trên cùng, ươm, là của bạn gấu.

- Vậy phòng của bạn voi ở đâu?

- Phòng bạn voi ở tầng dưới cùng, thứ ba từ phải sang.

Sau khi trẻ đã chơi thành thục theo cách này, bạn hãy lấy các con thú ra khỏi các hộp và chuyển sang cách chơi mới.

- Con hãy cho bạn mèo này vào căn phòng ở tầng thứ hai từ dưới lên, phòng thứ ba từ phải sang.

Lưu ý khi chơi trò này là hãy bắt đầu với một không gian ba chiều, bởi vì nó sẽ cho cảm giác thật hơn so với không gian hai chiều.

Với trẻ lớn hơn, bạn có thể sử dụng bảng 100 ô (hình minh họa trang sau).

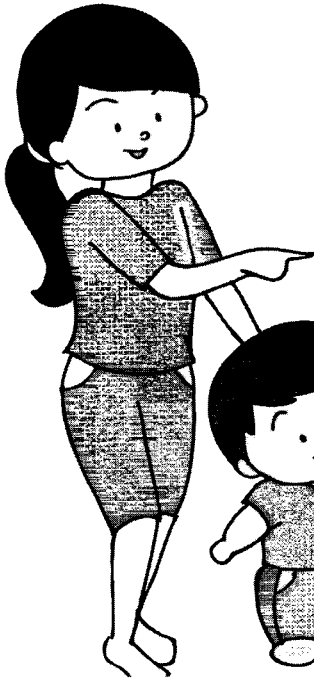
- Hãy đánh dấu ô giao nhau của 6 và 6.

Từ việc định vị qua mô hình cụ thể là toà nhà các loài vật, trẻ sẽ hiểu tọa độ đã được trừu tượng hoá ở bảng 100 ô, và sau cùng bạn có thể sử dụng trục X trục Y để trẻ thực hành. Quá trình tịnh tiến này là rất quan trọng.

Sau khi được làm quen với trò chơi này, trẻ sẽ có được hình ảnh ghi nhớ trong đầu và hoàn toàn không gặp khó khăn với các khái niệm định vị - cho dù phức tạp đến đâu chăng nữa.

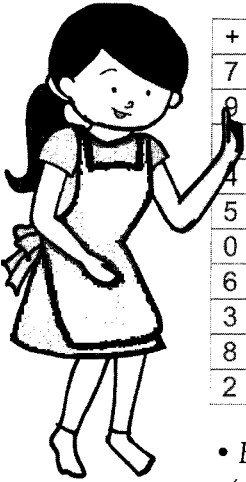
TRÒ CHƠI ĐỊNH VỊ

Căn phòng
trên cùng, ở giữa
có bạn gì?

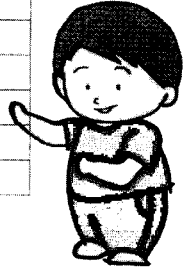

Bạn
gấu.

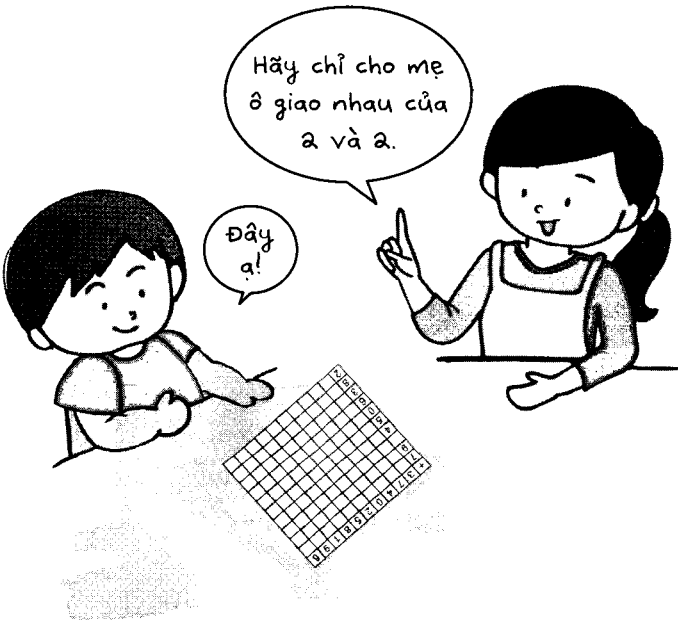
- Dùng một cái thùng to chia thành các ô theo chiều dọc-ngang để dạy trẻ về khái niệm toạ độ.

+	3	7	4	0	2	5	8	1	9	6
7										
9										
4										
5										
0										
6										
3										
8										
2										

• Bảng 100 ô sẽ giúp trẻ hiểu được các khái niệm trừu tượng về con số.

BÀI 29: TRÒ CHƠI MUA BÁN

Khái niệm về tiền, tiền trả lại, cảm giác về tiền bạc

Trong cuộc sống hiện đại, có một thứ chúng ta nhất thiết phải trang bị cho trẻ, đó là khái niệm về tiền bạc. Có lẽ vẫn còn tồn tại quan niệm rằng không nên cho trẻ biết về tiền bạc quá sớm, nhưng xét từ ý nghĩa chuẩn bị những nền móng cho những kỹ năng kinh tế cần thiết đối với cuộc sống tương lai của trẻ thì việc dạy trẻ những khái niệm này từ khi còn nhỏ lại là một việc làm vô cùng tích cực.

Trò chơi đồ hàng lại một lần nữa rất hữu ích với mục đích này. Bạn hãy bắt đầu bằng trò chơi mua bán: Dùng tiền đồ chơi để đổi lấy một món đồ chơi nào đó.

- Con đổi cho mẹ đồng tiền này lấy trái táo kia nhé!

Ban đầu, bạn có thể bỏ qua loại tiền và mệnh giá đồng tiền, chỉ cần tập trung vào yếu tố “trao đổi” mà thôi, với mục đích cho trẻ hiểu được rằng tiền là thứ để trao đổi lấy một vật dụng nào đó.

Bước tiếp theo, bạn cho trẻ làm quen với tiền giấy

và tiền xu, cho trẻ biết có những loại tiền giấy và tiền xu nào, mỗi loại có khả năng trao đổi với một loại đồ vật nhất định (giá cả). Bạn có thể dùng các món đồ chơi rau củ quả để cho bé có cảm giác như mua bán thật.

- Trái cà chua này 1.000 đồng. Vậy con mua được bằng đồng tiền nào?

Lặp đi lặp lại cách chơi này, trẻ sẽ học được về mệnh giá của đồng tiền.

Tiếp theo, bạn có thể cho trẻ mua nhiều món đồ, rồi cộng tổng số tiền phải trả.

- Chuối 500 đồng một trái, mẹ mua hai trái là bao nhiêu nhỉ? Số tiền đó giống với đồng tiền nào?

Bạn có thể tăng dần số lượng hàng mua theo sự tiến bộ của bé.

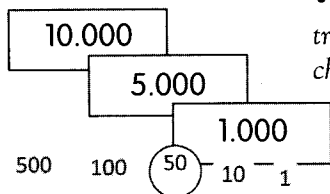
Tiếp theo, bạn đưa ra tình huống:

- Mẹ mua trái dưa chuột hết 600 đồng. Mẹ đưa bé 1.000 đồng, vậy tiền trả lại là bao nhiêu?

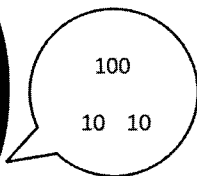
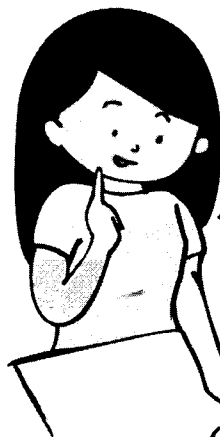
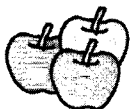
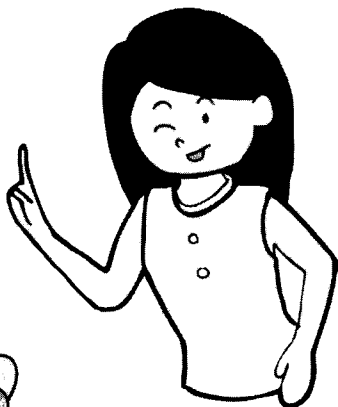
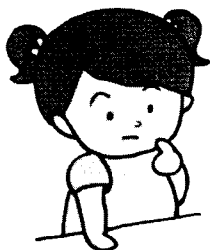
Trò chơi này sẽ giúp bé hiểu về tiền trả lại (tiền thừa, tiền thối).

Bạn hãy quan sát mức độ nắm bắt nội dung trò chơi của bé để điều chỉnh, tăng dần độ khó của trò chơi, cũng như thiết kế cách chơi phù hợp nhất với trẻ.

TRÒ CHƠI MUA BÁN

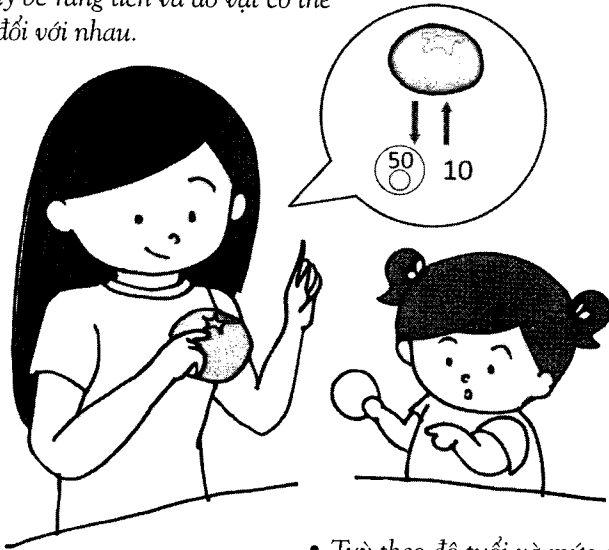

• Trò chơi này rất cần thiết giúp trang bị kỹ năng quản lý tiền bạc cho cuộc sống tương lai.

• Hãy chơi bằng tiền đồ chơi cùng bé.

- Dạy bé rằng tiền và đồ vật có thể trao đổi với nhau.

- Tùy theo độ tuổi và mức độ nắm bắt của bé mà mẹ có thể nâng dần độ phức tạp của trò mua bán này, như là mua nhiều thứ thì tổng tiền là bao nhiêu, tiền thừa là bao nhiêu,...

BÀI 30: **TRÒ CHƠI TÌM ĐIỂM SAI KHÁC**

Rèn luyện năng lực nhận thức, quan sát và tập trung

Đưa ra hai bức tranh khá giống nhau và yêu cầu trẻ tìm và chỉ ra những điểm khác nhau sẽ không phù hợp với trẻ lứa tuổi nhỏ, vì vậy đối tượng của trò chơi này chỉ là trẻ lớn.

Để hiểu rõ sự vật, trẻ buộc phải trải qua nhiều mức độ khám phá khác nhau. Ví dụ đối với trẻ ở lứa tuổi nhỏ, bạn cho trẻ xem sách tranh hay những bức hình chụp “chú chó” và cho dù trẻ hiểu được khái niệm này rồi thì trong hoàn cảnh thực tế, khi gặp một chú chó thật, trẻ vẫn không nhận ra được hai chú chó này giống nhau. Bạn cần phải chỉ vào chú chó thật và nói: “Con nhìn kìa, chú chó đang đi tới đây đấy, nó đáng yêu quá phải không” thì lúc đó đứa trẻ mới nhận thức được rằng đó là một “chú chó” trong đời thật.

Sau đó bạn mới có thể bước vào giai đoạn cho trẻ nhận thức sự không giống nhau, tức là “khác nhau”. Ví dụ, bạn chuẩn bị những tấm hình chó và mèo, khi bạn đưa tấm hình chú chó và hỏi trẻ: “Cái nào giống với cái này?” thì trẻ sẽ đưa cho bạn tấm hình chú chó giống như vậy. Nhưng nếu bạn đổi câu hỏi thành: “Cái nào khác

cái này?" thì phần lớn trẻ sẽ bối rối và không biết tấm hình khác với tấm hình chú chó - tức là tấm hình chú mèo. Vì vậy, bạn cần phải qua bước trung gian là dạy trẻ hiểu rằng "không giống" nghĩa là "khác" và lặp đi lặp lại trò chơi đó nhiều lần thì trẻ mới hiểu rằng chó khác với mèo, và ngay cả chó cũng có nhiều loại khác nhau.

Bước tiếp theo là kết hợp: Bạn kết hợp hai yếu tố "màu sắc" và "hình dạng".

- Hình tròn và màu xanh là cái này.

- Hình vuông và màu đỏ là cái này.

Sau đó bạn tăng dần các yếu tố kết hợp lên ba yếu tố, rồi bốn yếu tố, theo khả năng tiếp thu của trẻ.

Trẻ sẽ hình thành nên khả năng tổng hợp qua các bước như vậy, và đó chính là lúc để bắt đầu chơi trò chơi tìm điểm sai khác này. Các trò chơi trước đó: Màu sắc, hình dạng, lớn nhỏ, xếp hình... chính là những trò chơi tiền đề để dẫn tới trò chơi này.

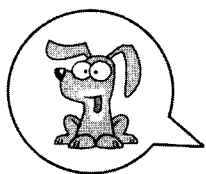
- Ô, bức tranh này là hình chú chó, bức này lại là chú mèo.

- Căn phòng hình tam giác và căn phòng hình vuông, chúng khác nhau nhĩ.

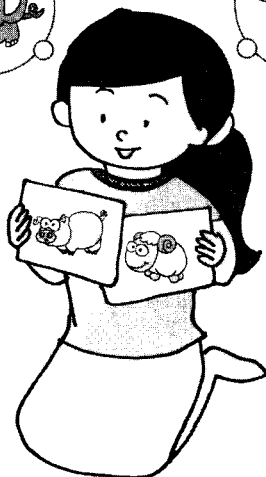
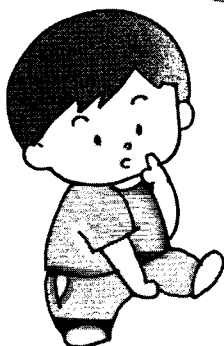
Để trẻ hiểu được như vậy, bạn phải cho trẻ trải nghiệm qua các trò chơi kể trên. Nếu thấy trẻ vẫn khó khăn với trò chơi này, bạn đừng tỏ ra nóng vội, mà hãy cho trẻ quay trở lại tập luyện thêm những trò chơi tiền đề cho thật thành thục.

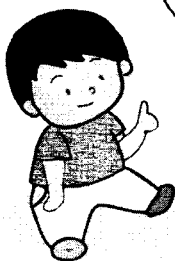
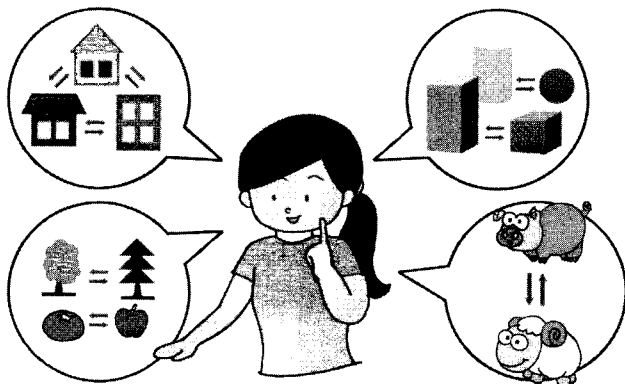
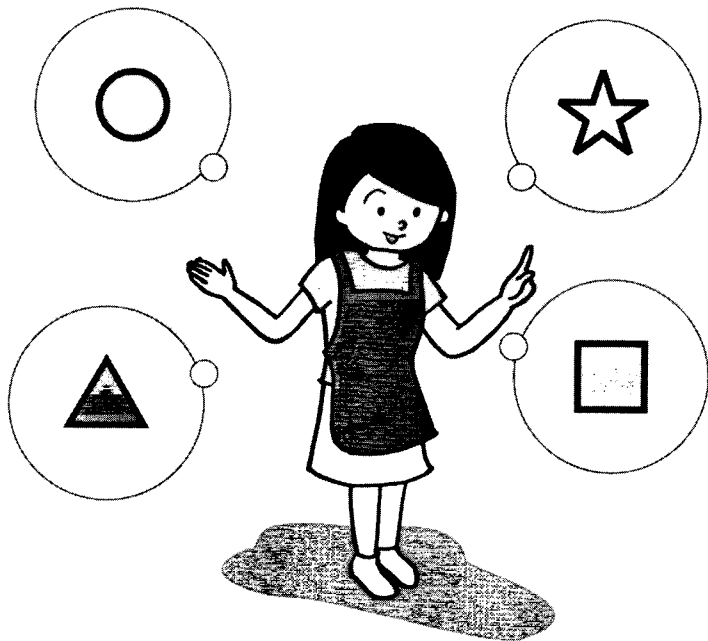
TRÒ CHƠI TÌM ĐIỂM SAI KHÁC

• Với trẻ ở lứa tuổi nhỏ, cho dù đã biết khái niệm “chú chó” ở sách tranh hay bức hình, thì cũng khó có thể hiểu được chú chó thật kia là giống với “chú chó” trong tranh. Bạn cần phải nói với trẻ: “Chú chó kia dễ thương quá con nhỉ”.

• Trẻ không dễ dàng chọn ra được “thứ khác với...” - tức là thứ không giống, nên bạn cần kiên nhẫn lặp đi lặp lại.

• Trải qua các trò chơi trước đó, như hình dạng, lớn nhỏ... khả năng tổng hợp của trẻ mới được hình thành và bạn mới bắt đầu cho trẻ chơi trò tìm điểm sai khác này được.

BÀI 31: TRÒ CHƠI TẬP LÀM VĂN

Rèn luyện năng lực tưởng tượng, biểu hiện và viết văn

Chắc không ít bà mẹ nghĩ rằng tập làm văn là kĩ năng mà tới một độ tuổi nhất định thì trẻ mới bắt đầu thực hiện được. Đúng là khi chưa biết viết, chưa biết về cấu trúc bài văn thì làm sao có thể làm văn. Nhưng bạn cũng cần phải biết rằng: Trong đầu trẻ nhỏ đã đầy ắp cảm xúc, cảm giác, trí tưởng tượng... chỉ có điều trẻ không biết “kĩ thuật” để thể hiện những điều đó ra mà thôi.

Viết là một kĩ năng có sự khác biệt cá nhân rất lớn. Đối với trẻ nhỏ, đây có thể gọi là “cửa ải” khó khăn nhất cũng chẳng sai. Nếu có những trẻ có thể viết rất nhanh, rất hay, thì cũng có những trẻ cảm thấy cực kì khó khăn trong việc viết lách. Với những trẻ gặp khó khăn như thế mà chúng ta lại gây áp lực hay thúc ép thì kết quả là trẻ sẽ trở nên căm ghét làm văn. Và khi trẻ đã ghét thì khiến chúng thích thú trở lại là một việc vô cùng khó khăn.

Vì vậy, bạn hãy bắt đầu một cách nhẹ nhàng với trẻ bằng cách viết nhật kí. Hãy cho trẻ kể về những việc

xảy ra trong ngày. Có điều, bạn cần phải dạy trẻ một số “kĩ thuật”, nếu không nhật kí của trẻ sẽ trở thành một điệp khúc “hôm nay mình đã...”, kiểu như “hôm nay mình đã ăn cơm, hôm nay mình đã chơi với bạn,...”. Kĩ thuật mà bạn có thể hướng dẫn trẻ khi viết nhật kí là công thức “sắc-âm-hình-cảm-số-tưởng”: Sắc là màu sắc, âm là âm thanh, hình là hình dạng-lớn nhỏ, cảm là cảm giác, số là số lượng, và tưởng là sự tưởng tượng. Các gợi ý rất đơn giản, kiểu như là:

- Nó có màu sắc như thế nào?

- Âm thanh ra làm sao?

Để làm phong phú khả năng tự biểu hiện, bạn hãy cùng trẻ chơi trò “bài văn giả sử”, đây là một phương pháp rất hiệu quả để khơi gợi sự thích thú của trẻ đối với việc làm văn. Bạn hãy cho trẻ nói, còn bạn viết lại câu chuyện của trẻ thành một bài văn.

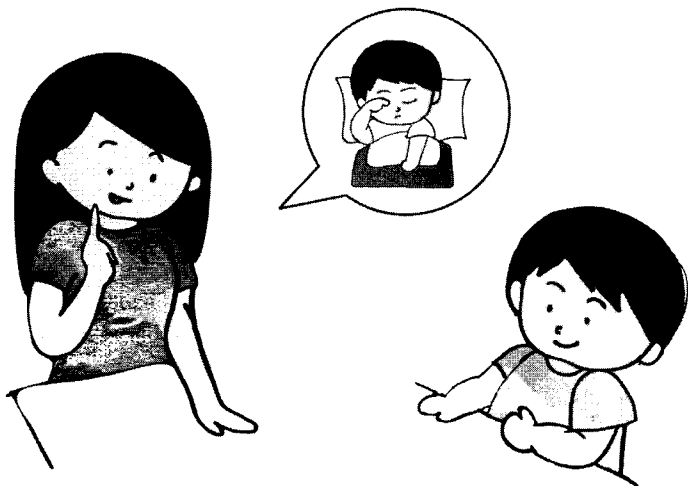
Chủ đề của “bài văn giả sử” này có thể là bất cứ điều gì mà trẻ thích thú. Ví dụ như bạn đưa ra giả thiết “Nếu là một chú kiến...”, rồi gợi ý “nếu là một chú kiến thì con có thử chui vào mũi mẹ không?”. Câu hỏi kiểu này sẽ khơi gợi trí tưởng tượng của trẻ vô cùng hiệu quả.

TRÒ CHƠI TẬP LÀM VĂN

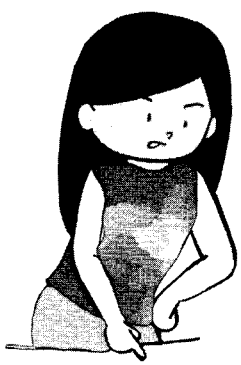
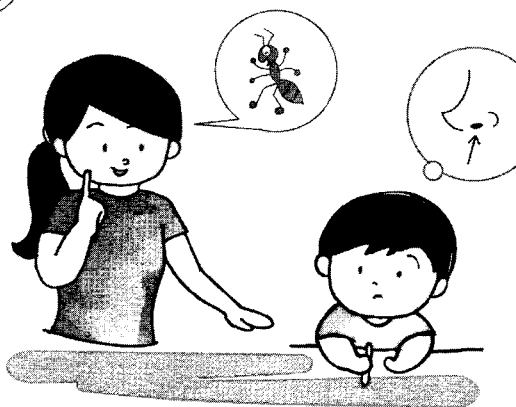
- Trong đầu trẻ luôn đầy ắp cảm xúc, cảm giác, trí tưởng tượng,...

- Trẻ chỉ chưa biết “kĩ thuật” để thể hiện những điều đó ra ngoài mà thôi.

- Mẹ hãy gợi ý các yếu tố “sắc-âm-hình-cảm-số-tượng” cho trẻ khi làm văn.

• “Bài văn giả sử” là một phương pháp rất hiệu quả.

• Bạn tuyệt đối không nên tỏ ra nóng nảy khi trẻ làm chưa tốt.

BÀI 32: TRÒ CHƠI NÂNG CAO NĂNG LỰC XỬ LÝ

Rèn luyện năng lực viết, tính toán và tập trung

Trong số các bài hướng dẫn đã nêu thì có khá nhiều trò chơi có tác dụng nâng cao năng lực xử lý, nên ở bài này chúng ta sẽ bàn về cách ứng dụng chúng ở cấp độ cao hơn.

Như các bậc cha mẹ cũng biết, con cái chúng ta phải đến trường học, rồi sau đó ra ngoài xã hội, ở hoàn cảnh nào chúng cũng phải tuân theo những yêu cầu nhất định. Ở trường học là các kì thi với đề bài yêu cầu đưa ra đáp án đúng trong một khoảng thời gian, khi đi làm thì các dự án hay kế hoạch cũng đòi hỏi phải hoàn tất trước một mốc thời gian nào đó. Có nghĩa là, con cái chúng ta luôn luôn phải hoàn tất những công việc với những điều kiện cụ thể, và phần lớn những điều kiện đó lại là những hoàn cảnh lạ lẫm chưa từng trải nghiệm, và kết quả là có không ít lời than “nếu có thêm thời gian thì mình đã làm được...”.

Nguyên lí của những trò chơi nâng cao năng lực xử lí là hình thành những phẩm chất tuyệt đối cần thiết cho tương lai của đứa trẻ. Ung dung - thông thả, có vẻ như là những mô tả về tính cách cá nhân. Trong khi đó, những tình huống mang tính “sống còn” lại đòi hỏi những phẩm chất được rèn luyện từ thời thơ bé.

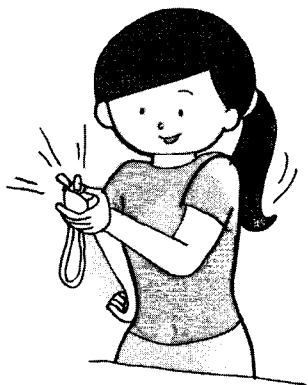
Chúng ta cùng quay lại một trò chơi rèn luyện năng lực xử lí nhé. Bài 25 (Trò chơi tính toán) có mục tiêu cho bé trước 6 tuổi là phải điền kết quả kín 100 ô trong vòng hai phút. Vậy thì bạn phải tạo ra môi trường để có thể thực hiện được mục tiêu đó, ví dụ như:

- Bây giờ con bắt đầu điền kết quả vào 100 ô này. Mẹ hô “1-2-3 bắt đầu” và con bắt đầu làm, đến khi mẹ hô “kết thúc” thì con phải làm xong nhé!

Nỗ lực hoàn tất mục tiêu và sự tự tin vào bản thân khi hoàn thành mục tiêu là những điểm mấu chốt mà chúng ta tập trung khuyến khích để trẻ đạt tới, và đó cũng chính là điểm lưu ý quan trọng nhất của trò chơi này.

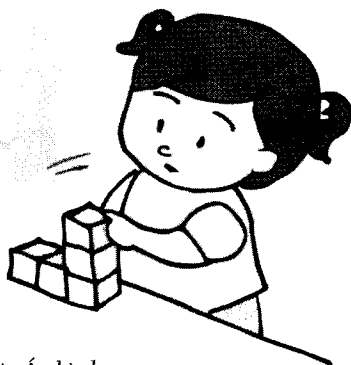
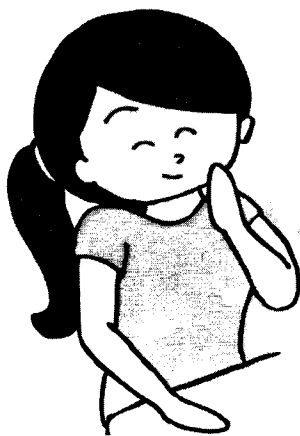
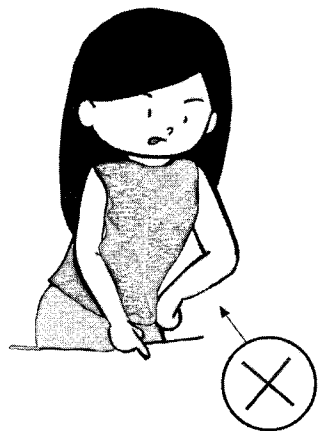
Xếp được 10 khối hình, gấp được 10 hạt đậu từ đĩa nọ qua đĩa kia, hay tìm đường trong mê cung để tới đích trong một thời gian nhất định (Bài 21)... là những trò chơi giúp nâng cao khả năng viết, khả năng tính toán, khả năng tập trung. Có nghĩa là, các trò chơi khác nhau sẽ giúp trẻ nâng cao năng lực não bộ một cách toàn diện.

TRÒ CHƠI NÂNG CAO NĂNG LỰC XỬ LÝ

- Bạn nên có một dụng cụ tính giờ để dùng trong trò chơi, đảm bảo việc bé cần hoàn tất công việc trong một khoảng thời gian nhất định nào đó.

- Đừng giận dữ khi bé chưa làm tốt. Bạn nên kiên nhẫn động viên bé: “Ồ tiếc quá! Nhưng không sao, con thử làm lại lần nữa đi...”

- Đặt ra thời gian mục tiêu khi xếp hình, và mẹ hãy làm cùng bé!

- Quan sát và cổ vũ trẻ cho đến khi trẻ hoàn tất công việc.

- Mẹ có thể cùng bé chơi trò dùng đũa gắp hạt đậu từ đĩa này qua đĩa kia, cũng là một cách luyện tập rất hiệu quả.

BÀI 33: TRÒ CHƠI TÁI HIỆN

Rèn luyện khả năng hình tượng hoá, tập trung và năng lực tinh thần

Đây là trò chơi sử dụng khả năng tái hiện màu sắc, qua đó nâng cao khả năng tưởng tượng của não phải. Chúng ta sẽ dùng một tấm thẻ màu cam gọi là Thẻ tái hiện trong trò chơi này.

Đầu tiên, bạn hãy bảo con nhắm mắt lại, rồi hít thở sâu ba lần. Sau khi đã cảm nhận sự thư thái, bạn cho con mở mắt ra và nhìn vào chấm xanh dương ở trung tâm tấm thẻ màu cam. Bạn nhắc con nhìn một cách chăm chú trong khoảng 20 giây, rồi sau đó lại nhắm mắt lại.

Thông thường thì khi nhắm mắt lại trẻ sẽ thấy hiện lên màu bổ trợ, chấm màu mà bé nhìn trong trò này là màu xanh dương nên màu đối lập là màu da cam sẽ hiện lên. Tương tự như vậy, ta có các cặp đôi màu khác là: đỏ-lục; vàng-tím; trắng-đen. Ban đầu, khi nhắm mắt lại thì màu đối lập sẽ hiện lên trong đầu, nhưng khi đã luyện tập trò này nhiều lần thì màu đúng sẽ được tái hiện.

Nhưng cũng có trường hợp màu đúng mãi không hiện lên, khi gặp trường hợp này thì bạn nên cho trẻ

chơi lại trò chơi ở Bài 4 (Trò chơi màu sắc) và Bài 17 (Trò chơi ám thị). Hoặc cũng có thể trẻ cần kéo dài thêm thời gian nhắm mắt, bạn nên kiểm tra lại khả năng này.

Bài tập luyện này cũng rất có tác dụng trong việc nâng cao khả năng tập trung. Người ta đã đo sóng não trong thời gian màu sắc tái hiện thì phát hiện thấy sóng Alpha, tức là trí não trong trạng thái vô cùng thư giãn. Hay nói cách khác là não đang trong trạng thái tập trung vào một điểm, không bị phân tâm bởi nhiều ý nghĩ.

Luyện tập thường xuyên trò chơi này sẽ giúp trẻ nâng cao khả năng tưởng tượng. Tuy nhiên, vì đây cũng chỉ là một trò chơi đối với trẻ nên cha mẹ hãy để con được chơi cùng niềm vui thích tự nhiên.

TRÒ CHƠI TÁI HIỆN

- Thẻ: chấm tròn màu xanh dương, tấm bìa màu cam.

- Trò chơi này sử dụng một tấm thẻ màu cam, chính giữa là chấm tròn màu xanh dương, gọi là Thẻ tái hiện.

- Cho trẻ nhìn chăm chú vào chấm tròn xanh rồi nhắm mắt lại. Ban đầu chơi, màu tái hiện trong đầu trẻ là màu cam.

• Lặp đi lặp lại trò chơi này sẽ giúp bé nâng cao khả năng tập trung và có thể tái hiện chính xác màu sắc bé nhìn thấy.

• Và dần dần bé sẽ có khả năng tái hiện trong đầu chính xác những hình ảnh mà bé tự do tưởng tượng.

Bé gái trở nên ngoan hiền nhờ sự ám thị tích cực

Bé Y năm nay 3 tuổi rưỡi, là một cô bé có khả năng ngôn ngữ rất tốt và rất nhanh nhẹn. Cô bé đặc biệt thích in tài liệu nên ngay cả khi mẹ không nhờ thì cô bé vẫn tự chạy đi in. Bé luôn thể hiện sự mạnh mẽ và cố gắng trong mọi việc, tuy nhiên, mặt trái của điều này là đôi lúc bé mất đi sự kiềm chế và khả năng kiểm soát bản thân. Sau đó, bé thường xin lỗi hay nói ra sự hối hận của mình. Điều này chứng tỏ tự bản thân bé hiểu được rằng mình cư xử chưa đúng, nhưng những hành động không tuân theo suy nghĩ vẫn xảy ra.

Một hôm, sau buổi học, cô bé bực bội chuyện gì đó và khóc lóc không ngừng. Mẹ cô bé, sau hồi lâu cố gắng kiên nhẫn nói chuyện với con, cũng đành chịu thua.

Tôi vẫn quan sát và cảm nhận rằng bé Y không phải như mọi người đang thấy, mà là một cô bé dịu dàng và ôn hoà ở sâu thẳm bên trong. Và tôi rất muốn được chạm tới con người thật sự đó của bé. Cầm một cốc nước tới gần, tôi nhẹ nhàng đưa cho bé và nói rất khẽ: “Đây là nước ‘ánh sáng’ của ông Shichida. Nước này sẽ giúp trái tim mình trở nên ấm áp, tâm hồn mình sẽ cảm thấy hạnh phúc và nước mắt sẽ ngừng chảy trên má mình. Con có muốn uống thử không?”. Bé Y lập tức ngừng khóc. Cổ chẹn tiếng nức nở, bé đưa tay nhận cốc nước và uống cạn một hơi. Rồi sau đó, một nụ cười bình sáng khuôn mặt em. Cả tôi và mẹ bé đều kinh ngạc khi chứng kiến tác động của sự ám thị lên tâm trí cô bé. Và khi đó, lòng tôi ngập tràn cảm giác biết ơn đối với thầy Shichida - người đã chỉ dạy cho chúng tôi phương pháp có thể nhìn qua lớp vỏ bọc bình, để chạm đến những vùng sáng lấp lánh trong tâm hồn con trẻ.

(Trích Nhật kí lớp học)

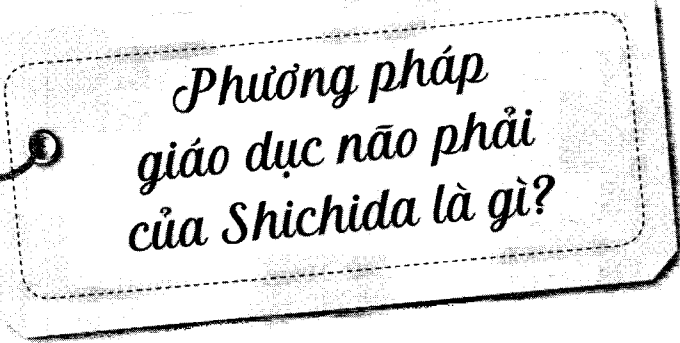

Chương 2

PHƯƠNG PHÁP
SHICHIDA -
GIÁO DỤC
NÃO PHẢI
LÀ GÌ?

*Phương pháp
giáo dục não phải
của Shichida là gì?*

Phương pháp giáo dục sớm của Shichida là phương pháp tác động đến não phải. Chúng ta vẫn quen với định nghĩa giáo dục là quá trình tích lũy kiến thức, nâng cao năng lực học tập. Nhưng đó hoàn toàn là nhận thức não trái, có thể nói là quan niệm cũ mòn về giáo dục.

Khơi mở những năng lực tiềm ẩn của trẻ, nuôi dưỡng và phát triển những năng lực đó chính là giáo dục não phải - đây là định nghĩa hiện đại mà nền giáo dục từ nay về sau nên có. Phương pháp giáo dục não phải Shichida coi hình ảnh là yếu tố quan trọng hàng đầu và đó cũng chính là điểm khác biệt lớn nhất so với phương pháp giáo dục não trái truyền thống mà tri thức hay thông tin đều được dạy thông qua ngôn ngữ.

Não phải là thế giới của xung động sóng, mọi thông tin được truyền tới bằng xung động sóng và trong nháy

mắt chuyển hoá thành hình ảnh. Đó chính là những tri thức được lưu trữ và tạo nên hiệu quả học tập. Để có thể nắm bắt thông tin dưới dạng hình ảnh thì não phải cần được thiết lập trong trạng thái mở rộng.

Một kĩ thuật để thiết lập trạng thái mở rộng của não phải là kĩ thuật Open-Focus, hay luyện nhìn tia sáng. Các bạn hãy tham khảo hình minh hoạ ở trang 176: Nắm hai nắm tay sao cho ngón tay cái nằm đè lên ngón trỏ, để mở một khoảng cách giữa hai nắm tay, lấy một tiêu điểm ở cách xa rồi nhìn tập trung vào khoảng không giữa hai ngón tay cái, bạn sẽ thấy có vệt màu trắng xuất hiện. Lúc đó bạn hãy nhắm mắt: “Nhìn vào đầu ngón tay sẽ thấy ánh sáng, và rất nhiều màu sắc sẽ xuất hiện”.

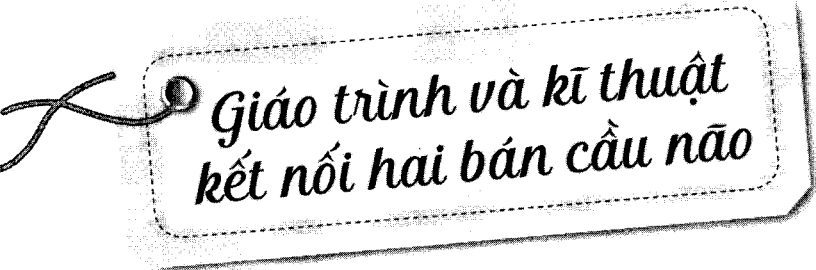
Ánh sáng và màu sắc đó chính là hào quang. Bạn hãy nói với trẻ vẽ lại ánh hào quang đó khi trẻ nhìn thấy. Kĩ thuật luyện tập này sẽ giúp não phải khai mở hoàn hảo¹.

Ngoài ra, kĩ thuật Eye-training (luyện mắt bằng cách di chuyển ánh nhìn với tốc độ nhanh) cũng là một cách hiệu quả giúp mở rộng não phải. Ở đây, bạn cũng cần khuyến khích trẻ vẽ lại hình ảnh và màu sắc

---

(1) Đây là bài tập có kĩ thuật phức tạp, đòi hỏi các bé trải qua quá trình rèn luyện não phải lâu dài.

hào quang mà trẻ nhìn được. Khi não phải được mở ra, trẻ có thể đạt từ 50 tới 100 lượt di chuyển ánh nhìn mỗi 10 giây, theo hình hướng dẫn trang 176. Bởi vì trái ngược với hoạt động chậm rãi của não trái, tốc độ hoạt động nhanh của não phải sẽ nắm bắt số lần di chuyển ánh nhìn ấy bằng hình ảnh.

Giáo trình và kĩ thuật kết nối hai bán cầu não

Trong phần này chúng ta sẽ đi sâu phân tích những năng lực tiềm ẩn của não phải. Đó là năng lực ESP (trực cảm), khả năng tính toán tốc độ cao (giống như máy tính), khả năng ghi nhớ nhanh bằng hình ảnh, khả năng thu nhận ngôn ngữ, khả năng cảm thụ âm nhạc, khả năng chữa lành. Mọi đứa trẻ đều sở hữu những năng lực nêu trên, nhưng phải được đặt vào hoàn cảnh phù hợp thì trẻ mới có thể phát huy những năng lực đó.

Vậy tại sao não phải lại có những năng lực nêu trên? Lí do có liên quan chặt chẽ tới đặc tính của não phải. Hoạt động cơ bản của não phải là thông tin hoá những kích thích nhận được bằng những rung động cộng hưởng và giao cảm. Giống như sự cộng hưởng của những thanh âm có cùng tần số sóng, não phải tiếp

nhận tất cả mọi dao động sóng như là những nguồn thông tin. Tất cả những gì mà mắt không nhìn thấy, tai không nghe thấy, hay nói cách khác là năm giác quan mà não trái đảm nhiệm không cảm nhận được thì não phải lại có khả năng tiếp nhận một cách trọn vẹn.

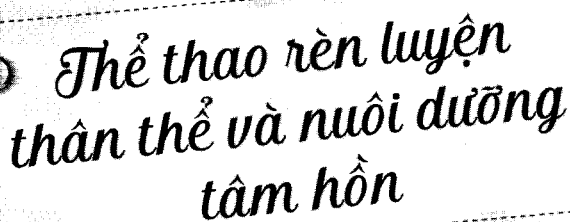
Những thông tin thu nhận nhờ rung động sóng như vậy sẽ được chuyển đổi thành hình ảnh và giúp chúng ta hiểu được - đó chính là đặc tính cơ bản của não phải. Hình tượng hoá sẽ được toàn bộ năm giác quan thực hiện. Ví dụ như ta không ăn trong thực tế nhưng vị ngon vẫn được mừng tượng ra, tay không sờ vào vật thật nhưng vẫn có thể thấy được cảm giác sẽ ra sao.

Ngoài ra, những kí ức mà não phải chỉ nhìn hoặc nghe trong khoảnh khắc ngắn ngủi nhưng vẫn được ghi lại một cách trọn vẹn và có khả năng tái hiện bất cứ lúc nào - đó là một đặc tính khác của não phải. Khả năng ấy tất nhiên cũng là do kí ức đó được lưu trữ dưới dạng hình ảnh.

Những năng lực kể trên của não phải nếu không được khai mở thì sẽ mãi ngủ yên. Còn để khai mở được chúng thì bạn cần một giáo trình hướng dẫn kèm theo kĩ thuật thích hợp. Đó chính là các bài học do Giáo sư Shichida nghiên cứu phát triển đã được trình bày với các bạn ở Chương I. Tác dụng của những bài thực

hành này không chỉ giúp khai mở não phải, mà còn giúp hình thành các đường dẫn truyền có tác dụng kết nối hai bán cầu não.

Đường dẫn truyền kết nối hai bán cầu não đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc phát huy tối đa sức mạnh của não phải. Những thông tin mà não phải thu nhận sẽ được dẫn truyền sang não trái và từ đó biểu hiện ra ngoài. Chỉ khi có đường dẫn truyền đó thì năng lực mới được phát huy ở cấp độ cao bởi trạng thái cân bằng của não trái và não phải.

Thể thao rèn luyện thân thể và nuôi dưỡng tâm hồn

Quá trình nuôi dưỡng và phát triển tài năng của trẻ không thể thiếu được một thứ: Đó là hoạt động rèn luyện thân thể và vun đắp tâm hồn. Sự phát triển của thân thể và tâm hồn chính là nền móng của mọi sự sống, cần được chú tâm kiến tạo ngay từ những năm tháng đầu đời.

Nói tới thể thao là chúng ta nghĩ ngay tới việc rèn luyện cơ thể, nhưng nó cũng vô cùng hiệu quả đối với quá trình trưởng thành của tâm hồn. Đặc biệt là các môn thi đấu đồng đội, khi chúng ta cùng đổ mồ hôi để vươn tới cùng một mục tiêu thì cũng là lúc trái tim chúng ta rộng mở một cách tự nhiên.

Lưu ý khi cho trẻ tập luyện thể thao là: Huấn luyện viên cần xác lập mối quan hệ chỉ huy đúng đắn khi hướng dẫn trẻ. Chào hỏi, trả lời theo đúng lễ nghi quy định là điều cần thiết để thiết lập mối quan hệ hướng đạo này. Cho trẻ làm quen với những nghi thức cũng

là cách để hướng trẻ biết nghĩ tới người khác với lòng chân thành.

Huấn luyện viên cũng phải dành sự giám sát và quan tâm đến từng đứa trẻ, tới từng chi tiết nhỏ nhất nhất có thể. Những lời khen ngợi đúng lúc, động viên đúng cách sẽ cho trẻ thêm sự quyết tâm và sức chịu đựng.

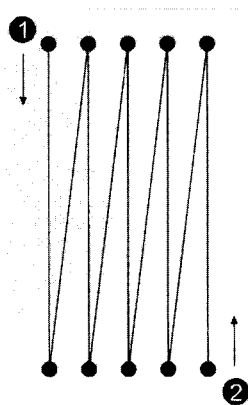
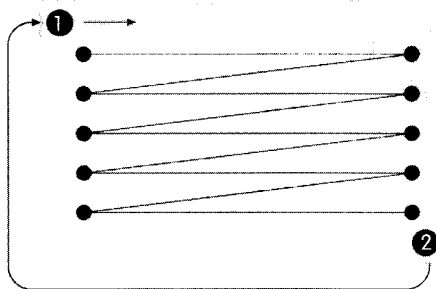
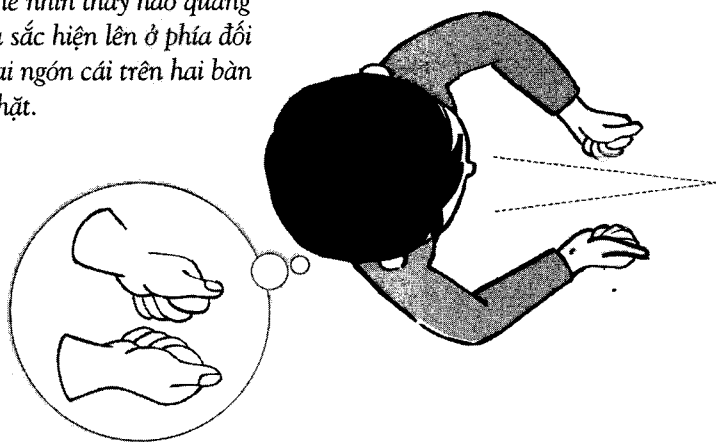
Một lợi điểm nữa phải kể đến của thể thao là tính thắng thua rõ ràng. Cùng với niềm vui khi chiến thắng trong trận đấu hoặc trò chơi, trẻ cũng sẽ được trải nghiệm nỗi buồn thất bại. Niềm hân hoan cùng đồng đội cảm nhận sự thành công khi chiến thắng cũng như sự nhận thức rằng mọi việc có thể không như mình mong muốn khi thất bại, tất cả đều là những trải nghiệm quý giá giúp nuôi dưỡng tâm hồn con trẻ.

Vậy bạn nên cho con chơi môn thể thao nào? Câu trả lời là bất cứ môn nào trẻ yêu thích hoặc có thể gắn bó lâu dài. Vì nếu không phải là môn thể thao mà trẻ thích thì những tác dụng tích cực của thể thao mà bạn đọc bên trên sẽ giảm đi phân nửa.

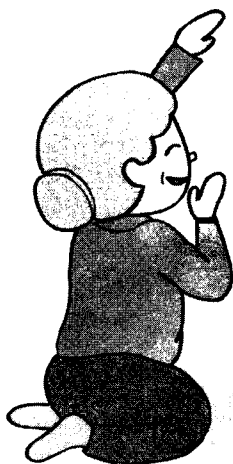
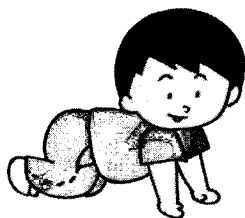
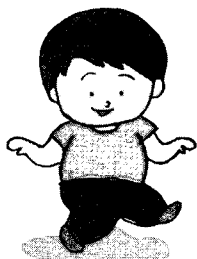
Thêm một lưu ý nữa là khi có buổi thi đấu mà trẻ tham gia thì bạn nên cố gắng thu xếp thời gian đi cổ vũ. Cảm giác được cha mẹ dõi theo khi trên sân đấu sẽ rất khác với khi không có. Đó cũng là một mắt xích trong chuỗi giao tiếp với cha mẹ, và tất nhiên, là một yếu tố quan trọng trong quá trình trưởng thành về tinh thần của trẻ.

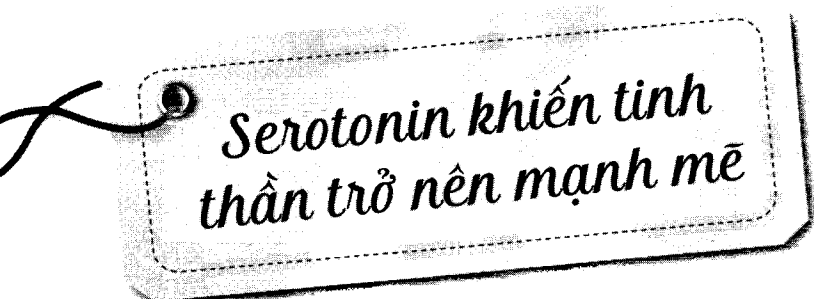
- Open Focus là một kỹ thuật khai mở não phải, bằng cách ám thị để có thể nhìn thấy hào quang nhiều màu sắc hiện lên ở phía đối diện với hai ngón cái trên hai bàn tay nắm chặt.

- Eye Training cũng là một kỹ thuật khai mở não phải, bằng cách đưa ánh nhìn chạy thật nhanh theo hình vẽ.

- Không thể thiếu sự cố vũ, động viên của cha mẹ, ông bà trong các hoạt động phát triển năng khiếu của trẻ, đặc biệt là hoạt động thi đấu thể thao.

Serotonin khiến tinh thần trở nên mạnh mẽ

Một tinh thần mạnh mẽ nói theo cách dễ hiểu là luôn trong trạng thái tràn đầy sinh lực và có thể làm chủ mọi trạng thái cảm xúc. Tuổi ấu thơ, trẻ em vận động, chơi đùa một cách hồn nhiên, tâm hồn các em dần trưởng thành và trở nên mạnh mẽ trong quá trình đó.

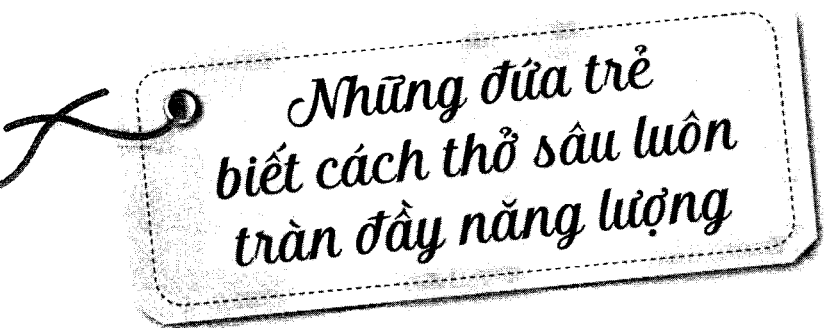
Nhưng cuộc sống hiện đại ngày nay, hình ảnh những đứa trẻ ngồi một mình chơi trò chơi điện tử đã trở thành phổ biến và ngày càng ít dần cơ hội để tôi luyện tâm hồn. Mấu chốt của vấn đề này là chất dẫn truyền thần kinh Serotonin. Có thể đây là một từ lạ lẫm đối với một số cha mẹ, giải thích một cách ngắn gọn thì đó là một chất trong não bộ, có nhiệm vụ loại bỏ những bất an, căng thẳng, giúp não bộ duy trì trạng thái khoẻ mạnh và cân bằng. Vì vậy, rèn luyện để tăng cường chất Serotonin là cách giúp cho tinh thần trở nên mạnh mẽ hơn.

Thêm một tác nhân nữa có thể giúp nâng cao sức mạnh tinh thần: Bạn đã bao giờ nghe nói đến từ “Hải mã”? Đó là vùng ven thùy đại não, có ảnh hưởng trực tiếp đến khả năng ghi nhớ và học tập. Chỉ cần tác động tích cực lên vùng này thì có thể khiến tinh thần trở nên mạnh mẽ và tràn đầy hứng hái. Vậy tác động tới vùng hải mã này như thế nào? Câu trả lời là cần phải có sự sản sinh ra sóng Theta.

Chất Serotonin hay sóng não Theta là những câu chuyện không dễ hiểu chút nào, nhưng việc thực hành thì lại vô cùng đơn giản. Cả rèn luyện để tăng cường chất thần kinh Serotonin lẫn kích thích để sản sinh ra sóng Theta chỉ cần duy nhất một việc: Vận động cơ thể.

Từ khoá của việc vận động nêu trên là: Vận động theo một nhịp điệu đều đặn. Đi bộ theo một nhịp ổn định là một ví dụ điển hình. Sau khi tham gia một chương trình huấn luyện phương pháp Shichida, hi vọng các bạn sẽ nói với trẻ câu này thật nhiều: Mình cùng đi dạo nhé!

Như vậy, nhịp bước đều đặn đi dạo cùng con chính là cách thức hiệu quả nhất giúp rèn luyện tinh thần cho trẻ, và tất nhiên nó còn giúp chúng ta thay đổi tâm trạng, tăng sự gắn bó với con. Vậy thì bạn hãy căn cứ theo từng độ tuổi của trẻ để đặt ra một lịch đi dạo hằng ngày cùng con nhé!

Những đứa trẻ biết cách thở sâu luôn tràn đầy năng lượng

Thở sâu cũng là một yếu tố có ảnh hưởng tới sự sản sinh ra chất Serotonin. Khi ta thở với một nhịp điệu đều đặn thì chất Serotonin sẽ được kích hoạt, còn khi nhịp thở của chúng ta không đều thì ngược lại, chất Serotonin sẽ bị suy giảm.

Ngày nay, trò chơi điện tử là một thứ hút hồn trẻ con và nó chính là nguyên nhân lớn nhất gây rối loạn nhịp thở. Nếu quan sát những đứa trẻ ngồi như bị hút vào màn hình tivi hay màn hình máy tính chơi điện tử, bạn sẽ thấy nhịp thở của chúng hào hển hoặc đứt quãng. Đó là tình trạng hô hấp bị ức chế hoàn toàn và trạng thái này sẽ gây hạn chế việc sản sinh ra Serotonin.

Như đã trình bày ở phần trước, chất Serotonin có nhiệm vụ duy trì trạng thái cân bằng và ổn định cho tinh thần, nên nếu nó suy yếu, đứa trẻ sẽ trở nên bất an, bồn chồn, sợ hãi... hay gọi chung là quá mức nhạy

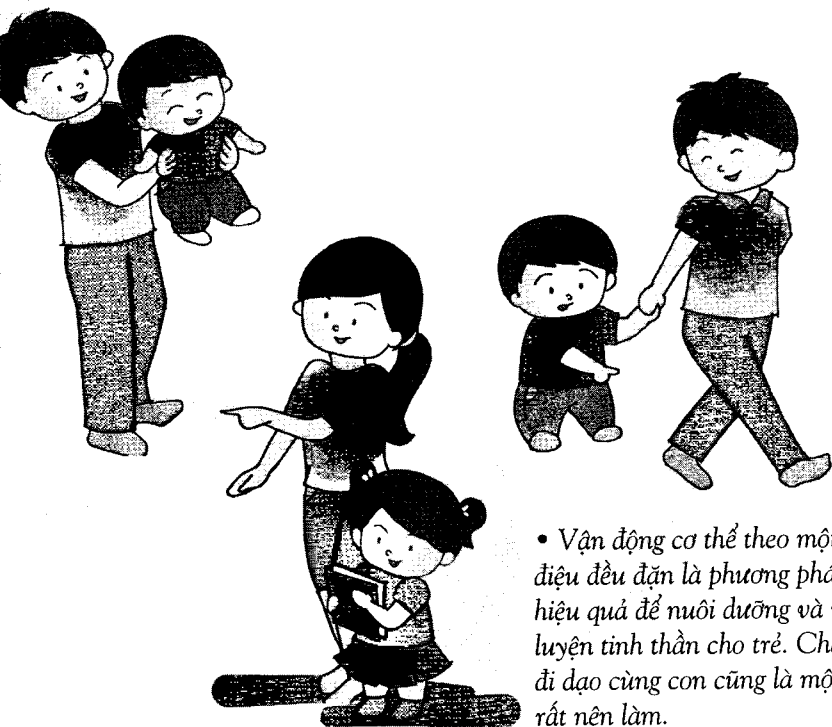
cảm. Chúng ta nên đặc biệt lưu ý tới mối liên quan giữa trò chơi điện tử (gây rối loạn nhịp thở) với trẻ quá nhạy cảm - một vấn đề xã hội nghiêm trọng hiện nay.

Với ý nghĩa giúp cho tinh thần trở nên yên bình và thư thái, phương pháp giáo dục Shichida rất coi trọng phương pháp thở sâu. Các em sẽ được hướng dẫn cách thở đan điền, tức là thở đều và sâu. Cụ thể như sau:

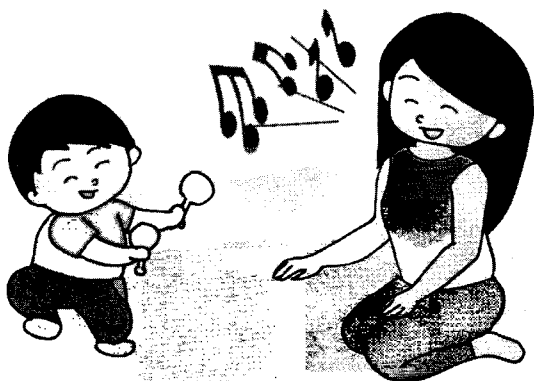
Đầu tiên, chậm rãi và nhẹ nhàng thở ra một hơi dài từ miệng, lưu ý là phải thở hết hơi ra. Sau khi đã thở hết ra bằng miệng, lần này bạn hãy từ từ hít vào bằng mũi. Khi thở ra, bạn hãy tưởng tượng mọi phiền lo, bất an trong bạn cũng sẽ đi ra ngoài cùng với hơi thở ra đó. Còn khi hít vào thì hãy tưởng tượng sinh lực tràn trề cũng ùa vào cơ thể bạn cùng với hơi thở.

Khi hướng dẫn trẻ thở, bạn có thể nói như sau để trẻ dễ dàng tưởng tượng: “Con hít vào để cái bụng phình ra như cái bụng bạn heo mập nha, rồi thở ra hết sạch để bụng xẹp lép nha!”. Bé hít vào - thở ra từ ba đến năm lần là có thể cảm thấy tinh thần thư giãn hơn nhiều.

Rất nhiều em bé theo học ở các trung tâm Shichida được thực hành thở sâu hàng ngày đã thể hiện sự hiền hoà và ổn định về tinh thần trong cuộc sống. Và tất nhiên không có em nào trong số đó có sự liên hệ với hiện tượng “trẻ quá nhạy cảm” nêu trên.

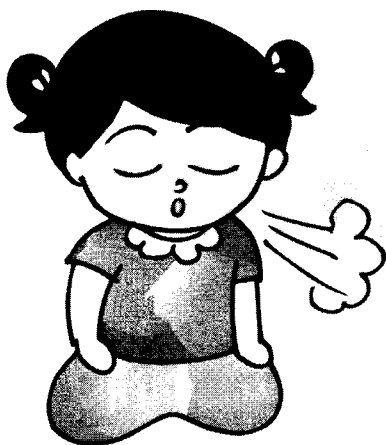
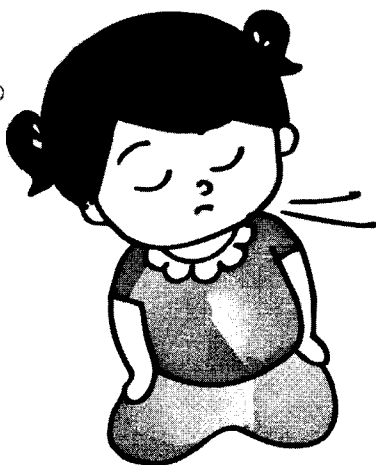

• Vận động cơ thể theo một nhịp điệu đều đặn là phương pháp hiệu quả để nuôi dưỡng và rèn luyện tinh thần cho trẻ. Cha mẹ đi dạo cùng con cũng là một việc rất nên làm.

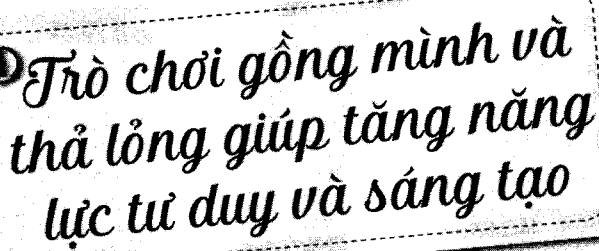

• Đan điền

• Những đứa trẻ thực hành phương pháp thở đan điền sẽ loại bỏ được những bất an và lo lắng, đồng thời hít vào nhiều năng lượng tích cực.

*Trò chơi gồng mình và
thả lỏng giúp tăng năng
lực tư duy và sáng tạo*

Như đã trình bày ở các phần trên, khả năng tưởng tượng hay hình tượng hoá là một yếu tố quan trọng đối với việc phát triển não phải. Và đây là một phương pháp rất thú vị có tên “biến thành khúc gỗ” giúp tăng cường khả năng tưởng tượng của bé.

Bạn hãy cho bé nằm ngửa trên sàn, nhắm mắt, rồi cho bé thở đan điền (phần trước) ba lần. Sau đó, bạn nói với bé: “Con sẵn sàng chưa? Mẹ sẽ đếm 1-2-3 bắt đầu thì con sẽ gồng mình để toàn thân cứng như một khúc gỗ nhé!”. Trẻ dưới 3 tuổi sẽ khó thực hiện việc gồng cứng toàn thân này, nhưng với bé từ 4 tuổi thì chỉ cần nói là bé có thể làm được ngay. Bạn có thể chỉ dẫn thêm: “Con thả lỏng người ra, rồi đột ngột căng lên như dây đàn thử coi”.

Bạn cho trẻ “biến thành khúc gỗ” trong khoảng từ 5 đến 10 giây, rồi tiếp tục: “Mẹ đếm 1-2-3 bắt đầu thì

con mềm người ra như bông nhé!”. Bạn cho trẻ hít vào thật sâu - biến thành khúc gỗ, rồi thở ra nhẹ nhàng - biến thành bông, lặp đi lặp lại khoảng ba lần.

Động tác “gồng mình - thả lỏng” này có tác dụng giúp cả cơ thể và tinh thần được thư giãn, trẻ ở trong trạng thái rất dễ tưởng tượng những hình ảnh trong đầu. Vì vậy, bạn hãy cho trẻ hình dung những màu sắc.

- Các sắc màu sẽ hiện ra trong đầu con nhé! Màu đỏ này. Một hình tròn màu đỏ hiện lên, con nhìn thấy chưa?

Bạn cũng có thể mô tả một vật cụ thể hơn để trẻ dễ hình dung, ví dụ như là:

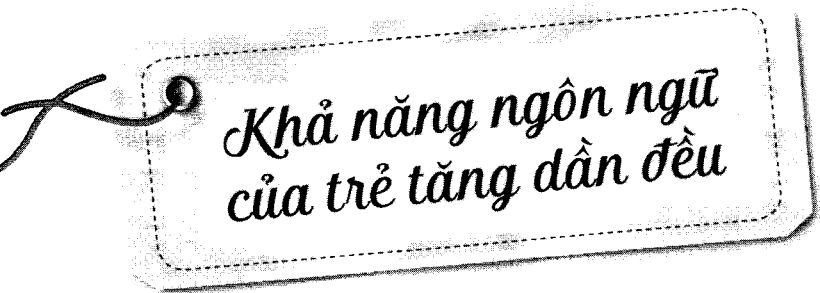
- Một trái táo đỏ hiện lên nhé!

Bạn nhắc trẻ giơ tay ra hiệu khi “nhìn thấy” trái táo để xác nhận. Rồi sau đó có thể chuyển qua màu sắc khác:

- Màu vàng sẽ hiện lên nhé! (Hoặc: “Một trái chanh màu vàng sẽ hiện lên”).

Sau khi trẻ xác nhận đã thấy màu vàng, bạn chuyển sang màu cuối cùng là màu xanh.

Luyện tập thường xuyên trò chơi này sẽ giúp trẻ tăng cường nhanh chóng khả năng tưởng tượng.

Khả năng ngôn ngữ của trẻ tăng dần đều

Trong thời đại toàn cầu hoá ngày nay, dường như các bậc cha mẹ đều có chung một mong muốn là trang bị khả năng Anh ngữ cho con. Tiếng Anh hay bất cứ ngôn ngữ nào khác cũng đều tuân theo quy luật: Cho trẻ tiếp xúc càng sớm càng tốt. Chắc các bạn cũng đã từng nghe chuyện các gia đình đi công cán nước ngoài thời gian dài thì thành viên có khả năng nghe hiểu và nói ngôn ngữ ở nơi đó nhanh nhất luôn là thành viên nhỏ tuổi nhất trong gia đình.

Ví dụ như có một âm có âm vực không thuộc ngôn ngữ tiếng Anh, cũng không thuộc ngôn ngữ tiếng Nhật, mà đòi hỏi một cách phát âm khác biệt. Đó cũng là lí do vì sao người lớn chúng ta hay gặp khó khăn trong việc học tiếng Anh. Tuy nhiên, trẻ em lại rất dễ dàng xoá tan sự khó khăn mà người lớn thường gặp phải đó. Bởi lẽ, người lớn sẽ tuân theo quy trình suy nghĩ - lí giải

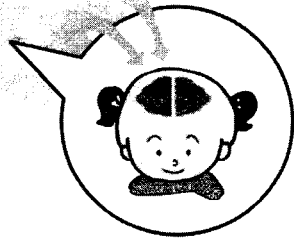
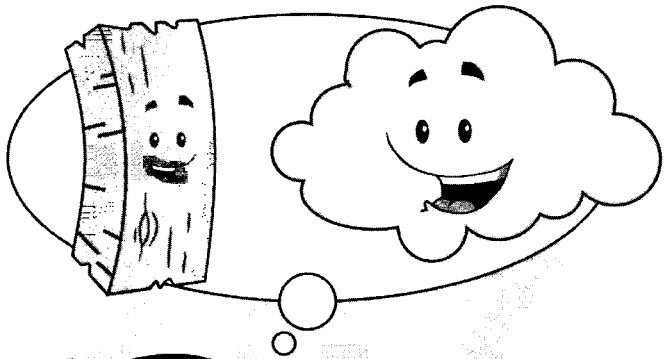
- tức là học tập bằng não trái, trong khi đó, trẻ con cứ hồn nhiên thu nạp tối đa các thông tin đầu vào rồi sau đó để não phải xử lý.

Để giúp trẻ học tiếng Anh, bạn hãy cho trẻ nghe thật nhiều. Lúc ăn, lúc chơi, bạn cứ bật đĩa CD để tai trẻ tiếp xúc với tiếng Anh liên tục. Những bài hát tiếng Anh của Mother Goose hay phim hoạt hình nói tiếng Anh cũng đều cho bé nghe được.

Có thể sẽ có ý kiến nghi ngại: “Tiếng mẹ đẻ còn chưa biết nói, mà đã cho nghe tiếng Anh thì không làm trẻ loạn đầu lên sao?”. Nhưng sự thực thì khả năng dung nạp và xử lý của não phải lớn hơn chúng ta nghĩ rất nhiều. Và thực tế trên thế giới có rất nhiều trẻ có thể nói lưu loát cùng lúc hai ngôn ngữ.

Bạn cũng có thể dùng những tấm thẻ vừa phát âm vừa giơ ra cho trẻ xem thật nhanh, hay đọc sách tranh bằng tiếng Anh cho trẻ... tức là dùng mọi phương tiện để tạo ra một môi trường mà trẻ được nghe tiếng Anh nhiều nhất có thể.

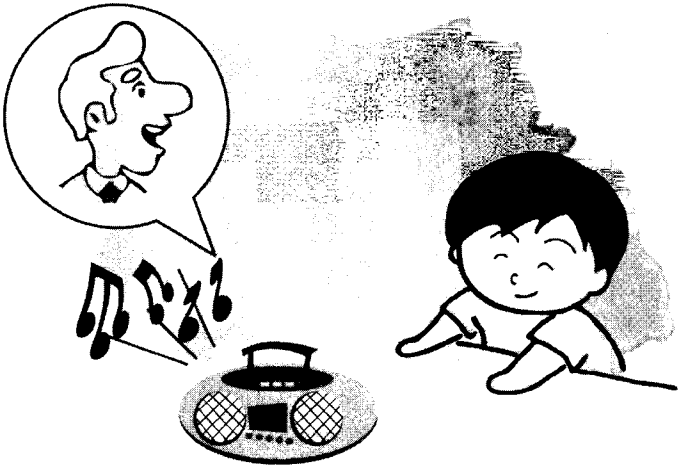
Khả năng tiếp thu của trẻ trong thời kì ấu thơ luôn khiến người lớn chúng ta phải kinh ngạc. Và tiếng Anh cũng không nằm ngoài quy luật này, chắc chắn khả năng tiếng Anh của con bạn sẽ tăng lên nhanh chóng.

• Trò chơi “biến cơ thể thành khúc gỗ - biến thành bông” sẽ giúp trẻ rèn luyện khả năng tưởng tượng. Khả năng tưởng tượng lại tác động mạnh mẽ tới quá trình phát triển não phải.

- Chìa khoá cho việc phát triển khả năng ngôn ngữ là cho trẻ nghe thật nhiều ngay từ khi còn bé.

*Giáo dục não phải sớm
sẽ tăng cường khả năng
ghi nhớ*

Việc tác động đến não bộ trẻ em ngay từ những năm tháng đầu đời có một ý nghĩa rất lớn được phát hiện vào khoảng nửa cuối thập niên 1960, khi khoa học não bộ có những bước phát triển vượt bậc. Và hai nhà khoa học đã giành được giải Nobel cho các nghiên cứu đó.

David H. Hubel (Đại học Harvard, quốc tịch Mỹ, xuất thân Canada) và Torsten Wiesel (người Thụy Điển) đã phát hiện ra hai vấn đề thuộc não bộ và đã nhận giải Nobel Y Sinh năm 1981. Một trong hai phát kiến đó chính là: Những kinh nghiệm thu nhận được từ năm giác quan trong thời kì ấu thơ có vai trò quan trọng trong việc định hướng các tế bào não, và sau thời kì này thì tế bào não sẽ mất đi khả năng học tập bằng năm giác quan.

Hai chủ nhân giải Nobel đã giải thích rằng: Tạo ra môi trường kích thích tối đa năm giác quan trong tuổi

ấu thơ của trẻ là việc vô cùng quan trọng, nó là yếu tố quyết định đối với sự phát triển của bộ não, là cơ sở hình thành nhân cách, hay nói cách khác là giúp đứa trẻ tạo nên một cuộc đời tốt đẹp hơn.

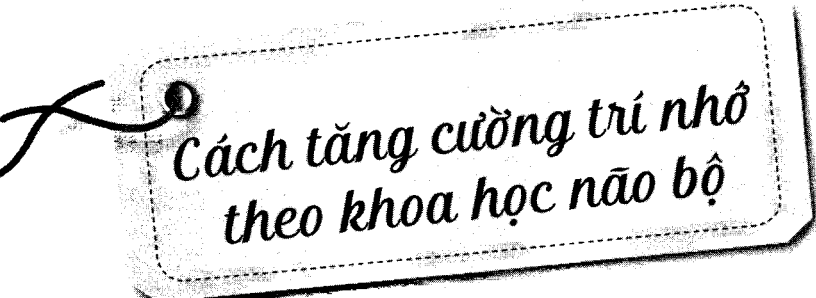
Và như vậy bạn có thể thấy sự cần thiết của việc giáo dục sớm đã được ngành khoa học não bộ chứng minh hết sức rõ ràng.

Tác động đến não phải thông qua việc kích thích năm giác quan - tức là giáo dục não phải nên tiến hành càng sớm càng tốt. Bởi vì, khoảng thời gian hiệu quả nhất cho việc này là giai đoạn từ 0 đến 6 tuổi, và bộ não sẽ tiến hoá tùy thuộc vào việc chúng được sử dụng ra sao.

Nói một cách dễ hiểu là càng được sử dụng nhiều bao nhiêu thì bộ não càng trở nên thông minh bấy nhiêu. Ví dụ như đối với khả năng ghi nhớ, càng nhận được nhiều kích thích trong giai đoạn ấu thơ thì mạng lưới các tế bào thần kinh càng dày đặc, chúng được khai mở và giúp cho việc ghi nhớ chỉ cần trong tích tắc, và như vậy, một năng lực tuyệt vời đã được hình thành.

Tuy nhiên, việc đó chỉ có thể thực hiện được trong thời ấu thơ - thời kì mà não phải đang chiếm ưu thế so với não trái. Bạn hãy ghi nhớ câu nói của một chủ nhân giải Nobel: Bỏ lỡ thời ấu thơ thì cơ hội duy nhất đó sẽ mãi mãi mất đi. Vậy thì, hãy bắt đầu ngay khi bạn còn có thể.

Cách tăng cường trí nhớ theo khoa học não bộ

Đọc sách tranh cho bé là một “kích thích” vô cùng hiệu quả giúp tăng cường khả năng ghi nhớ. Trẻ sẽ ghi nhớ sau khi được cha mẹ đọc đi đọc lại cho nghe một cuốn sách tranh mà trẻ yêu thích. Việc ghi nhớ này có cơ chế hoàn toàn khác với ghi nhớ thông qua tư duy não trái. Đó là do sự hình thành đường dẫn truyền ghi nhớ ở não phải.

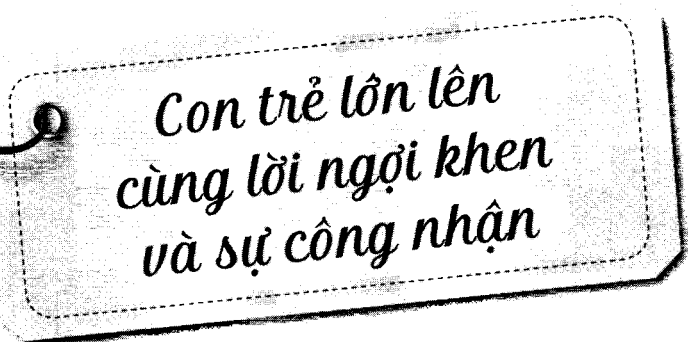
Tuy nhiên, nếu cha mẹ chỉ đọc cho trẻ nghe thôi vẫn chưa phải là cách tăng cường khả năng ghi nhớ hoàn hảo nhất. Cách tốt nhất là hãy để trẻ kể ra những nội dung mình ghi nhớ. Quá trình này có tác dụng hai chiều như sau: cha mẹ đọc cho trẻ nghe = tạo nên đường dẫn truyền nhập dữ liệu; trẻ nói lại = tạo nên đường dẫn truyền xuất dữ liệu, hai chiều nhập xuất này có thể ví như hai trục của một chiếc xe để phát triển khả năng ghi nhớ.

Bình luận về điều này, xin được trích dẫn lời của Santiago Ramón y Cajal, nhà khoa học Tây Ban Nha, chủ nhân giải Nobel Y Sinh: “Phát triển não bộ không đơn thuần là tạo ra các kích thích, mà là tiến hành các phản hồi có tri giác thông qua các kích thích sinh ra từ quá trình tác động tới môi trường bởi các hoạt động có tính tự thân. Kết quả tối ưu trong việc phát triển não bộ sẽ sinh ra từ đó”. “Trong các loại phản hồi cảm giác thì phản hồi từ các hành vi thời thơ ấu có hiệu quả nhất đối với sự phát triển của não bộ”.

Một trong những loại “phản hồi từ các hành vi thời thơ ấu” trong lời trích dẫn trên chính là trẻ kể lại điều ghi nhớ sau khi được nghe đọc sách tranh.

Thêm một lưu ý nữa, là chúng ta thường quan niệm rằng nên cho trẻ ghi nhớ thật nhiều điều mới lạ để rèn luyện khả năng ghi nhớ, nhưng sự thật không phải như vậy. Mấu chốt của vấn đề là: “lặp đi lặp lại”. Cùng một kích thích có thể lặp đi lặp lại 100 lần, 200 lần, thậm chí là 500 lần. Thông qua quá trình đó, khả năng ghi nhớ mới bắt đầu phát triển dần lên và đạt mức năng lực tối đa.

Tất nhiên là không gì lí tưởng bằng cha mẹ tự mình đọc sách cho con nghe nếu xét từ cả khía cạnh giao tiếp cùng trẻ. Nhưng nếu điều đó là không thể vì thời gian của cha mẹ có hạn thì việc mở đĩa CD cho trẻ nghe đọc truyện hay bài hát cũng là giải pháp hữu hiệu nhất trong trường hợp này.

*Con trẻ lớn lên
cùng lời ngợi khen
và sự công nhận*

Trong quá trình phát triển năng lực của trẻ, cách thức tiếp cận của cha mẹ đóng một vai trò hết sức quan trọng. Nguyên tắc cơ bản khi cha mẹ giao tiếp cùng trẻ là: “Ngợi khen” và “công nhận”. Tất nhiên, điều đó không có nghĩa là chúng ta cho phép sự ích kỷ hay những điều tương tự ở trẻ. Khi trẻ gây tổn thương cho người khác, có những hành động hay lời nói làm phiền người khác thì chúng ta cần giải thích cho trẻ hiểu, thậm chí trách mắng nghiêm khắc.

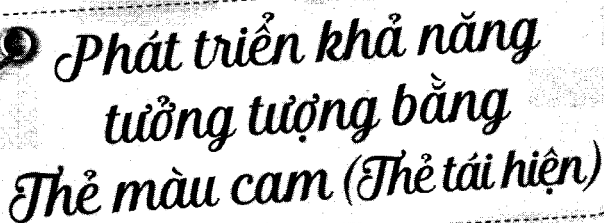
Sau khi đã làm rõ được điều này, bạn hãy bắt đầu ngợi khen và công nhận trẻ. Có thể bạn sẽ thấy khó khăn để làm được việc tưởng chừng như đơn giản ấy. Vậy thì tôi sẽ cung cấp cho bạn một chìa khoá để mở tình huống này: Hãy ngưng sử dụng các câu mệnh lệnh như: “Mặc quần áo mau lên con!” bằng các câu có cụm từ: “Giúp mẹ”, như: “Con tự mặc quần áo giúp

mẹ nhé!", cách nói này sẽ khiến trẻ có động lực thực hiện hơn câu trước. Và sau khi trẻ mặc đồ xong, bạn đừng quên trao tặng trẻ một lời khen: "Con mặc quần áo nhanh và giỏi thật đấy. Con thật là ngoan và giỏi!". Bạn thấy sao, khá là dễ dàng phải không?

Những đứa trẻ thường xuyên được cha mẹ ngợi khen và công nhận sẽ luôn trong tâm trạng hạnh phúc và có thái độ tích cực trước mọi hoàn cảnh. Chính điều đó sẽ trở thành động lực lớn trong quá trình phát triển năng khiếu của trẻ.

Những lời khen ngợi và công nhận dành cho trẻ cần phải chuẩn xác, nhiệt thành, trong sáng và dịu dàng tựa như vòng tay ân tình của chúng ta dành cho trẻ. Khi đó, trẻ sẽ nhận được dũng khí và cảm giác ngập tràn hi vọng. Khoa học não bộ nhìn nhận những từ ngữ như vậy chính là chìa khoá khai mở não phải của trẻ.

Ngược lại, những từ ngữ mang tính phủ nhận trẻ sẽ khiến não phải đóng sập lại, và tạo thành những căng thẳng và áp lực đè nặng lên não trái. Bạn hãy nhớ rằng những lời nói với con, đặc biệt là từ mẹ, luôn gây tác động rất lớn đến trí não và tâm hồn đứa trẻ. Những từ ngữ như: Không được/Đừng có; Mau lên/Chậm rề rề; Sao lại không làm được/Phải dạy bao nhiêu lần mới hiểu... Những lời nói như vậy cần tuyệt đối cấm kị.

*Phát triển khả năng
tưởng tượng bằng
Thẻ màu cam (Thẻ tái hiện)*

Chiếm vị trí vô cùng quan trọng đối với quá trình phát triển trí não của trẻ là khả năng tưởng tượng. Có một phương pháp vô cùng hiệu quả trong việc nâng cao năng lực tưởng tượng là luyện tập bằng Thẻ màu cam (Orange Card). Bạn chỉ cần dùng một tờ giấy gấp hình màu cam, rồi dán lên chính giữa tấm giấy một hình tròn xanh dương có đường kính khoảng 2-3 cm.

Cho trẻ nhìn thật chăm chú vào tấm thẻ cam này trong 30 giây, rồi sau đó bảo trẻ nhắm mắt lại và yêu cầu trẻ tìm kiếm hình ảnh sẽ hiện lên sau mí mắt nhắm chặt. Hình ảnh này sẽ thay đổi dần từng cấp bậc theo quá trình tập luyện của trẻ:

*Cấp độ 1: Màu cam và xanh dương sẽ hoán đổi vị trí cho nhau.

*Cấp độ 2: Nhìn thấy tấm thẻ đúng màu sắc.

*Cấp độ 3: Vòng tròn xanh dương chính giữa biến đổi hình dạng.

*Cấp độ 4: Vòng tròn xanh dương biến đổi tùy theo tưởng tượng.

Trong khi trẻ đang nhắm mắt, bạn có thể nói:

- Con sẽ nhìn thấy vòng tròn chính giữa màu xanh dương nhé!

- Màu vòng tròn và hình dáng vòng tròn sẽ biến đổi tự do nhé!

- Sẽ có rất nhiều hình ảnh hiện lên nhé!

Và trẻ sẽ nhìn thấy đúng những hình ảnh như vậy.

Có thể lúc đầu những hình ảnh như vậy không hiện lên ngay trong trí não trẻ, nhưng nhiều lần lặp lại trò chơi này chắc chắn sẽ giúp trẻ thấy được. Khi đó bạn nên hỏi: “Con nhìn thấy cái gì?”; “Nó có màu gì?”; hoặc cho trẻ vẽ lại hình ảnh đó thành một bức tranh.

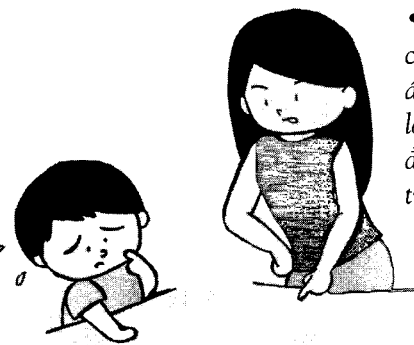
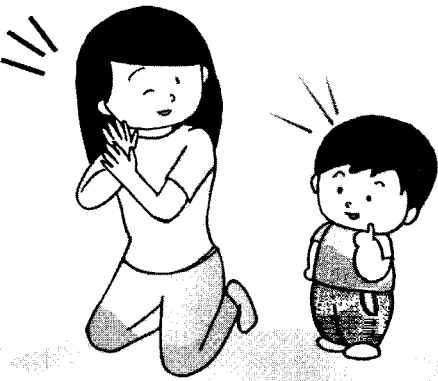
Bài tập với thẻ màu cam này có tác dụng rèn luyện khả năng tập trung, khả năng tưởng tượng, năng lực biểu hiện và trực cảm của trẻ. Tất cả những năng lực nêu trên được phát triển một cách đồng thời và trực tiếp kết nối với năng lực tưởng tượng của trẻ. Khi năng lực này đã được phát triển, bạn có thể nói:

- Nào, hôm nay mình đi vườn bách thú. Con thấy những con vật gì nào?

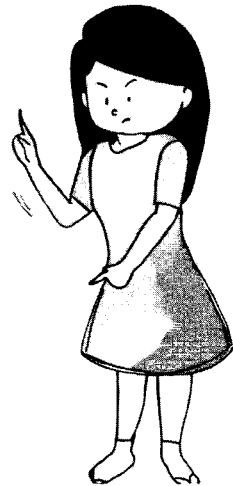
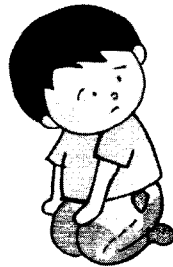
- Hay mình đi thủy cung nhé! Thật là thích thú khi được gặp các chú cá phải không con?

Và cho trẻ mặc sức tưởng tượng được đi tới các địa điểm khác nhau.

Thế giới tưởng tượng của trẻ được tự do mở rộng bao nhiêu thì não phải cũng được kích hoạt bấy nhiêu. Các bà mẹ hãy dành thời gian cùng chơi với trẻ một cách thật say mê và hứng thú nhé!

• Hãy nói với trẻ một cách dịu dàng và âm áp nhất có thể. Những lời nói thô bạo cần được tuyệt đối loại bỏ trong gia đình.

Lí thuyết về não phải - Flash Card của Shichida đang được thế giới quan tâm

Một trụ cột trong phương pháp Shichida là *Flash Card*: Cho trẻ xem một số lượng những tấm thẻ với tốc độ cao, như ánh đèn *flash*. Tính hữu hiệu của phương pháp này cũng đã được nhiều chuyên gia các nước công nhận. Giáo sư Win Wenger - một học giả rất có uy tín trong giới khoa học phát triển não bộ, trong một cuốn sách cũng đã từng phát biểu: "Dạy chữ và phát âm cho trẻ 1, 2 tuổi là một việc bất khả thi. Nếu muốn thì cha mẹ phải luyện bằng cách cho trẻ xem thật nhanh những từ đơn trên những tấm thẻ và đồng thời đọc nhanh".

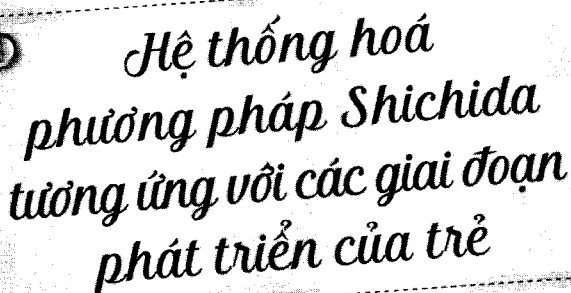
Phát biểu này đã khẳng định tính chính xác trong lí thuyết về *Flash Card* của Shichida. *Flash Card* không

chỉ đơn thuần tạo ra tác nhân kích thích não phải, mà còn giúp trẻ phản hồi thông qua trò chơi sử dụng những tấm thẻ. Và các nhà khoa học đã chứng minh được rằng các phản hồi đó vô cùng quan trọng đối với sự phát triển của não bộ.

Lí thuyết về *Flash Card* cho chúng ta thấy rõ rằng não phải có đặc tính hoạt động với tốc độ nhanh và đồng thời xử lí nhiều thông tin. Cũng có ý kiến cho rằng phương pháp này tựa như một kiểu “nhồi nhét”, nhưng đó đơn thuần là nhận xét chủ quan của người chưa hiểu về khoa học não bộ. Bởi vì đối với não phải thì “tốc độ nhanh” và “số lượng nhiều” chính là từ khoá cho sự phát triển.

Và thêm một đặc điểm nữa mà bạn đọc đã nắm rõ, đó là tuổi càng nhỏ thì não càng dễ phát triển, tuổi tác càng tăng thì càng khó phát triển. Theo công bố của các nhà khoa học Mỹ thì năng lực trí tuệ của trẻ đạt mức 50% trước 4 tuổi, và đến 8 tuổi thì có thể đạt tới 80%. Điều đó có nghĩa là từ 8 tuổi trở lên thì chúng ta chỉ còn lại vồn vẹn 20% năng lực trí tuệ để có thể phát triển đến mức tối đa.

Chính vì vậy mà câu nói “dạy con từ thuở còn thơ” là hoàn toàn chính xác trong lĩnh vực giáo dục sớm.

*Hệ thống hoá
phương pháp Shichida
tương ứng với các giai đoạn
phát triển của trẻ*

Tất cả mọi đứa trẻ đều sở hữu những năng lực tiềm ẩn tuyệt vời, để ươm trồng và khai hoa những tài năng đó, chúng ta cần ghi nhớ một nguyên tắc quan trọng: *Step by step* - từng bước một. Cũng như một đứa bé vừa mới sinh ra không thể tự nhiên cất tiếng nói thì việc phát triển tài năng cũng vậy, bạn không thể đi từ số 0 lên đến số 10 ngay được.

Phương pháp giáo dục sớm của Shichida dựa trên nguyên tắc đó để hệ thống hoá thành một chương trình giáo dục phù hợp với từng giai đoạn phát triển của trẻ. Với mỗi thời kì phát triển sẽ cần những nội dung giáo dục tương thích - đó chính là xuất phát điểm của việc nâng cao hiệu quả giáo dục.

Ví dụ như khi dạy trẻ về màu sắc, chúng ta phải bắt đầu bằng việc cho trẻ nắm vững ba màu cơ bản

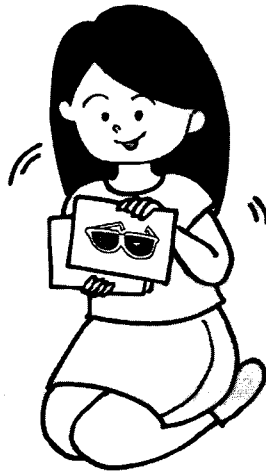
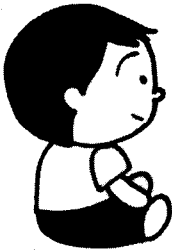
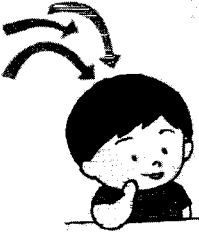
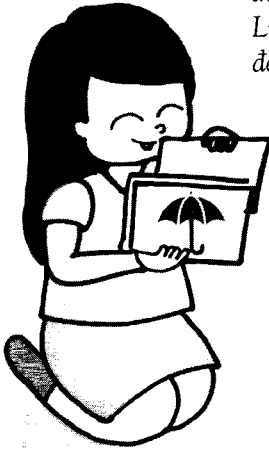
(đỏ, xanh dương, vàng), sau đó tiếp tục mở rộng ra với khoảng 10 màu (như xanh bọt nước, hồng, tím...), rồi cuối cùng mới tới phân biệt các màu phức tạp hơn (như vàng chanh hay xanh côban).

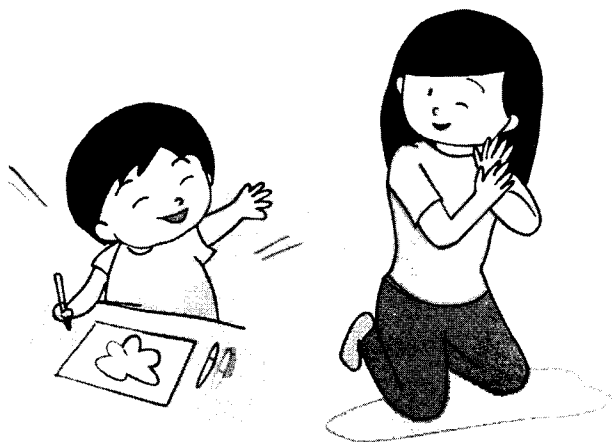
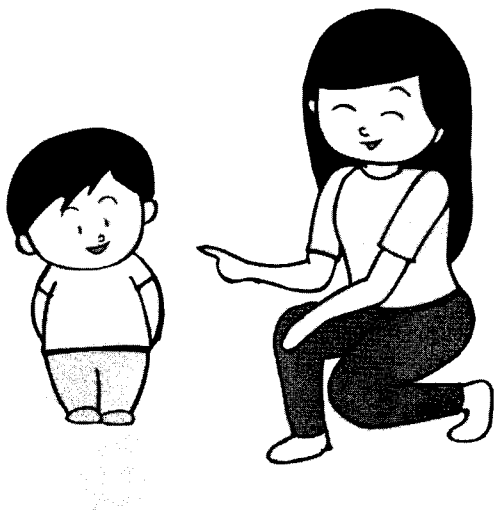
Hay với khái niệm lớn nhỏ thì ban đầu tách riêng từng khái niệm lớn và nhỏ. Tiếp đến cho trẻ hiểu được phép so sánh cái nào lớn hơn, cái nào nhỏ hơn. Sau đó mới tới so sánh nhiều sự vật và phân loại lớn nhỏ theo thứ tự. Nghĩa là đi dần từng cấp độ một.

Điều cần đặc biệt lưu ý ở đây là tâm lí “sốt ruột” của cha mẹ. Nếu vì ảnh hưởng của tâm lí này mà cha mẹ có những tác động không phù hợp với giai đoạn phát triển của trẻ thì rất có thể trẻ sẽ bị tước mất sự tự tin hoặc mất đi sự hứng thú với việc học tập. Mà sự tự tin và hứng thú học tập chỉ có thể phát sinh từ niềm vui thực sự mà thôi.

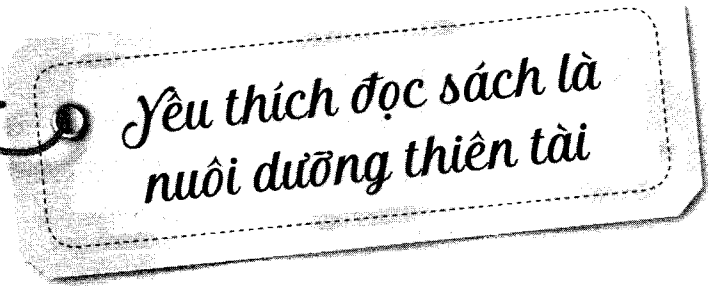
Thêm một lưu ý khi cha mẹ yêu cầu trẻ trả lời câu hỏi (output): Có thể trẻ đã nắm vững được màu đỏ và khái niệm lớn/nhỏ, nhưng đột ngột yêu cầu câu trả lời kết hợp cả hai yếu tố, kiểu như: “Đâu là cái cốc màu đỏ, lớn nhất? Mang lại đây cho mẹ!”. Như vậy là mẹ đã quá vội vã mà bỏ qua nguyên tắc từng bước một.

• **Flash Card** là trò chơi kỹ năng xử lý thông tin tốc độ nhanh và số lượng lớn. Lứa tuổi càng nhỏ thì khả năng tác động đến sự phát triển của não càng lớn.

• Để tài năng của trẻ được phát huy trọn vẹn nhất, cha mẹ cần ghi nhớ nguyên tắc “step by step - từng bước một”. Tâm lý sốt ruột và hành động nôn nóng có thể tước mất sự tự tin và hứng thú của trẻ.

*Yêu thích đọc sách là
nuôi dưỡng thiên tài*

Có một việc mà các bậc cha mẹ nên cho trẻ làm quen ngay từ khi thơ bé, đó là thói quen đọc sách. Ngoài lợi ích tăng vốn từ ngữ cho trẻ, đọc sách còn giúp trẻ phát triển toàn diện các năng lực đa dạng như: Khả năng tập trung, khả năng thấu hiểu, khả năng tưởng tượng... Thói quen này còn giúp ích cho cha mẹ rất nhiều trong các chuyến đi xa, khi trẻ phải ngồi trên các phương tiện di chuyển trong thời gian dài, khi đó việc đọc sách sẽ giữ trẻ ngồi yên và cha mẹ khỏi phải lo lắng trẻ khó chịu hay quậy phá.

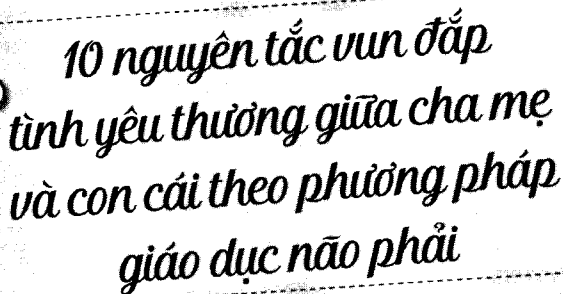
Bước đầu tiên của việc nuôi dưỡng thói quen đọc sách cho trẻ là cha mẹ bắt đầu việc kể chuyện bằng sách tranh cho trẻ ngay từ khi trẻ mới chào đời. Rồi khi đã cảm nhận được sự kì diệu của thế giới sách tranh, trẻ sẽ tự tay mang cuốn sách tới đòi cha mẹ đọc cho mình. Khả năng nghe của trẻ cũng được phát triển rất nhanh qua việc đọc sách.

Rồi khi trẻ đã nhận được mặt chữ, biết ghép vần thì một cách tự nhiên, mong muốn được tự mình đọc những cuốn sách tranh bắt đầu xuất hiện. Lúc này, cha mẹ nên có những cách thức tạo động lực để khuyến khích con đọc, ví dụ như phần thưởng chẳng hạn. Bạn có thể nói với trẻ: “Nếu con đọc hết năm cuốn sách này, mẹ sẽ làm cho con món thịt viên hamburger mà con thích”. Như vậy, trẻ đã có một “mục tiêu” cụ thể và thú vị để cố gắng đạt được. Sau khi đọc xong năm cuốn sách, trẻ còn có được cảm giác hoàn thành mục tiêu và có thể mở ra một động lực mới “hay mình thử đọc thêm nữa xem sao”.

Khi đã có một sự khởi đầu như vậy rồi thì trẻ không thể nào không có niềm vui thích đối với sách tranh - có thể mở ra vô vàn thế giới bao la và kì diệu. Như vậy, việc trẻ có thích đọc sách hay không chỉ tùy thuộc vào việc bạn tạo động lực cho trẻ mà thôi. Trên thực tế, đã có em bé 5 tuổi đọc được khoảng 100 cuốn sách trong một tuần.

Tất nhiên, không phải là đọc càng nhiều càng tốt, nhưng một khi trẻ trải qua kinh nghiệm cố gắng đọc được nhiều nhất trong một thời gian sẽ có thể trở nên yêu thích đọc sách. Còn đối với cha mẹ, việc nuôi dạy được một đứa trẻ yêu thích đọc sách trong bối cảnh cuộc sống hiện đại ngày càng xa rời chữ viết sẽ đem tới cho trẻ những giá trị vượt trội trong tương lai.

*10 nguyên tắc vun đắp
tình yêu thương giữa cha mẹ
và con cái theo phương pháp
giáo dục não phải*

Khi nói tới giáo dục sớm, có lẽ chúng ta thường có ấn tượng rằng đó là việc làm thế nào để nâng cao năng lực trí tuệ của trẻ. Nhưng mục tiêu quan trọng nhất trong phương pháp giáo dục Shichida lại là nuôi dưỡng tâm hồn trẻ thông qua quá trình vun đắp tình yêu thương giữa trẻ và cha mẹ. Bởi lẽ theo quan điểm của Shichida thì một trái tim nhân hậu, một tấm lòng biết sống vì mọi người chính là những nền móng vững chắc để phát huy tối đa mọi năng lực trí tuệ tiềm ẩn trong mọi đứa trẻ.

Nguyên tắc cơ bản trong quá trình nuôi dưỡng tâm hồn trẻ là việc cha mẹ truyền đạt trọn vẹn tình yêu thương tới con trẻ. Những đứa trẻ cảm thấy được yêu thương sẽ có sự hài hoà và yên bình trong tâm hồn, sẽ có sự tin tưởng đối với cha mẹ. Khi đó, trẻ luôn có tâm thế đón nhận các ý kiến của cha mẹ, và hơn thế, sự ân cần đối với người khác sẽ được tự động phát triển.

Sau đây là 10 nguyên tắc ứng xử trong cuộc sống hàng ngày sẽ giúp cha mẹ truyền tới trẻ tình yêu thương và cùng nhau nuôi dưỡng tình yêu một cách sâu sắc:

1. Chu đáo với mọi người.
2. Luôn giữ thái độ khiêm nhường.
3. Liên tục nuôi dưỡng cảm xúc chân thành.
4. Luôn duy trì lòng biết ơn.
5. Không quên để ý đến xung quanh.
6. Sẵn lòng giúp đỡ.
7. Luôn cố gắng mỉm cười.
8. Không ngừng cố gắng.
9. Chia sẻ hạnh phúc với những người xung quanh.
10. Luôn nghĩ rằng mình may mắn trong bất cứ hoàn cảnh nào.

Khi cha mẹ áp dụng 10 nguyên tắc nêu trên để điều chỉnh mọi hành động và lời nói của mình thì tình yêu thương sẽ được truyền cho con trẻ một cách vô cùng tự nhiên, và trẻ sẽ noi theo cha mẹ để lớn khôn. Vậy bạn có bao giờ tự hỏi: Mình đã khiêm nhường với con trẻ hay chưa? Bạn có nói: “Mẹ cảm ơn!” khi trẻ làm việc gì đó cho bạn chưa? Chúng ta hãy dành thời gian tự vấn lại bản thân một lần bạn nhé!

Trò chơi với con số giúp trẻ hiểu rất nhanh các phép cộng có tổng bằng 10

Bé N năm nay 2 tuổi rưỡi, bé rất thích trò chơi hợp thành các số, đặc biệt là chơi cùng bàn tính 100 đơn vị. Bé thường gảy từng nút một, rồi 10 nút một để chơi, rồi đến một ngày tự nhiên bé vừa nói “1 và 9 thành 10, 2 và 8 thành 10” vừa chơi trò tập hợp 10. Bình thường, ở lớp học thì giáo viên thường cho bé nhóm 5 số hoặc 10 số trên bàn tính chứ không tách ra từng đơn vị nhỏ. Và sự phát triển của bé chính là kết quả của quá trình tập luyện trên. Điều này chứng tỏ những bài học trên lớp đã được bé tiếp nhận một cách trọn vẹn.

Trò chơi ghi nhớ hình ảnh có thể rèn luyện khả năng đánh vần tiếng Anh

Bé A 5 tuổi, là một cô bé rất cố gắng và chịu khó. Mẹ của bé nắm rất vững phương pháp giáo dục Shichida và áp dụng phương pháp này rất nhiệt thành. Chị đã áp dụng lý thuyết não phải trong việc nuôi dạy bé ngay từ nhỏ, thông qua các tài liệu đào tạo từ xa. Cách đây 8 tháng, chị mới cho bé tham gia một lớp học phát triển não phải tại trung tâm và cả hai mẹ con cùng rất nỗ lực. Một hôm, bé A trải nghiệm một buổi học tiếng Anh, mặc dù là lần đầu tiên vậy mà ngay lập tức bé đã xếp được tám thẻ phát âm từ "strawberry" khi được học theo cách ghi nhớ hình ảnh. Mẹ bé đã giải thích: "Vì bé A được dạy theo phương pháp não phải từ nhỏ nên ngay cả việc học phát âm từ cũng được bé xử lý theo cách ghi nhớ bằng hình ảnh". Chứng kiến hiện tượng trên, tôi cho rằng việc ghi nhớ hình ảnh của não phải sẽ có ảnh hưởng rất lớn đến khả năng học tiếng Anh của trẻ.

Lời kết

Hãy chơi cùng con bất cứ trò chơi nào có thể trong số 33 bài học trong cuốn sách này bạn nhé!

Bạn chỉ có thể chứng kiến quá trình trưởng thành của trẻ qua đứa trẻ ngay trước mắt bạn. Những khái niệm như lí thuyết về não phải hay ESP trình bày trong cuốn sách này đều là những chủ đề khá phức tạp, nhưng chúng không hề là những kiến thức trống rỗng hàn lâm. Tôi đã rút ra kết luận đó sau quá trình trực tiếp nuôi dạy ba đứa con, từng đứa từng đứa một để giờ đây tôi có đủ tự tin để kể lại câu chuyện này với các bạn.

Viện Shichida Children bắt đầu đi vào hoạt động từ năm 1987, những học sinh đầu tiên của trường hồi đó giờ đã chuẩn bị đi làm, các em khoá sau giờ cũng đã đến tuổi trưởng thành. Tôi luôn cảm thấy vui mừng và cảm động với suy nghĩ các em chính là những chủ nhân của thời đại này.

Trẻ em thời nào cũng vậy, luôn tò mò và muốn khám phá tri thức. Việc nuôi dưỡng sự “tò mò” của trẻ như thế nào hoàn toàn phụ thuộc vào người lớn chúng ta, mà trước hết là cha mẹ.

Tuy nhiên, nuôi dạy trẻ chưa bao giờ là một việc đơn giản. Cha mẹ cũng cần rất nhiều thời gian để lo cho công việc, nhà cửa, và cả thời gian cho riêng mình

nữa. Nuôi dạy trẻ tuy rất quan trọng, nhưng cũng không phải vì vậy mà có thể hi sinh hết những việc khác. Cũng giống như tốn công chăm sóc thì hoa sẽ nở, bằng không cứ để mặc nụ hoa thì thật đáng tiếc. Vì vậy, bạn không cần phải trở thành một “vú em toàn thời gian”, mà hãy tùy theo hoàn cảnh thực tế gia đình mình để có sự khởi đầu phù hợp.

Bạn hãy bắt đầu ngay với “33 bài học” được giới thiệu trong cuốn sách này giúp nuôi dưỡng tài năng của trẻ. Thời gian để chúng ta có thể cùng chơi cùng học với trẻ cũng không nhiều. Sau khi vào lớp 1, trẻ sẽ bận rộn hơn với bạn bè, với bài tập về nhà... nên khoảng thời gian bạn có thể nắm tay cùng trẻ chỉ có duy nhất trong khoảng trẻ từ 0 đến 6 tuổi mà thôi.

Tôi mong rằng các bậc cha mẹ sẽ trân trọng khoảng thời gian ngắn ngủi này để giúp con mình trở thành những đoá hoa có ích cho đời, bởi con trẻ chính là những chủ nhân sẽ kiến tạo nên tương lai tuyệt vời cho đất nước và cho cả thế giới của chúng ta.

Tháng 1 năm 2010

Ko Shichida

• **VIỆN GIÁO DỤC SHICHIDA NHẬT BẢN:**

Website: <http://www.shichida.co.jp/>

Địa chỉ: 695-8577, Shimane-ken,
Gotsu-shi, Gotsu-cho 526-1

Điện thoại: (0120) 199-415

Fax: (0120) 299-415

• **VIỆN GIÁO DỤC SHICHIDA VIỆT NAM:**

Website: www.shichida.edu.vn

Fanpage: www.facebook.com/Phuongphapshichida

Địa chỉ: **Tại Tp. Hồ Chí Minh:** 201-202 đường 18A,
khu B, Khu dân cư An Phú - An Khánh, Q.2

Tại Hà Nội: Tầng 3, Khu căn hộ Daewoo,
360 Kim Mã, Ba Đình.

Hotline: 093 8989 771

33 Bài thực hành theo phương pháp Shichida

GIÚP PHÁT TRIỂN NÃO BỘ CHO TRÉ

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

55 Quang Trung, Q. Hai Bà Trưng, Hà Nội

ĐT: (04) 3 943 4730 - 3 942 8632 - Fax: (04) 3 822 9085

Website: www.nxbkimdong.com.vn - Email: kimdong@hn.vnn.vn

CHI NHÁNH NXB KIM ĐỒNG TẠI MIỀN TRUNG

102 Ông Ích Khiêm, TP. Đà Nẵng - ĐT: (0511) 3 812 335 - Fax: (0511) 3 812 334

Email: cnkimdongmt@nxbkimdong.com.vn

CHI NHÁNH NXB KIM ĐỒNG TẠI TP. HỒ CHÍ MINH

248 Cống Quỳnh, Q.1, TP. Hồ Chí Minh

ĐT: (08) 39251001 - 39250987 - Fax: (08) 39251012

Email: cnkimdong@nxbkimdong.com.vn

Chịu trách nhiệm xuất bản - Giám đốc: **PHẠM QUANG VINH**

Chịu trách nhiệm bản thảo - Phó Giám đốc: **VŨ THỊ QUỲNH LIÊN**

Biên tập: **HOÀNG THANH THỦY**

Hiệu đính: **VIỆN GIÁO DỤC SHICHIDA VIỆT NAM**

Cập nhật Khoa học và kĩ thuật thực hành: **JEANNIE HO-CHAN**

Mình họa: **NGUYỄN THANH HƯƠNG - VĂN THÁI HIỀN HÒA**

Trình bày: **NGUYỄN KIM ĐIẾP - NGUYỄN THU TRANG**

Sửa bài: **NGUYỄN THỊ NHUNG**

In và gia công 5.000 bản - Khổ 13 cm x 19 cm - Tại Công ty TNHH In và DVTM Phú Thịnh

Địa chỉ : Lô B2-2-5 KCN Nam Thăng Long, Bắc Từ Liêm, Hà Nội

Số xác nhận đăng kí xuất bản: 2129-2015/CXBIPH/27-137/KĐ cấp ngày 5/8/2015

Quyết định xuất bản số: 624/QĐKĐ kí ngày 31/12/2015

In xong và nộp lưu chiểu tháng 1/2016.

33 Bài thực hành theo phương pháp Shichida

Câu nói "Con giỏi hay kém là do cha mẹ" có thể làm nhiều bậc phụ huynh sửng sốt, nhưng đó là sự thật không thể phủ nhận.

Mọi đứa trẻ đều là thiên tài, trong đó có con bạn. Mọi đứa trẻ đều sở hữu những năng lực vô hạn dưới dạng tiềm năng bẩm sinh. Tuy nhiên, những khả năng đó không thể đơm hoa kết trái khi ta để mặc nó tự thân phát triển, mà phải cần đến vai trò của cha mẹ.

Cuốn sách này giới thiệu 33 bài thực hành theo phương pháp Shichida mà cha mẹ, đặc biệt là các bà mẹ, có thể thực hiện một cách dễ dàng ngay tại nhà. Các bài tập cũng được thiết kế phù hợp, giúp bé hưởng ứng và tham gia một cách tự nhiên, đầy hứng thú.

ISBN 978-604-2-05750-9

9 786042 057509

Giá: 55.000đ

5152309430003

